

УКРАЇНА
ОДЕСЬКА ОБЛАСНА РАДА

ПРОЄКТ РІШЕННЯ

Про затвердження звіту Одеської обласної державної адміністрації щодо виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області за 2020 рік

Відповідно до пункту 16 частини першої статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», розглянувши внесений обласною державною адміністрацією проект звіту щодо виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області за 2020 рік, обласна рада

ВИРШИЛА:

Звіт Одеської обласної державної адміністрації щодо виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області за 2020 рік взяти до відома (додається).

*Проект рішення підготовлено
Департаментом економічної політики та
стратегічного планування Одеської обласної
державної адміністрації та внесено на
розгляд головою обласної державної
адміністрації*

Додаток
до рішення обласної ради
від _____ 2021 року
№ _____

ЗВІТ ЩОДО ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА 2020 РІК

2021 рік

Зміст звіту щодо виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області за 2020 рік

ВСТУП

1.	АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ У 2020 РОЦІ...	4
2.	ПОДАТКОВО-БЮДЖЕТНА ДІЯЛЬНІСТЬ	8
3.	РОЗВИТОК РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ.....	11
3.1.	Промисловість.....	11
3.2.	Агропромисловий комплекс	14
3.3.	Транспортна інфраструктура та морегосподарський комплекс.....	16
3.4.	Будівництво та житлова політика.....	22
3.5.	Дорожньо-транспортне господарство.....	22
4.	МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ.....	23
4.1.	Управління об'єктами комунальної власності.....	23
5.	РИНКОВІ ПЕРЕТВОРЕННЯ ТА ЇХ СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ.....	24
5.1.	Реформування відносин власності.....	24
5.2.	Регуляторна політика та розвиток підприємництва.....	27
5.3.	Надання адміністративних послуг.....	30
6.	ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА.....	32
7.	ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ.....	37
8.	СОЦІАЛЬНА СФЕРА.....	39
8.1.	Демографічна ситуація та розвиток ринку праці.....	39
8.2.	Грошові доходи населення та заробітна плата.....	42
8.3.	Соціальне забезпечення.....	43
8.4.	Пенсійне забезпечення.....	47
8.5.	Житлово-комунальне господарство.....	48
9.	ГУМАНІТАРНА СФЕРА.....	50
9.1.	Охорона здоров'я.....	50
9.2.	Освіта.....	56
9.3.	Підтримка сім'ї, дітей та молоді.....	63
9.4.	Культура.....	66
9.5.	Фізична культура і спорт.....	70
9.6.	Туристично-рекреаційна галузь.....	72
9.7.	Розвиток громадянського суспільства.....	75
10.	ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ.....	77
ДОДАТКИ:		
1.	Основні показники економічного і соціального розвитку Одеської області за 2020 рік.....	81
2.	Стан фінансування діючих регіональних цільових та комплексних програм з обласного бюджету у 2020 році станом на 01.01.2021 року.....	82

1. АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Основні тенденції розвитку Одеської області у 2020 році

Одеська область у 2020 році – це:

- **14,1%** виконаних будівельних робіт січень-грудень 2020 року (28524,6 млн грн)
- **8,3%** введеного в експлуатацію житла січень-грудень 2020 року (480,1 тис м²)
- **7,3%** обороту роздрібною торгівлю січень-грудень 2020 року (88,4 млрд грн)
- **7,5%** обсягу експорту послуг січень-грудень 2020 року (834,8 млн дол США)
- **6,0%** обсягу вантажних перевезень січень-грудень 2020 року (36,2 млн т)
- **4,0%** капітальних інвестицій січень-грудень 2020 року (16,98 млрд грн)
- **3,5%** прямих іноземних інвестицій на 30.09.2020 року (1,7097 млрд дол США)
- **2,8%** обсягу експорту товарів січень-грудень 2020 року (1360,9 млн дол США)
- **2,8%** промислового виробництва січень-грудень 2020 року (70,4 млрд грн)

За підсумками 2018 року обсяг валового регіонального продукту склав 173241 млн грн (по Україні – 3560,6 млрд грн);

індекс фізичного обсягу валового регіонального продукту склав 101,8% (по Україні – 103,4%);

За підсумками 2019 року індекс фізичного обсягу валового регіонального продукту склав 101,8 % (по Україні – 103,2%).

Транспорт

Січень-грудень 2020 року обсяги вантажних перевезень – 36,2 млн тонн, на 15,7% менше, ніж у січні-грудні 2019 року (по Україні – -11,2%) (довідково: січень-грудень 2019 року – 104,6%), у т.ч.: залізничним транспортом – зменшилось, автомобільним – -23,0%.

Переробка вантажів у портах

	Січень-грудень 2020 року		Січень-грудень 2019 року	
	тис тонн	% до 2019 р.	тис тонн	% до 2019 р.
Одеський МТП	23370,2	92,2	23370,2	92,2
МТП «Чорноморськ»*	17398,7	98,7	17398,7	98,7
МТП «Південний»*	24155,2	117,0	24155,2	117,0
Ізмаїльський МТП	3244,6	75,8	3244,6	75,8
Ренійський МТП	786,0	61,6	786,0	61,6

* на власних причалах

Зростання експорту: зернових вантажів, руди (МТП «Чорноморськ»); аміаку, карбаміду, руди (МТП «Південний»); чорних металів, контейнерів (Одеський МТП); олії (Ізмаїльський МТП).

Зменшення експорту: олії, будівельних вантажів (МТП «Чорноморськ»); олії, зернових, металів (МТП «Південний»); руди (Ізмаїльський МТП); зернових, руди, будівельних вантажів, нафтоналивних вантажів (Одеський МТП).

Зростання імпорту: нафтоналивних вантажів, зрідженого газу (Одеський МТП); хімічних мінер, добрив навалом, великовантажних автомобілів (МТП «Чорноморськ»); руди, олії (МТП «Південний»); нафтоналивних вантажів (Ізмаїльський МТП).

Зменшення імпорту: хімічних та мін. добрив, будівельних вантажів (Ізмаїльський МТП); руди, будівельних вантажів, вугілля (МТП «Чорноморськ»), контейнерів, чорних металів (Одеський МТП), вугілля, міндобрив (МТП «Південний»);

Зростання транзиту: чорних металів (Одеський МТП); металопрокату (Ізмаїльський МТП); руди, великовантажних автомобілів (МТП «Чорноморськ»);

Зменшення транзиту: контейнерів, наливних вантажів (Одеський МТП); аміаку, руди, металу (МТП «Південний»); сірки (МТП «Чорноморськ»), вугілля, руди (Ізмаїльський МТП).

Промисловість

У січні-грудні 2020 року до січня-грудня 2019 року обсяг промислового виробництва збільшився на 0,7% (5 місце серед регіонів країни, по Україні – зменшення на 4,5%). Невиконання програмного показника становило -0,8 в.п.

Стабільність обсягів промислового виробництва у січні-грудні 2020 року забезпечувалась за рахунок збільшення обсягів виробництва:

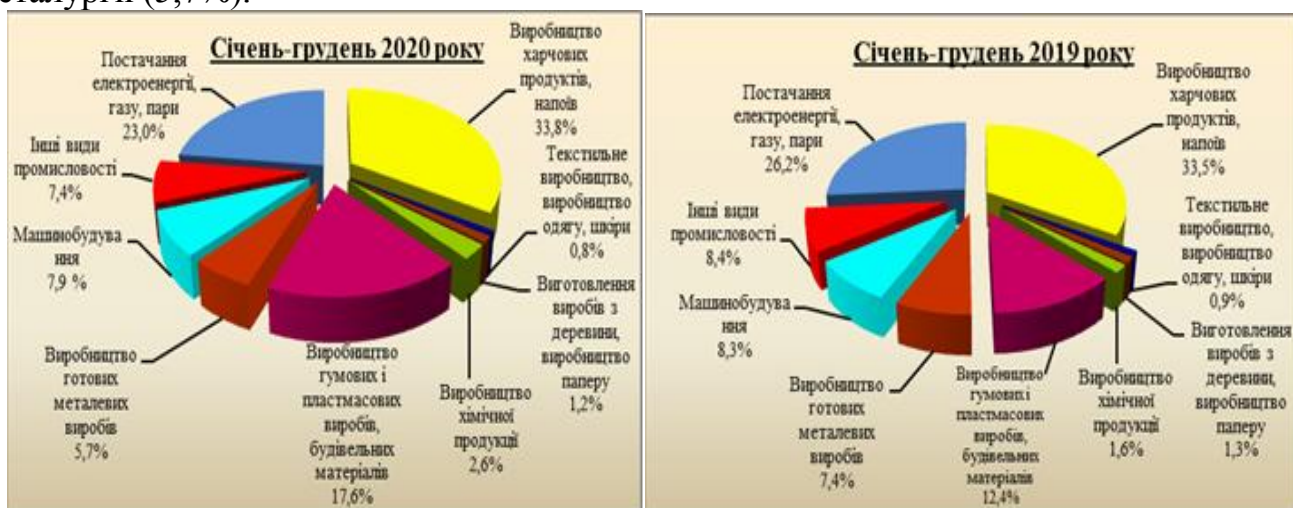
- хімічних речовин і хімічної продукції (у 2,0 раза);

- гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої продукції (+21,4%);
- на підприємствах з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (+5,8%)

Водночас не досягнуто рівня 2019 року у таких сферах як: текстильне виробництво, виробництво одягу, виробів зі шкіри (-16,9%), машинобудування (-12,4%), на підприємствах з виробництва виробів з деревини, паперу та поліграфічної діяльності (-9,5%), у виробництві харчових продуктів, напоїв (-4,8%), у металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів (-1,3%),.

За січень-грудень 2020 року підприємствами промислового комплексу реалізовано продукції (робіт, послуг) на суму **70437,6** млн грн (програмний показник 63,0 млрд). Найбільше реалізовано продукції підприємствами харчової промисловості (33,8% до загального обсягу), з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (23,0%), з виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції (17,6%), машинобудування (7,9%), металургії (5,7%).

Промисловість Одеської області це:

- **2,8%** промислового виробництва – **11 місце в країні** за січень-грудень 2020 року;
- **56,2 тис** штатних працівників (за грудень 2020 року);
- **21,2%** всіх капітальних інвестицій (за січень-вересень 2020 р. - **2244,0** млн грн).

Заробітна плата штатних працівників у промисловості у грудні 2020 року становила 12637 грн (на 12,4% більше листопада 2020 року, на 5,7% більше грудня 2019 року), у тому числі у переробній промисловості – 10932 грн (на 9,3% більше, на 8,7% більше відповідно). По області – 12553 грн.

Сільське господарство

У січні-грудні 2020 року індекс продукції сільського господарства у порівнянні з січнем-груднем 2019 року становив **61,6%** (довідково: січень-грудень 2019 р. – 88,4%). При цьому в сільськогосподарських підприємствах обсяги зменшилися на 47,5%, у господарствах населення на 24,4%.

Рослинництво

За січень-грудень 2020 року обсяги виробництва продукції рослинництва в порівнянні з відповідним періодом 2019 року в усіх категоріях господарств зменшилися на 42,2%, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах – на 48,7%, у господарствах населення - на 29,4%.

За статистичними даними станом на **1 липня 2020 року в усіх категоріях господарств збирання врожаю становить:**

Культура	Зібрана площа, тис. га	Валовий збір, тис. тонн (у % до 01.12.2019)	Урожайність, ц/га
Зернові та зернобобові культури	1046,8	2020,7 (52,7%)	19,3
Пшениця	545,1	1019,8 (49,6%)	18,7
Ячмінь	294,1	546,7 (52,5%)	18,6
Горох	20,6	23,0 (47,8%)	11,1
Кукурудза на зерно	133,8	373,2 (59,6%)	27,9
Соняшник	353,1	473,2 (68,2%)	13,4
Ріпак	106,6	124,4 (33,1%)	11,7

Тваринництво

За січень-грудень 2020 року обсяги виробництва продукції тваринництва в порівнянні з січнем-груднем 2019 року в усіх категоріях господарств зменшилися на 7,2%, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах - на 2,6%, в господарствах населення - на 8,0%.

Основні показники тваринництва

	Січень- грудень 2020 р.	Січень- грудень 2019 р.	Відхилення 2020 р. до 2019 р.,%	Січень- грудень 2020 р.	Січень- грудень 2019 р.	Відхилення 2020 р. до 2019 р.,%
Виробництво:	Усі категорії господарств			у т.ч. с/г підприємства		
М'ясо худоби та птиці (тис. тонн)	54,0	59,3	-8,9	12,6	12,2	+3,3
Молоко (тис. тон)	309,5	321,0	-3,6	26,4	29,9	-11,7
Яєць (млн. шт.)	175,1	204,5	-14,4	11,3	11,7	-3,4
Чисельність худоби та птиці:						
Великої рогатої худоби (тис голів)	138,1	145,7	-5,2	15,1	19,0	-20,5
у тому числі: корів	85,4	90,0	-5,1	6,6	8,0	-17,5
Свиней (тис. голів)	133,1	150,4	-11,5	71,4	70,6	+1,1
Овець та кіз (тис. голів)	269,1	293,2	-8,2	26,3	38,7	-32,0
Птиці (тис. голів)	2188,0	2624,5	-16,6	109,2	81,4	+34,2

Будівництво

Січень-грудень 2020 року. Виконано будівельних робіт на 28524,6 млн грн (2 місце серед регіонів країни), збільшення порівняно з січнем-груднем 2019 року на **49,1%** (довідково: січень-грудень 2019 року – 111,3%) (по Україні – +5,6%).

Січень-грудень 2020 року. Введено в експлуатацію 480,1 тис м² житла (3 місце серед регіонів країни), зменшення на 55,8% (довідково січень-грудень 2019 р. –191,5%) (по Україні – -47,9%).

Інвестиції

Січень-грудень 2020 року. В області освоєно **16 977,0** млн грн капітальних інвестицій, що на **27,3%** (5 місце серед регіонів країни) менше січня-грудня 2019 року (довідково: січень-грудень 2019 р. – 98,3%) (по Україні – 61,8%).

Станом на 30 вересня 2020 року загальний обсяг прямих іноземних інвестицій (інструменти участі в капіталі та боргові інструменти) становив **1709,7** млн дол США (**7 місце** серед регіонів країни). Обсяг зменшився на **138,6** млн дол США або на **7,5%** у порівнянні з даними на 31 грудня 2019 року) (по Україні – -4,7 %).

Зовнішня торгівля товарами та послугами

2020 рік. Обсяги експорту та імпорту товарів становили **1360,6** млн \$ та **2190,6** млн \$ відповідно і у порівнянні з 2019 р. зменшились в експорті на 1,7% (по Україні - -1,7%) та зросли в імпорті на 15,0% (по Україні – -11,0%). Довідково: за 2019 р.: експорт - -17,0%, імпорт - +22,4%.

Сальдо негативне на суму 830,0 млн \$ (у 2019 р. негативне сальдо 521,0 млн \$).

2020 рік. Обсяг експорту послуг становив **834,8** млн \$ і збільшився на 2,2% (по Україні – -28,5%) проти 2019 року, імпорту – відповідно **209,3** млн \$, збільшився на 9,2% (по Україні – -25,0%).

Довідково: за 2019 р.: експорт - +11,4%, імпорт - +23,3%.

Сальдо позитивне на суму 544,5 млн \$ (у 2019 р. позитивне сальдо 550,9 млн \$).

Внутрішня торгівля

Січень-грудень 2020 року. Оборот роздрібної торгівлі становив **88,4** млрд грн (**5 місце** серед регіонів країни) та збільшився порівняно з січнем-груднем 2019 року на **6,7%** (**12-13 місце**) (довідково: січень-грудень 2019 року - +11,0%) (по Україні - +8,4%).

Цінова ситуація

Грудень 2020 року. Індекс споживчих цін (до грудня 2019 р.) становив **104,4%** (по Україні –105,0%).

ІСЦ (до попереднього місяця) – 101,0 % (грудень 2019 р. –100,2%) (по Україні – 100,9%).

Ринок праці

Січень-грудень 2020 року. Середньомісячна зарплата становила **10336** грн (8 місце) та збільшилась відносно січня-грудня 2019 року на **11,8%** (довідково: січень-грудень 2019 року –115,4%) (по Україні – 11591 грн, 110,4%).

Індекс реальної заробітної плати становить **109,5%** (довідково: січень-грудень 2019 року –107,4%) (по Україні – 107,4%).

За грудень 2020 р. заробітна плата становила **12553** грн (12 місце, по Україні – 14179 грн).

Заборгованість з виплати заробітної плати на 01.01.2021 – 83,5 млн грн.

(2,7% від загального боргу по країні). Порівняно з початком грудня 2020 р. зменшення на **5,8%** (-5172,8 тис грн). **Найбільші боржники:** ПАТ «Одеський НПЗ» – 30,9 млн грн (37,0% від загальної заборгованості); ДП «Ренійський МТП» – 12,0 млн грн (14,4%), ТОВ «Європіан Агро ІнвестментЮкрейн» - 9,5 млн грн (11,3%), ПАТ «Гемопласт» - 8,1 млн грн (9,7%), ДП «Білгород-Дністровський МТП» - 7,4 млн грн (8,9%).

Загальний борг 5 підприємств – 67,9 млн грн або **81,3%** від загальної заборгованості.

Фінанси

На 1 січня 2021 року. До Зведеного бюджету надійшло 75,5 млрд грн (+4258,5 млн грн, +6,0%), з них до державного – 56,3 млрд грн (+3581,1 млн грн, +6,8%), до місцевих –19,2 млрд грн (+677,4 млн грн +3,7%).

2. ПОДАТКОВО-БЮДЖЕТНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Виконання ключових кроків у 2020 році:

За 2020 рік до зведеного бюджету області надійшло 75 457,4 млн грн, виконання плану 83,2% (-15 223,4 млн грн), темп росту до минулого року склав 106,0% або зростання на +4 258,5 млн грн, у тому числі:

✓ до державного бюджету надійшло 56 285,0 млн грн, виконання плану 79,5% (- 14 520,6 млн грн), темп росту 106,8% або зростання на +3 581,1 млн грн;

✓ до місцевих бюджетів надійшло 19 172,4 млн грн, виконання плану 96,5%, (-703,0 млн грн), темп росту 106,8% або зростання на +820,2 млн грн, у т.ч.:

- загальний фонд – 17 812,1 млн грн, виконання 94,7% або -990,9 млн грн;

- спеціальний фонд – 1 360,3 млн грн, виконання 126,8% або +287,9 млн грн.

Одними з основних бюджетоутворюючих податків місцевих бюджетів є податок на доходи фізичних осіб, який складає 57,4% місцевих бюджетів та плата за землю – 15,5%, які за 2020 рік склали:

- ПДФО – 10 222,6 млн грн, виконання плану 92,8% (-796,5 млн грн), темп росту 106,6% або +631,9 млн грн;

- плата за землю – 2 766,2 млн грн, виконання плану 95,6%, (-126,9 млн грн), темп росту 94,1% або -174,1 млн грн.

✚ сприяння стійкому економічному та соціальному розвитку міст, районів та територіальних громад.

Із 408 місцевих бюджетів план загального фонду за 2020 рік виконано по 189 бюджетам (46,3% загальної кількості) з обсягом перевиконання 266,1 млн грн, не виконано по 219 бюджетам на суму -1 257,0 млн грн.

До бюджетів міст обласного значення надійшло 10 605,1 млн грн, виконання плану 94,0%, недоотримано 675,6 млн грн, темп росту до минулого року склав 102,6% або зростання на 272,4 млн грн (виконано 2 бюджети).

До бюджетів районів надійшло 3 706,7 млн грн, виконання плану 102,8%, додатково отримано 101,5 млн грн, темп росту до минулого року склав 101,9% або зростання на 68,4 млн грн (не виконано 15 бюджетів).

До бюджетів ТГ надійшло 2 071,9 млн грн, виконання плану 104,5%, додатково отримано 89,3 млн грн, темп росту до минулого року склав 105,0% або зростання на 38,8 млн грн (не виконаний 15 бюджетів).

✚ підвищення рівня бюджетної самостійності місцевих бюджетів

Одним із напрямків взаємодії органів місцевого самоврядування та органів державної виконавчої влади є моніторинг та контроль виконання органами місцевого самоврядування делегованих їм повноважень в частині формування та виконання бюджету.

У 2020 році, на підставі розпорядження голови Одеської обласної державної адміністрації здійснено перевірки виконання делегованих повноважень:

- Южненської міської ради в частині формування, виконання, та наповнення бюджету м.Южне;

- Чорноморської міської ради в частині формування, виконання, та наповнення бюджету м.Чорноморськ;

- Біляївської міської ради в частині формування, виконання, та наповнення бюджету м.Біляївка.

Делеговані повноваження у галузі бюджету та фінансів, передбачені п. б. ст. 28 ЗУ «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 №280/97-ВР, виконуються в повному обсязі. При цьому вказані деякі факти, які свідчать про наявність резервів та можуть бути залучені до бюджету, що значно покращить стан його наповнення та дасть можливість використати їх на подальший розвиток міст.

✚ **підвищення ефективності використання бюджетних коштів**

Видатки місцевих бюджетів по області за 2020 рік складають 28,4 млрд грн (план – 31,6 млрд грн, виконання 90,1%).

- **загальний фонд – 20,6 млрд грн (план – 22,5 млрд. грн, виконання 91,5%);**

- **спеціальний фонд – 7,9 млрд грн (план – 9,1 млрд грн, виконання 86,6%).**

Направлено на захищені видатки **13 968,9 млн грн** або 49,1%, у тому числі: на заробітну плату – 11 949,7 млн грн, енергоносії – 709,4 млн грн, медикаменти та харчування – 535,4 млн грн, соціальне забезпечення -774,4 млн грн.

Капітальні видатки – 6 660,4 млн грн.

Із передбачених на 2020 рік **субвенцій з державного бюджету** на суму **8 043,4** млн грн надійшло фінансування в обсязі **7 945,7** млн грн або 98,8%.

Додаткова дотація на фінансування переданих видатків на утримання закладів освіти та охорони здоров'я надійшла в обсязі 452,6 млн грн (100%).

✚ **нарощування доходів державного та місцевих бюджетів відповідно до темпів зростання макроекономічних показників області.**

✓ Збільшення мінімальної заробітної плати з 01.09.2020 з 4 723 грн до 5 000 грн, що позитивно впливає на зростання ПДФО;

✓ Збільшення специфічних ставок акцизного податку на тютюнові вироби на 9% з 1 січня по 31 грудня 2020 року;

✓ Збільшено ставки туристичного податку для внутрішнього транзиту до 0,5 % від розміру мінімальної зарплати, до 5 % для в'їзного туризму. Отже, зростання розміру мінімальної зарплати з 01.01.2020 призвело і до зростання максимального розміру туристичного збору. Тепер цей максимальний розмір за добу на 1 особу становитиме:

до 23,62 грн – для внутрішнього туризму; та до 236,15 грн. – для в'їзного туризму.

✓ на спирт, алкоголь, в т.ч. вино, у 2020 році зростання ставок не відбулося;

✓ з 1 грудня 2020 року прожитковий мінімум становитиме:

- загальний показник на одну особу в розрахунку на місяць - 2189 грн;

- для дітей віком до 6 років – 1 921 грн;

- для дітей віком від 6 до 18 років – 2 395 грн;

- для працездатних осіб – 2 270 грн;

- для осіб, які втратили працездатність - 1769 грн.

✚ **мінімізація ризиків ухилення від сплати податків, недопущення зростання недоїмки до місцевих бюджетів, встановлення об'єктивних критеріїв при наданні податкових пільг органами місцевого самоврядування в умовах розширення прав щодо самостійного прийняття ними рішень**

За даними Головного управління ДФС в Одеській області:

Податковий борг зведеного бюджету складає **3 309,7** млн грн (з банкрутами) до початку 2020 року збільшення на 7,0% або на 216,4 млн грн (01.01.2020 – 3 093,3 млн грн).

Борг до державного бюджету – 2 194,7 млн грн (66,3% обсягу боргу області):

- до початку року зменшення (у зв'язку зі списанням) на 46,3 млн грн або на 2,1%

(на 01.01.2020 – 2 241,0 млн грн).

Борг до місцевих бюджетів – 1 115,0 млн грн (30,8% обсягу боргу області)

- до початку року зростання на 12,7 млн грн, або на 6,8% (на 01.01.2020 – 852,2 млн грн).

Найбільший обсяг податкового боргу місцевого бюджету серед видів податків по:

- по податку з доходів фізичних осіб – 199,3 млн грн (17,9% боргу місцевого бюджету), до початку 2020 року зростання на 12,7 млн грн або на 6,8%;
- по платі за землю – 482,2 млн грн (43,2% боргу місцевого бюджету), до початку 2020 року зростання на 74,7 млн грн або на 18,3%.

По містах та районах найбільші обсяги боргу до місцевих бюджетів та зростання до початку року утворились:

- ✓ м. Одеса – 546 170,4 тис грн, зростання на 107 652,5 тис грн або на 24,5%;
- ✓ м. Чорноморськ – 54 897,0 тис грн, зростання на 9 818,6 тис грн або на 21,8%;
- ✓ м. Білгород-Дністровський – 44 860,0 тис грн, зростання на 6 842,2 тис грн або на 18,0%;
- ✓ м. Ізмаїл – 35 314,0 тис грн, зростання на 3 885,0 тис грн або на 12,4%;
- ✓ Овідіопольський район – 72 574,3 тис грн, зростання на 18 269,0 тис грн або на 33,6%;
- ✓ Ренійський район – 55 275,0 тис грн, зростання на 11 295,6 тис грн або на 25,7%;
- ✓ Лиманський район – 48 005,0 тис грн, зростання на 12 652,0 тис грн або на 35,8%.

Зменшення до початку року відбулося по 2 районам:

- Захарівському – на 11,6%,
- Білгород-Дністровському – на 12,8%.

недопущення виникнення кредиторської та дебіторської заборгованості у бюджетній сфері.

Станом на 01.01.2021 дебіторська заборгованість бюджетних установ, які фінансуються з місцевих бюджетів області по загальному фонду, збільшилась з початку року на 7 617,0 тис грн та становить 14 164,6 тис грн:

- по соціальному забезпеченню населення – 3 747,8 тис грн (м.Одеса – 3 747,8 тис грн).

- за придбання предметів постачання і матеріалів та оплату послуг з початку року зменшилась на 1 402,4 тис грн та становить 962,7 тис грн.

За звітний період залишається невідшкодованою заборгованість за Фондом соціального страхування за проведені розрахунки по листках з тимчасової втрати працездатності у сумі 55,8 тис грн.

Кредиторська заборгованість бюджетних установ області по загальному фонду зменшилась з початку року на 3 539,1 тис грн та становить 58 236,5 тис грн, у т.ч. прострочена – 9 892,3 тис грн.

Станом на 01.01.2021 кредиторська заборгованість по заробітній платі з нарахуваннями складає 695,1 тис грн, а саме по Біляївському району. Заборгованість утворилася, у зв'язку з відсутністю підпису на фінансових документах. Так як,

голова районної ради склав свої повноваження на сесії, яка відбулася 26.11.2020, а посада заступника голови районної ради - вакантна.

Найбільшу частку у структурі за напрямками видатків становить кредиторська заборгованість по використанню товарів та послуг, які фінансуються з державного та місцевих бюджетів – 50 790,4 тис грн або 87,2% загального обсягу заборгованості, що на 1 537,7 тис грн менше ніж на початок 2020 року.

3. РОЗВИТОК РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

3.1. Промисловість

Виконання ключових кроків у 2020 році:

✚ модернізація виробництва на основі впровадження новітніх техніки та технологій за рахунок посилення інноваційної складової розвитку галузей промисловості.

ПАТ «Одеський припортовий завод» - 2020 рік - рік відновлення модернізації. Одне з напрямлень – модернізація електропостачання. На головній знижувальній підстанції «Карбамідна» замінюються акумуляторні батареї. Встановлено нові акумулятори, які відповідають усім сучасним нормам, оновлено пристрій, який їх заряджає на цифрове багатофункціональне обладнання та проведено ремонт щита постійного струму. Проводились заплановані роботи з модернізації агрегату №2 виробництва аміаку, який планується запустити в роботу у I кварталі 2021 року.

ТОВ «Дельта Вілмар Україна» - відновлено та модернізовано цех з виробництва і упаковки маргаринової та жирової продукції. Новий цех – лідер серед інших підрозділів заводу в частині оснащення, надійності та автоматизації. Виробництво переведено на сегмент ecologyfriendly, тобто без використання аміаку.

У листопаді 2020 року введено в експлуатацію лінію з розливу та пакування рафінованої дезодорованої олії під торговою маркою «Чумак». Продукцію нової лінії, що запущена, передбачається експортувати в країни Азії, Африки та Європи.

ТОВ «Укратлантік» реалізується проект «Удосконалення технологічних та виробничих процесів в рамках стратегії безперервного вдосконалення GroupeAtlantic, зокрема у поточному році на підприємстві здійснювалася модернізація електричного обладнання.

✚ активізація роботи із залучення іноземних інвестицій з метою збільшення обсягів виробництва експортоорієнтованої продукції та нарощування виробництва вітчизняних аналогів імпортованих товарів.

Для розширення можливостей у презентації регіональними виробниками конкурентоспроможної продукції та експортних можливостей проводиться організаційна робота та надається всебічне сприяння щодо залучення підприємств - виробників промислової продукції області до участі у ярмарково-виставкових заходах, форумах, які проводяться в Україні та за її межами. Відповідна інформація постійно розміщується на офіційному сайті облдержадміністрації.

З метою налагодження співпраці, економічних відносин, залучення інвестицій готуються та направляються інформаційні листи промисловим підприємствам Одеського регіону щодо можливості прийняття участі в міжнародних форумах.

Планується утворення індустріальних парків для розміщення нових виробництв, які будуть керуватися спеціалізованою компанією - **Знам'янський** (сільська переробка) та **Кремидівський** (легка промисловість). Це сприятиме активізації інвестиційної та інноваційної діяльності, розвитку сервісному та логістичному забезпеченню діяльності промислових та складських підприємств,

ефективному використанню вільних площ та територій, практичному забезпеченню розробки та реалізації планів з розвитку експортно-орієнтованого промислового виробництва.

✚ підвищення конкурентоспроможності продукції шляхом зниження витрат на її виробництво, впровадження ресурсо- та енергозберігаючих технологій .

В рамках реалізації Міжнародного проекту Організації Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО) «Сприяння адаптації та впровадженню ресурсоефективного та більш чистого виробництва в Україні» низка підприємств області активно співпрацює з Центром ресурсоефективного та чистого виробництва. Зокрема: ТОВ «Овідіопольський цегляний завод», ТОВ «Паритет», ТДВ «Одеський завод мінеральної води «Куяльник», ТОВ «Нове Діло», ТОВ «Одеський хлібозавод», ТОВ «Старокозацький сир», Біляївський м'ясопереробний завод.

В рамках проекту уряду Німеччини GIZUkraine «Консультавання підприємств щодо енергоефективності» та за підтримки Мінекономіки вісім промислових підприємств України отримали у власність обладнання з енергомоніторингу, серед яких Одеське ТОВ «ОЛІС». *Компанії використовуватимуть обладнання для моніторингу енергетичних ресурсів для виявлення потенційних заходів з енергоефективності, які допоможуть зменшити споживання енергії та викиди CO₂, та заощадити кошти.*

✚ приведення стандартів якості та технічних умов у відповідність до вимог і положень ЄС.

За даними Державного підприємства «Одеський регіональний центр стандартизації, метрології та сертифікації» триває процес впровадження систем управління якістю, екологічного управління та інших систем управління на підприємствах, в установах і організаціях Одеської області відповідно до національних (міжнародних) стандартів. У січні-грудні 2020 року видано 139 сертифіката відповідності вимогам міжнародним стандартам, в тому числі на відповідність ДСТУ ISO 9001 - 57 од, ДСТУ ISO 14001 – 25 од, ДСТУ ISO 22000 - 57 од.

У травні 2020 року термінал рослинних масел «Олсідз Блек Сі» компанії Allseeds успішно пройшов ресертифікацію на відповідність вимогам нового міжнародного стандарту ISO 22000: 2018 «Системи менеджменту безпеки харчових продуктів - Вимоги до організацій, які беруть участь в ланцюзі створення харчової продукції».

✚ сприяння підприємствам промисловості у вирішенні проблемних питань організації виробництва продукції з новим рівнем якості і властивостей на основі використання новітніх технологій та забезпечення позитивної динаміки виробництва продукції.

Локомотивом економіки регіону є інвестиції, інновації та модернізація виробництва, збільшення обсягів експорту, підтримка малого та середнього бізнесу.

З метою реальної підтримки малого та середнього бізнесу Департаментом економічної політики та стратегічного планування реалізувалася ***Програма розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2017-2020 роки.***

Одним із головних напрямків реалізації Програми було запровадження механізму компенсації частини відсоткової ставки за кредитами, залученими підприємствами на реалізацію інвестиційних проєктів.

Проводились наради, зустрічі керівництва облдержадміністрації, на яких оперативно розглядалися та вирішувалися проблемні питання функціонування підприємств регіону:

- 16.01.2020 організовано та проведено робочу зустріч щодо розгляду окремих проблемних питань виноградарської та виноробної галузі регіону та пошуку шляхів їх вирішення;

- 19 лютого 2020 року проведено робочу нараду щодо розгляду та пошуку шляхів вирішення проблемних питань взаємодії ТОВ «Цемент» з Державною екологічною інспекцією в Одеській області;

- 21 квітня 2020 року проведено робочу нараду щодо проблемних питань, що виникли між адміністрацією ринку «Союз» та підприємцями, що провадять діяльність на території даного підприємства.;

- 24 листопада 2020 року проведено робочу нараду щодо розгляду проблемних питань запровадження карантинних заходів та їх впливу на діяльність підприємництва;

- 22 грудня 2020 року відбулось засідання Регіональної ради підприємців в Одеській області. На засіданні розглядалися проблемні питання діяльності малого та мікробізнесу та висвітлювались пропозиції представників громадських організацій та асоціацій бізнес-спільноти щодо удосконалення нормативно-правової бази, яка регулює підприємництво;

- Для вирішення проблемних питань діяльності підприємства направлялось звернення Мінекономіки щодо негативного впливу введення мита або квот на полімерну продукцію для виробництва продукції ПАТ «Одескабель». Проведення аналіз впливу застосування попередніх спеціальних заходів щодо імпорту в Україну полімерних матеріалів незалежно від країни походження та експорту на виробничу діяльність ПАТ «Одескабель».

Для вирішення проблемних питань діяльності підприємств направлялись звернення:

- Прем'єр-міністру України щодо стабілізаційних заходів на ринку зерна для ДП «Куліндорівський КХП»;

- Мінекономіки щодо негативного впливу введення мита або квот на полімерну продукцію для виробництва продукції ПАТ «Одескабель»;

- ФДМУ щодо сприяння у вирішенні проблем діяльності ПАТ «Одеський припортовий завод» та ДП «Одеський нафтопереробний завод»;

- Мінекономіки щодо діяльності ПАТ «Гемопласт» та ДП «Писарівський спиртзавод»;

- Прем'єр-міністру України та голові Фонду державного майна України щодо розгляду можливості зменшення орендної ставки для підприємств виноградарської та виноробної галузі за використання цілісних майнових комплексів;

- Підготовлено та направлено пропозиції голові Фонду державного майна України та до регіонального відділення Фонду державного майна України в Одеській та Миколаївській областях щодо встановлення умов продажу цілісного майнового комплексу ПрАТ «Одесавинпром».

З метою підготовки робочого візиту Прем'єр-міністра України Шмигала Д.А. до Одеської області підготовлено:

- розширені аналітичні матеріали щодо діяльності підприємств Одеської області із зазначенням проблемних питань їх діяльності та відповідних галузей економіки регіону.

- проведено розширений аналіз потреб місцевих підприємств-виробників у розширенні нових ринків збуту та напрямків постачання продукції та послуг.

✚ сприяння популяризації торгових брендів і продукції місцевих товаровиробників та підвищення її якості шляхом проведення виставково- ярмаркової діяльності.

На сайті облдержадміністрації розміщується інформація щодо проведення міжнародних форумів та виставок. Направляються інформаційні листи промисловим підприємствам Одеського регіону щодо можливості прийняття участі в міжнародних форумах.

3.2. Агропромисловий комплекс

Виконання ключових кроків у 2020 році:

✚ реалізація заходів Регіональної програми розвитку агропромислового комплексу Одеської області на 2019-2023 роки.

У 2020 році з обласного бюджету на підтримку агропромислового комплексу виділено 16,7 млн грн:

1. Регіональна Програма розвитку агропромислового комплексу Одеської області на 2019-2023 роки «Аграрна Одещина» - 12,5 млн грн, у т.ч. за напрямками:

- здешевлення вартості електроенергії, витраченої на подачу води для зрошення - 5 млн грн;

- здешевлення вартості придбання сільгосптоваровиробниками базового (елітного та суперелітного) насіння сільськогосподарських культур вітчизняної селекції – 3,3 млн грн;

- часткова компенсація витрат на утримання корів, вівцематок і ярок – 3,8 млн грн.

- організація та проведення інформаційно-виставкових заходів у сфері агропромислового комплексу - 100,0 тис грн;

- створення регіональної Системи Географічних Зазначень для вин та винограду, визначення мережі підприємств для виробництва вин контрольованих найменувань за походженням (КНП), ведення Кадастру виноградників - 300,0 тис грн.

2. Регіональна Програма підтримки індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім» на 2017-2020 роки –4,2 млн грн.

✚ забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках.

Вживається низка практичних заходів, спрямованих на подальший розвиток інфраструктури аграрного ринку, його товарного наповнення якісною продукцією та підтримку сільськогосподарських товаровиробників і забезпечення внутрішніх потреб у сільськогосподарській продукції.

В області функціонують 5 агроторгових домів, які надають послуги з реалізації сільськогосподарської продукції та придбання засобів виробництва на вигідних для господарств умовах.

За даними Головного управління статистики в Одеській області зареєстровано 44 сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи.

Заготівлю сільськогосподарської продукції здійснюють 154 заготівельні пункти, із них 27 забезпечують заготівлю молока, 71 – м'яса, 57 – плодовоовочевої та іншої продукції. Крім того, працюють 47 оптово-плодовоовочевих та 1 оптовий ринки.

В області триває реконструкція 1 тваринницького комплексу з свинарства загальною вартістю проекту -27 млн грн на 24 тис голів свиней.

На території м.Одеси працює ринок «Початок», на якому здійснюється оптово-роздрібна торгівля сільськогосподарською продукцією. Власником ринку є

ТОВ «Е-Трейд Інвест» (ЄДРПОУ: 35503816), якому передана у довгострокову оренду земельна ділянка на території Фонтанської сільради Лиманського району Одеської області загальною площею 43,9 га для розміщення інфраструктури ринку.

раціональне використання природних ресурсів, особливо земель сільськогосподарського призначення, удосконалення структури посівних площ та впровадження у виробництво елементів науково обґрунтованої системи землеробства, передової техніки та технологій вирощування сільськогосподарських культур.

В області 2,6 млн га сільгоспугідь, в тому числі 2,1 млн га орних земель.

З метою раціонального використання природних ресурсів, збереження родючості ґрунтів, спільно з регіональним центром наукового забезпечення агропромислового виробництва, розроблено та надано допомогу сільгосптоваровиробникам в освоєнні науково – обґрунтованих сівозмін, адаптованих до конкретних зональних особливостей регіону і з урахуванням спеціалізації сільськогосподарського виробництва.

Із року в рік зростають обсяги внесення добрив, як одного із факторів збереження родючості ґрунтів. У 2014 році на 1 га удобреної площі було внесено 86 кг добрив у діючій речовині, у 2016 році – 105 кг, то у 2019 році – 137 кг.

У 2020 році через посуху склалися вкрай несприятливі погодні умови для отримання врожаю сільськогосподарських культур.

Комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій облдержадміністрації констатувала, що в області загинули посіви сільськогосподарських культур на площі 498,7 тис га, а збитки від посухи становлять 6,6 млрд грн та класифікувала ситуацію, що склалася в агропромисловому секторі економіки Одеської області внаслідок несприятливих погодних умов 2019-2020 років, як надзвичайну ситуацію природного характеру державного рівня, пов'язану з масовим засиханням та загибеллю посівів унаслідок засухи.

За даними Головного управління статистики в Одеській області станом на 01.12.2020 в області зібрано:

- зерна 2020,7 тис тонн, що менше, ніж передбачено Програмою на 1779,3 тис тонн (53,2% до Програми), урожайність зернових становить 19,3 ц/га (у 2019 році – 31,0 ц/га);

- соняшнику 473,2 тис тонн, що менше, ніж передбачено Програмою на 226,8 тис тонн (67,6% до Програми), урожайність - 13,4 ц/га (у 2019 році – 19,0 ц/га);

- овочів 236,7 тис тонн, що менше на 73,3 тис тонн (76,4% до Програми), урожайність -147,0 ц/га (у 2019 році – 170,4 ц/га);

- винограду (в сільгосппідприємствах) 60 тис. тонн, що менше на 75 тис тонн (44,4% до Програми);

- плодів та ягід 87,8 тис тонн, що більше на 2,8 тис тонн (103,3%).

Через посуху недоотримано значну кількість кормів та зернофуражу, що негативно позначилось на показниках виробництва продукції тваринництва. За 11 місяців 2020 року вироблено:

- м'яса 47,7 тис тонн, що менше, ніж передбачено Програмою на 21,3 тис тонн (69,1% до Програми);

- молока 290,9 тис тонн, що менше на 69,1 тис. тонн (80,8%);

- яєць 166,8 млн шт, що менше на 153,2 млн шт (52,1%).

Зменшення валових зборів зазначених сільськогосподарських культур та зниження продуктивності тваринництва негативно позначиться на економіці аграрної галузі і фінансовому стані господарств області.

В області вживаються заходи щодо подолання негативних наслідків аномальних погодних умов 2020 року. На площі 968 тис га посіяно озимі культури під урожай наступного року, в тому числі пшениці посіяно 570 тис га, що становить 110% до прогнозу, ячменю 265 тис га (110,4%). Крім того, посіяно 130,8 тис га озимого ріпаку. Проводиться підживлення посівів. Внесено добрива на площі біля 100 тис га, підготовлено необхідні площі під посів ярих сільськогосподарських культур. Аграрії закупають добрива, засоби захисту рослин, пально-мастильні матеріали, активно готують техніку і насіння для проведення комплексу весняно-польових робіт.

3.3. Транспортна інфраструктура та морегосподарський комплекс

Виконання ключових кроків у 2020 році:

✚ продовження будівництва нової злітно-посадкової смуги у Міжнародному аеропорту «Одеса».

Архітектурно-будівельна інспекція сертифікувала нову злітно-посадкову смугу аеропорту «Одеса». Проходить процедура сертифікації в Державній авіаційній службі України для можливості здійснення польотів.

Продовжуються роботи по 2-й черзі будівництва аеродрому. Встановлюється відповідне обладнання, в тому числі метеорологічне.

Введення в експлуатацію цих 2 черг дозволить забезпечувати польоти літаків кодових літер А, В, С, D з належним забезпеченням безпеки польотів.

На 2021 рік запланована 3-я черга будівництва — це магістральна руліжна доріжка, встановлення додаткового світлосигнального обладнання.

Постановою КМУ від 28.12.2020 №1370 внесені відповідні зміни до Державної цільової програми розвитку аеропортів на період до 2023 року. Буде продовжено реалізацію проекту з реконструкції аеродромного комплексу в Міжнародному аеропорту «Одеса» за рахунок коштів, залучених під державні гарантії в рамках підготовки до Євро-2012, на що передбачено 702,9 млн грн.

В проєкт входить завершення будівництва 2-ої черги (зокрема, встановлення метеорологічного обладнання) та початок будівництва 3-ї черги, в рамках якої передбачене будівництво магістральної руліжної доріжки, встановлення додаткового світлосигнального обладнання, прокладання мереж та кабелів.

✚ ремонт та модернізація рухомого складу поїздів, реконструкція залізничних станцій та колій, у т.ч. портових, розвиток залізничних контейнерних маршрутів з портів.

У 2020 році капітальним ремонтом було відремонтовано 1360 вагонів:

Середнім ремонтом оздоровлено 96 комплектів стрілочних переводів, зокрема укладено 30 нових стрілочних переводів, з них 9 комплектів на нових залізобетонних брусах.

Також укладено 17 старопридатних стрілочних переводів. Роботи проведені по станціям Одеса-Головна, Одеса-Застава-1, Одеса-Східна, Канатове, Одеса-Пересип, Кропивницький, Колосівка, Сарата, Арциз, Королівка, Кодима, Знам'янка, Кам'янка, Роздільна-Сортувальна, Карпове та ім.Т.Шевченка.

Також на 18,56 км колії здійснена заміна рейок новими, на 41,52 км - заміна рейок старопридатними.

Одеська залізниця у 2020 році перша серед інших доріг з перевиконання плану з ремонту та утримання локомотивів. 206 електровозів утримується у робочому парку філії.

У 2020 році регіональна філія «Одеська залізниця» АТ «Укрзалізниця» збільшила фактичну пропускну здатність станції «Берегова» в порту «Південний» до 15 поїздів на добу.

За 2020 рік у регіональній філії «Одеська залізниця» АТ «Укрзалізниця» було виконано капітальний ремонт 19 вагонних уповільнювачів.

Службою електропостачання було впроваджено 300 світлодіодних світильників тросового типу на суму 1 056 млн грн. Світильники були отримані згідно плану ремонту на 2020 рік та встановлені по ст. Одеса-Головна, ст. Миколаїв та ст. Херсон. Очікуваний економічний ефект складе 165 тис 104 кВт/год на суму майже 332 тис грн.

Укрзалізниця розробила та впровадила сучасні методи організації контейнерних поїздів для максимального задоволення потреб усіх учасників перевізного процесу та розвитку контейнерного бізнесу як вертикалі роботи компанії.

Група Ferretex у 2020 році наростила залізничні відправки продукції в бік морських портів на 32% в порівнянні з 2019 роком – до 9,24 млн т.

Основний обсяг продукції було відправлено до порту «Південний» через такі залізничні станції:

- «Берегова» – 3,1 млн т (у 3,4 раза більше, ніж у 2019 році);
- «Чорноморська» – 6,15 млн т (+0,8%).

✚ **відновлення роботи міжнародного аеропорту «Ізмаїл».**

Бетонна злітно-посадкова смуга в Ізмаїлі знаходиться в задовільному стані, її довжина - 1800 м. З липня 2019 року стартували роботи в будівлі аеровокзалу. Вже досягнута домовленість з обласною радою про капітальний ремонт будівлі аеровокзалу.

ЗУ «Про Державний бюджет України на 2020 рік» було передбачено загальнодержавні витрати в сумі 70,0 млн грн, як субвенцію Державного бюджету України обласному бюджету Одеської області на проведення реконструкції та будівництва будівель і споруд КП «Аеропорт «Ізмаїл». Однак зазначена сума була повернена до Державного бюджету України для фінансування витрат фонду, призначеного для боротьби з пандемією коронавірусної хвороби COVID-19.

Незважаючи на обставини проєкт не втратив своє стратегічне значення для області, оскільки він направлений на збільшення доступності до туристичних магнітів дельти Дунаю, підвищення мультимодальних можливостей та інвестиційної привабливості регіону Бессарабії, а також у рамках Стратегії національної безпеки України реалізацію планів Державної прикордонної служби України щодо базування авіаційної ланки (щонайменше два гелікоптери) в аеропорту «Ізмаїл» одразу після відновлення його сертифікації та функціональної придатності.

Область на своєму рівні продовжила роботу по цьому проєкту в межах наявних можливостей, і зокрема, було передбачено кошти місцевого бюджету та вже проведено тендери в ProZorro на розробку проєктно-кошторисної документації з капітального ремонту аеродрому, будівель і споруд, а також на землевпорядкування. Загальна сума відповідних капіталовкладень за 2019- 2020 роки склала майже 6,5 млн грн.

Реалізація проєкту «Ізмаїльський аеропорт» надасть змогу забезпечити ділову активність і ділову логістику для реалізації більш масштабного туристичного продукту, а саме:

- збільшення туристичних потоків до 360 тис пасажирів на рік;

- створення 4500 робочих місць;
- здійснення 3 рейсів на день від лоу-кост на літаках А320 або В737-800;
- збільшення надходжень до місцевих бюджетів.

✚ [завершення проекту «Будівництво мостового переходу через Сухий лиман в с. Малодолинське підходами на автодорозі Одеса - Чорноморськ».](#)

Загальна кошторисна вартість будівництва в поточних цінах станом на 17.03.2020 – 244805,446 тис грн.

Розпорядженням КМУ України від 03.06.2020 №618-р «Про погодження передачі об'єкта незавершеного будівництва в с. Малодолинське у державну власність» було погоджено пропозицію Державного агентства автомобільних доріг України та Чорноморської міської ради щодо передачі об'єкта незавершеного будівництва «Будівництво мостового переходу через Сухий Лиман з підходами в с. Малодолинське на автомобільній дорозі «Одеса — Чорноморськ» у державну власність з віднесенням його до сфери управління зазначеного Агентства.

Згідно проведених тендерних закупівель «Будівництво мостового переходу через Сухий лиман з підходами в с. Малодолинське на автомобільній дорозі «Одеса-Чорноморськ» (залишки робіт)» переможець ТОВ «РОСТДОРСТРОЙ» за 103 940 000 грн зоб'язаний виконати роботи по будівництву мостового переходу через Сухий лиман з підходами в с. Малодолинське на автомобільній дорозі «Одеса-Чорноморськ» (залишки робіт) (45221000-2 — Будівництво мостів і тунелів, шахт і метрополітенів), за рахунок коштів державного та інших бюджетів до кінця 2021 року.

Наразі завершилось влаштування складових залізобетонних паль на мостовому переході через Сухий Лиман на автомобільній дорозі М-27 Одеса-Чорноморськ.

Проводяться роботи щодо зведення насипу на підході до моста зі сторони м. Чорноморськ. Насип зводять пошарово – 40 см ґрунту, потім георешітка. Для стабільності основи влаштовують матраци із георешіток заповненні щебенем. Згідно проекту максимальна висота насипу досягатиме 6 м.

Роботи по завершенню будівництва планують закінчити в 2021 році.

✚ [реалізація інвестиційних проектів у морських портах Одеської області, зокрема:](#)

Одеський морський торговельний порт:

✚ [продовження реалізації спільного проекту ДП «Адміністрація морських портів України» та дочірнього підприємства німецької компанії ННЛА «Контейнерний термінал Одеса» \(ДП «КТО»\) з розширення контейнерного терміналу на Карантинному молі \(спеціалізація – перевантаження контейнерів, рослинних олій, тощо. Проектна потужність – 650 тис. TEU\).](#)

Реалізація проекту «Карантинний мол» передбачає розширення пропускної здатності до 1,2 млн TEU. Компанія ДП «КТО» має довгострокову інвестиційну угоду з Адміністрацією морських портів України, яка затверджена урядом України, для управління та розвитку контейнерного терміналу до 2044 року.

На сьогоднішній день група ННЛА інвестувала понад 170 млн євро в розвиток виробничих потужностей ДП «КТО» в Одеському порту.

В тилу причалу 2-к активно ведеться будівництво двох нових складських територій, загальною площею 6 га на 2900 контейнерів.

27.10.2020 «Контейнерний термінал Одеса» завершив будівництво 4-го пускового комплексу контейнерного терміналу на Карантинному молу.

Цей проект - один з найбільших в морській галузі, компанія реалізує спільно з Адміністрацією морських портів України (АМПУ). 4-й пусковий комплекс являє

собою 6-смуговий майданчик для зберігання і обробки контейнерів, з усіма комунікаціями та освітленням, оснащений сучасними козловими контейнерними перевантажувачами на пневматичному ходу фірми Liebherr.

Також, крім розширення контейнерного терміналу на Карантинному молу, цього року німецькі партнери оголосили про створення «Української інтермодальної компанії» (UIC), яка буде розвивати контейнерні залізничні перевезення, зокрема й з Одеського порту. Для цього ДП «КТО» реалізує інвестиційний проєкт щодо подвоєння потужностей терміналу для обробки регулярних контейнерних поїздів.

ДП «Контейнерний термінал Одеса» (КТО), планує протягом одного року повністю перейти на електронний обіг інформації між терміналом, контейнерними лініями і експедиторами.

✚ будівництво причалу N1-з для генеральних вантажів на Андросівському молу, що є частиною інвестиційного проєкту будівництва зернового перевантажувального комплексу Louis Dreyfus і Бруклін - Київ (збільшення пропускної здатності на 4 млн т на рік).

У 2020 році добудовано причал 1-з на Андросовському молу, який до цього майже 10-ття значився довгобудом. Новий причал має довжину — 254 м, глибина біля кордону — 12 м, розрахований на обробку суден класу «панамакс». Загальнобудівельні роботи та прокладання інженерних мереж на новому причалі Андросовського молу Одеського порту завершені у повному обсязі.

Причал 1-з є ключовою технологічною ланкою зерноперевантажувального комплексу ТОВ «Бруклін- Київ», пропускною здатністю 4 млн т зернових вантажів на рік.

Будівництво причалу 1-з є частиною великого інвестиційного проєкту, який Адміністрація морських портів України реалізує спільно з компаніями «Бруклін-Київ» і «Луї Дрейфус Україна» за підтримки Європейського банку реконструкції і розвитку (сума інвестицій - більше 100 млн дол, пропускна здатність - 4 млн тонн на рік). У готовому вигляді причал матиме 254 м в довжину, 35 м в ширину і глибину біля кордону 12 м з перспективою до 13,5 м. Цих параметрів досить для прийому суден-панамаксів, дедвейтом 60 тис тонн і вище.

Морський торговельний порт «Чорноморськ»:

✚ розвиток потужностей з перевалки наливних і зернових вантажів (будівництво нового зернового терміналу «Kernel», розвиток Risoil Terminal):

Виконані днопоглиблювальні роботи з реконструкції операційної акваторії уздовж кордону лінії причалів №14-17 (КЕРНЕЛ), розташованих в акваторії 1-го ковша Сухого лиману ЧФ ДП «АМПУ» зі збільшенням глибини до 14 м. Загальний об'єм днопоглиблення – 83,57 тис м³.

Здійснюються днопоглиблювальні роботи по 5-ій черзі проєкту «Реконструкція операційної акваторії 1-го ковша Сухого лиману ЧФ ДП «АМПУ» зі збільшенням глибини до 15 м (5 черга)».

ТОВ «Трансбалктермінал», що оперує зерновим терміналом в морському порту «Чорноморськ», в січні-грудні 2020 року збільшило обсяг перевалки в порівнянні з аналогічним періодом минулого року на 23,53 %, або на 1,2 млн т - до 6,3 млн т.

ТОВ «Трансгрейнттермінал» (агропромисловий холдинг «Кернел») в кінці 2021 року планує завершити будівництво нового зернового терміналу річною потужністю 5 млн тонн зернових вантажів в морському порту «Чорноморськ». Завершено модернізацію технологічних ліній чинного зернового терміналу СП ТОВ

«Трансбалктермінал» («Кернел») з доведенням річної потужності до 4 млн тонн зернових вантажів.

Крім того протягом I півріччя 2020 року Risoil S.A. придбала корпоративні права на ТОВ «ТК Ексім Оіл» та ТОВ «Боконті Україна». ТОВ «Боконті Україна» було перейменовано в «Рісоіл Руда», а «ТК Ексім Оіл» в ТОВ «Рісоіл Порт». Найближчим часом планується придбання нового устаткування та інвестиції в розвиток підприємств.

Компанією планується інвестувати 20 млн дол в обладнання технологічних ліній для збільшення перевалки і зберігання як імпорتنих, так і експортних вантажів.

Risoil Terminal є найбільшим експортно/імпортним наливним терміналом в регіоні Чорного моря, що розташований на території України в Чорноморському морському торговому порту.

Наразі термінал проводить модернізацію олійноперевалочного комплексу, результатом якої стане майже трикратне збільшення інтенсивності навантаження танкерів. Встановлені нові високопродуктивні насоси на станції прийому залізничних цистерн, що дозволило в рази зменшити час розвантаження.

В березні 2020 року Risoil в рамках розвитку державно-приватного партнерства представила проєкт будівництва двостороннього пірсу, внаслідок чого об'єм вантажообробки збільшиться на 60 тис тонн на добу. Вартість проєкту понад 1 млрд грн. Це надасть можливість одночасно вантажити два судна та в цілому збільшити вантажообіг до понад 7 млн тон, що, збільшить надходження до місцевого та державного бюджетів.

Морський торговельний порт «Південний»:

✚ будівництво, модернізація та реконструкція залізничної, автомобільної інфраструктури та гідротехнічних споруд порту згідно з планом-схемою розвитку морського порту «Південний» до 2023 року.

Портові оператори морського порту Південний за січень–грудень 2020 року встановили абсолютний рекорд з вантажообігу серед всіх українських морпортів - 61 млн 665 тис тонн.

Вантажообіг експортних вантажів склав 47 млн 630 тис тонн (+20,2 % до показників 2019 року), імпорتنих — 7 млн 211 тис тонн (- 0,7 % до показників 2019 року). Транзитних вантажів було оброблено 6 млн 477 тис тонн (- 6,7 % до показників 2019 року).

В розрізі стивідорних операторів, 18,8 млн тонн вантажів перевалив ДП «Морський торговельний порт «Южний» у 2020 році. Це максимальний показник за всю історію підприємства, який вище за попередній рекорд на 24%. ДП «МТП «Южний» є найбільшим державним стивідором за обсягом вантажообігу.

Заплановано розпочати реалізацію важливих проєктів по модернізації підприємства, а саме - модернізація перевантажувального комплексу експортних вантажів, будівництво перевантажувального комплексу імпорتنих вантажів та нового вагоноперекидача.

Група терміналів ТІС в 2020 році, у порівнянні з 2019 роком, наростив обсяги на 10% і досяг чергового особистого рекорду, а також максимального вантажообігу серед всіх портових операторів України - 36,6 млн тонн

TIS Container Terminal Ukraine за 12 місяців 2020 року збільшив контейнерооборот в порівнянні з аналогічним періодом минулого року на 11,5% - до 243 792TEU.

Зерновий термінал Neptune в ТОП-10 найбільших портових операторів України за обсягами перевалки зернових за 2019/2020 маркетинговий рік. Вантажобіг терміналу за цей період склав більше 2,5 млн тонн. Також термінал увійшов в ТОП-5 найбільших стивідорів за темпами зростання вантажобігу зернових.

Морський нафтовий термінал (МНТ) «Південний» у 2020 року вперше за 8 років поновив регулярне перевантаження нафти.

В 2020 році на причалі №3Н було опрацьовано 11 танкерів; дедвейтом вище 100 тис тонн загальним об'ємом 982,2 тис тонн нафти.

✚ будівництво та модернізація глибоководних причалів та створення нової операційної акваторії із глибиною 15 метрів в межах акваторії Аджалицького лиману.

Проект «Реконструкція водних підходів, маневрових зон та операційних акваторій з урахуванням перспективного вантажобігу морського порту «Южний» в м.Южне Одеської області» (перша черга будівництва)», розроблений ДП «ЧОРНОМОРНДІПРОЕКТ» у 2016 році на замовлення Адміністрації морського порту «Южний», був затверджений розпорядженням КМУ від 19.04.2017 № 324-р.

Проект першої черги включає в себе 4 пускові комплекси:

п.к. - водні підходи до причалів №№ 23-25, операційна акваторія причалів № №23-25, розворотне місце D=370 м проектною глибиною до 16 м, обсяг днопоглиблення – 4 393 075 м³, загальна вартість – 1 435 905,783 тис грн з ПДВ;

п.к. – внутрішній канал до акваторії причалів №№18-22, водний підхід до розворотного місця та розворотне місце D=650 м, операційна акваторія причалів № №18, 19, 20 на проектну глибину 19 м, обсяг днопоглиблення – 7 988 932 м³, загальна вартість – 2 537 031,294 тис грн з ПДВ;

п.к. – операційна акваторія причалу №15 на проектну глибину 16 м, обсяг днопоглиблення – 614 725 м³, загальна вартість – 195 538,417 тис грн з ПДВ;

п.к. – операційна акваторія причалів №№21, 22 на проектну глибину 16 м, обсяг днопоглиблення – 48 978 м³, загальна вартість – 14 448,858 тис грн з ПДВ, загальним строком виконання робіт 38 місяців, обсягом днопоглиблення 13 045 710 м³ та загальною вартістю робіт на суму 4 182 924,352 тис грн з ПДВ.

Титул об'єкту будівництва, затверджений Міністерством інфраструктури України 26.05.2017 передбачає реалізацію та фінансування вказаного Проекту протягом 2014-2020 років.

Протягом 2017-2018 років реалізований перший пусковий комплекс, що становить близько 33% від загального обсягу робіт за Проектом. Зокрема, реалізація 2-го та 4-го пускових комплексів була запланована на 2018-2021 роки, загальна вартість його реалізації складає 2 537 031,294 тис грн.

Було прийнято рішення щодо необхідності виконання коригування затвердженого Проекту у розрізі внесення відповідних змін у фінансові та економічні розрахунки, визначення економічної ефективності капітальних інвестицій, уточнення терміну окупності Проекту з проведенням повторної експертизи та затвердження Проекту, з додержанням норм містобудівного законодавства України. На 2020 рік було заплановано завершення проектних робіт та отримання експертного звіту.

3.4. Будівництво та житлова політика

Виконання ключових кроків у 2020 році:

✚ забезпечення всіх адміністративних районів області планувальною документацією.

Актуальною планувальною документацією забезпечені 15 районів Одеської області, а саме Ананьївський, Балтський, Білгород-Дністровський, Березівський, Іванівський, Ізмаїльський, Кодимський, Лиманський, Любашівський, Овідіопольський, Окнянський, Подільський, Ренійський, Роздільнянський, Ширяївський.

✚ забезпечення інвестиційно-привабливих населених пунктів області генеральними планами та планами зонування території.

За 2020 рік на засіданнях архітектурно-містобудівної ради було розглянуто 83 генеральних плана та плани зонування територій населених пунктів.

На виконання заходів «Регіональної комплексної програми з утворення (оновлення) містобудівної документації територій та містобудівного кадастру Одеської області на 2019-2021 роки» заключено 7 договорів на послуги із удосконалення та забезпечення діяльності містобудівного кадастру регіонального рівня у т.ч. з розроблення та впровадження прикладного програмного забезпечення, щодо ведення адрес об'єктів нерухомості.

У зв'язку з новим територіальним устроєм та утворенням територіальних громад до низки Законів України були внесені зміни у т.ч. у Закони, які регламентують містобудівну діяльність. Зазначені зміни наберуть чинність з 24.07.2021.

Роз'яснення щодо наступності та використанню існуючої планувальної документації та проектів планувальної документації, які проходять процедуру розгляду та затвердження, Мінрегіон не надавав.

3.5. Дорожньо-транспортне господарство

Виконання ключових кроків у 2020 році:

У 2020 році на будівництво, реконструкцію, капітальний, поточний середній, дрібний ремонт та експлуатаційне утримання автомобільних доріг загального користування державного значення спрямовано — 3820822,004 тис грн, в тому числі:

Державний бюджет – 2501 151,394 тис грн.

Кредитні кошти – 1 306 976,409 тис.грн.

Розбудова М-14 – 11 000,0 тис грн.

Обласний бюджет – 1 638,315 тис грн.

Місцеві бюджети – 55,886 тис грн.

З них по видам робіт:

Будівництво та реконструкція – 37 643,819 тис грн.

Капітальний ремонт – 613 724,429 тис грн.

Поточний середній ремонт – 2 440 760,185 тис грн.

Поточний дрібний ремонт – 451 852,379 тис грн.

Експлуатаційне отримання – 276 841,192 тис грн.

Пріоритетними напрямками дорожнього господарства області у 2020 році було визначено: капітальний ремонт мосту через Хаджибейський лиман на км 445+432 автомобільної дороги Київ – Одеса, капітальний ремонт ділянок автомобільних доріг М-05 Київ – Одеса, Р-33 Вінниця – Турбів – Гайсин – Балта – Велика Михайлівка – /М-16/, поточний середній ремонт ділянок автомобільних доріг Р-33 Вінниця – Турбів – Гайсин – Балта – Велика Михайлівка – /М-16/, Р-55 Одеса – Вознесенськ – Новий Буг, Т-16-07 Ізмаїл– Кілія – Вилкове, Т-16-10 /Н-33/– Приморське – Жовтий Яр – Татарбунари, Т-16-08 Болград – Кубей – Арциз, Т-16-27

Контрольно-пропускний пункт «Серпневе» – Тарутине – Арциз – Татарбунари, Т-16-47 /Н-33/– Кароліно-Бугаз – Грибівка – Санжійка – /М-27/.

Поточним середнім ремонтом відремонтовано – 145,757 км:

- Р-33 Вінниця – Турбів – Гайсин – Балта – Велика Михайлівка – /М-16/ – 48,855 км;
- Р-55 Одеса – Вознесенськ – Новий Буг – 27,135 км;
- Т-16-07 Ізмаїл – Кілія – Вилкове – 3,983 км;
- Т-16-08 Болград – Кубей – Арциз – 10 км;
- Т-16-10 /Н-33/– Приморське – Жовтий Яр– Татарбунари – 14,258 км;
- Т-16-27 Контрольно-пропускний пункт «Серпневе»– Тарутине – Арциз –Сарата – 22,926 км;
- Т-16-32 Контрольно-пропускний пункт «Нові Трояни» – Кубей – 8,6 км;
- Т-16-47 /Н-33/»– Кароліно-Бугаз»– Грибівка»– Санжійка»– /М-27/ – 10 км.

Велика увага в 2020 році приділялася роботам з розробки та коригування проектної документації, які проводяться в рамках реалізації проектів з розбудови міжнародних автомобільних доріг загального користування державного значення М-05 Київ – Одеса та М-14 Одеса – Мелітополь – Новоазовськ (на м. Таганрог). Ремонт дороги М-05 є одним з пріоритетних проектів Укравтодору у 2020 році. Це дорога міжнародного значення та один з основних транспортних коридорів країни, що поєднує промислові, адміністративні, культурні центри України з морськими портами та забезпечує транзитні автотранспортні перевезення. Реконструйована дорога М-14 поєднує найбільші порти України – Одесу, Миколаїв, Херсон, на долю яких припадає до 80% усіх вантажів країни.

4. МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ

4.1. Управління об'єктами комунальної власності

Виконання ключових кроків у 2020 році:

✚ підвищення рівня наповнення доходної частини обласного бюджету від використання об'єктів спільної власності територіальних громад області.

Відповідно до статті 15 ЗУ «Про місцеві державні адміністрації», рішення Одеської обласної ради від 22.09.2006 №73-V «Про майно спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області, управління якими здійснює обласна рада», розпорядженням голови облдержадміністрації від 22.01.2020 №48/А-2020 «Про внесення змін до Переліку комунальних підприємств (установ, закладів), координацію діяльності яких покладено на структурні підрозділи обласної державної адміністрації», функції з управління **136 об'єктами** спільної власності територіальних громад області покладені на відповідні структурні підрозділи обласної державної адміністрації.

Очікувані надходження до обласного бюджету від оренди комунального майна на 2020 рік затверджені у сумі 16 312,2 тис грн, фактично за 2020 рік надійшло 11 573 тис грн, що становить 70,9 % виконання плану.

За 2020 рік надходження до обласного бюджету за рахунок відрахування обласними комунальними підприємствами частини чистого прибутку становили 53,6 тис грн, або 4,9 % від запланованого (1 083,1 тис грн).

5. РИНКОВІ ПЕРЕТВОРЕННЯ ТА ЇХ СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ

5.1. Реформування відносин власності

Виконання ключових кроків у 2020 році:

З початку приватизації в Одеській області станом на 01.01.2021 змінили форму власності 1431 об'єкт державної власності (велика приватизація – 434 об'єкти, мала приватизація – 997 об'єктів).

З початку року від приватизації державного майна спрямовано до Державного бюджету України 12023,09 тис грн. За всі роки приватизації від продажу об'єктів приватизації державної власності регіональним відділенням отримано грошових коштів у сумі: 537427,09 тис грн.

Станом на 31.12.2020 корпоративний портфель держави у Одеському регіоні складається з 17 господарських товариств з державними корпоративними правами, у т.ч. 16 АТ з державними пакетами акцій в статутних капіталах та 1 ТОВ з державними частками.

Органами управління державними корпоративними правами вищевказаних товариств є:

- по 8 підприємствам - відповідні міністерства або державні акціонерні, холдингові та лізингові компанії;

- по 9 підприємствам - Фонд державного майна України, в тому числі, по 3 - регіональне відділення (ВАТ «ХК «Краян» та ВАТ «Одеський завод «Центролит» – банкрути на стадії ліквідації, ВАТ «Авіакомпанія «Одеські авіалінії» – економічно не активне, існує «де-юре»).

**Перелік об'єктів державної власності,
що підлягають приватизації внесені наступні єдині майнові комплекси державних
підприємств Одеського регіону, у т.ч. тих, що передані в оренду**

Код ЄДРПОУ	Назва об'єкта	Адреса об'єкта	Орган управління
Орган приватизації – Регіональне відділення ФДМУ по Одеській та Миколаївській областях			
01387828	Єдиний майновий комплекс державного підприємства «Енергомонтажний поїзд №754»	м. Одеса, вул. Семінарська, 15а	РВ ФДМУ по Одеській та Миколаївській областях
33171824	Державне підприємство «Регіональний дослідно-експериментальний комплекс»	Одеська обл., Біляївський р-н, с. Паліївка	РВ ФДМУ по Одеській та Миколаївській областях
13884006	Єдиний майновий комплекс державного підприємства ремонтно-будівельної дільниці «Агрос»	м. Одеса, вул. Михайлівська, 13	ЦА ФДМУ
22492239	Єдиний майновий комплекс державного підприємства «Південний державний науково-виробничий центр «Прогрес»	Одеська обл., м. Южне, вул. Індустріальна, 8	РВ ФДМУ по Одеській та Миколаївській областях
21028008	Єдиний майновий комплекс колишнього державного підприємства «Нефон»	м. Одеса, вул. Терешкової, 21	Українська державна будівельна корпорація «Укрбуд»
24971375	Єдиний майновий комплекс державного підприємства «ТВК»	Одеська область, Овідіопольський район, смт. Авангард, вул. Базова, 21	ЦА ФДМУ
02471347	Єдиний майновий комплекс державного підприємства «Укрпостачпреса»	м. Одеса, вул. Артилерійська, 11	ЦА ФДМУ
20959963	Єдиний майновий комплекс Державної судноплавної компанії «Укртанкер»	м. Одеса, вул. Дерибасівська, 4	ЦА ФДМУ
	Цілісний майновий комплекс державного підприємства «Ізмаїльський винзавод»	Одеська обл., Ізмаїльський р-н, смт. Суворове, вул. Лиманська, 18	ЦА ФДМУ
	Цілісний майновий комплекс «Одесавинпром»	м. Одеса, Французький бульвар, 10	ЦА ФДМУ
	Цілісний майновий комплекс	Одеська обл.,	ЦА ФДМУ

Код ЄДРПОУ	Назва об'єкта	Адреса об'єкта	Орган управління
	державного підприємства «Котовський виноробний завод»	м. Подільськ, вул. Соборна, 220	
31091998	Державне підприємство водних шляхів «Устьдунайводшлях»	Одеса область, м. Ізмаїл, вул. Героїв Сталінграду, 36	ЦА ФДМУ
13884845	Єдиний майновий комплекс державного підприємства «Одеський науково-дослідний інститут телевізійної техніки»	м. Одеса, вул. Мечникова, 132	ЦА ФДМУ
00224892	Єдиний майновий комплекс державного підприємства «Одеське спеціальне конструкторське бюро прецизійних верстатів»	м. Одеса, вул. Миколи Боровського, 41	ЦА ФДМУ
00237630	Єдиний майновий комплекс державного підприємства «Одеський спеціальний науково-дослідний і проектно-конструкторський інститут»	м. Одеса, вул. І. Франка, 55	ЦА ФДМУ
01180568	Єдиний майновий комплекс Чорноморського головного морського агентства «Інфлот»	м. Одеса, Митна площа, 1	ЦА ФДМУ
20950040	Єдиний майновий комплекс державного підприємства «Чорноморський експертно-технічний центр Держпраці»	М. Одеса, вул. Тираспольська, 12	ЦА ФДМУ
13874060	Цілісний майновий комплекс державного підприємства «Український метрологічний науково-впроваджувальний центр «Зерноприлад»	М. Одеса, вул. Жуковського, 15	ЦА ФДМУ
Орган приватизації – ЦА ФДМУ			
01125614	Державна судноплавна компанія «Чорноморське морське пароплавство»	м. Одеса, вул. Ланжеронівська, 1	Міністерство інфраструктури України
01125206	Єдиний майновий комплекс державного підприємства «Морський торговельний порт Усть-Дунайськ»	Одеська обл., м.Вилкове, вул. Придунайська, 2	ЦА ФДМУ
01125637	Єдиний майновий комплекс державного підприємства «Чорноморсько-Азовське виробничо-експлуатаційне управління морських шляхів»	м. Іллічівськ, смт. Олександрівка, вул. Судноремонтна, 35	Міністерство інфраструктури України
	Єдиний майновий комплекс державного підприємства «Укрспецобладнання»	м. Чорноморськ, с. Малодолинське, вул. Лиманська, 1	Міністерство інфраструктури України
209500400	Єдиний майновий комплекс державного підприємства «Чорноморський експертно-технічний центр Держпраці»	м. Одеса, вул. Тираспольська, 12	ЦА ФДМУ
13898592	Державне підприємство Мале державне підприємство «Інеко»	м. Одеса, вул. Пушкінська, 37	Національна академія наук України
02497938	Єдиний майновий комплекс державного підприємства «Південно-українське державне виробниче підприємство по інженерним розвідуванням для будівництва»	м. Одеса, вул. 25-ї Чапаївської дивізії, 1-А	Міністерство розвитку громад та територій України
01125689	Єдиний майновий комплекс державного підприємства «Білгород-Дністровський морський	Одеська обл., м. Білгород-Дністровський, вул.	Міністерство інфраструктури України

Код ЄДРПОУ	Назва об'єкта	Адреса об'єкта	Орган управління
	торговельний порт»	Шабська, 81	

Станом на 01.01.2021 на обліку перебувають 1326 об'єкта, які у процесі приватизації не увійшли, до статутних капіталів господарських товариств, але залишилися на їх балансі, з яких 25 об'єктів передано в оренду; по 536 об'єктам укладені договори зберігання, 12 об'єктів передано у безстрокове безоплатне користування (ст. 24).

За січень - грудень 2020 року регіональним відділенням на конкурсних засадах укладено 36 нових договорів оренди державного нерухомого майна та проведена робота щодо пролонгації 350 діючих договорів оренди на черговий термін дії шляхом внесення до них відповідних змін.

Протягом січня-грудня 2020 року до Державного бюджету України надійшло коштів за оренду державного майна у сумі 302,604 млн грн.

Здійснюється контроль за 1134 договорами оренди державного майна, які укладені з фізичними та юридичними особами безпосередньо регіональним відділенням, згідно до вимог чинного законодавства.

Станом на **01.01.2020** здійснювався захист державних інтересів у судових органах по **157** судовим справам, зокрема:

- справи про банкрутство – **12**;
- за позовними заявами, поданими регіональним відділенням – **32**;
- за позовними заявам, поданими до регіонального відділення – **23**;
- за участю прокуратури – **16**;
- справи, по яких регіональне відділення виступає як третя особа – **27**;
- справи, по яких регіональне відділення представляє інтереси Фонду державного майна України та його структурних підрозділів по довіреностям - **47**.

Станом на 01.01.2021 на контролі знаходиться 14 договорів купівлі-продажу.

За результатами перевірок зафіксовано невиконання умов 3 договорів купівлі-продажу.

До порушників застосовані штрафні санкції на загальну суму **244 700,54 грн**, станом на 01.01.2021 сплачено **232 700,06 грн**.

На 31.12.2020 продано на електронних аукціонах 6 об'єктів державної власності малої приватизації Одеського регіону на загальну суму 4264,35 тис грн без ПДВ, з покупцями яких укладені договори купівлі-продажу.

5.2. Регуляторна політика та розвиток підприємництва

Виконання ключових кроків у 2020 році:

✚ реалізація механізму компенсації частки відсотків по кредитах суб'єктам малого та середнього підприємництва для реалізації бізнес проектів у галузях, що віжповідають пріоритетним напрямам Програми розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2017-2020 роки;

✚ виконання заходів Програми розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2017-2020 роки.

У рамках Програми розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2017-2020 роки працює механізм компенсації частини відсоткової ставки по кредитах, залучених підприємцями на реалізацію інвестиційних проектів.

Компенсація надається суб'єктам малого та середнього підприємництва на реалізацію бізнес-планів (інвестиційних проектів) на конкурсній основі.

Компенсуються відсоткові ставки по кредитах на придбання устаткування, обладнання, модернізацію технологічного процесу виробництва з метою зниження його собівартості, впровадження технологій енергоефективності у виробничий процес, розроблення нових видів продукції (робіт, послуг).

Станом на 01.01.2021 за результатами **8 конкурсних відборів** розглянуто **60 заявок** від підприємців Арцизького, Березівського Білгород-Дністровського, Біляївського, Ізмаїльського, Кодимського, Лиманського, Овідіопольського, Ренійського, Саратського районів, міст Подільськ, Теплодар, Чорноморськ, Одеса та Южне. Право на компенсацію отримали **24 підприємства**, на різних стадіях реалізації знаходиться

28 інвестиційних проєктів із загальною сумою кредитного портфелю **73,9 млн грн.**

Підприємства, які отримали право на компенсацію, забезпечують робочими місцями близько **1400 осіб**, додатково створено понад *150 нових робочих місць*.

Переможцями визнані проєкти зі створення міні-пекарні, виробництва косметичних засобів з натуральної сировини, запуску лінії фасування смаженого насіння, розширення асортименту кондитерських виробів, оновлення парку вантажних автомобілів, придбання нового сучасного обладнання для виробництва виробів з пластмас, цегли, розливу тихих та ігристих вин, виготовлення високоточного обладнання для вимірювання об'єму рідин.

Проєкти, що реалізовувалися у 2020 році завдяки участі у Програмі:

- **ТОВ «Еврика» ТМ «С бабушкиной грядки»** (Овідіопольський район) - будівництво нового складу для зберігання продукції;
- **ТОВ «Мічуріна+»** (Кодимський район) – придбання обладнання для виробництва круп;
- **ТОВ «Сан Тех Рай»** (Біляївський район) – придбання обладнання для запуску нового напрямку з виробництва каналізаційних труб;
- **ТОВ «Поромний комплекс Орлівка»** (Ренійський р-н) - придбання сканерів та серверного обладнання для введення в дію міжнародного пункту пропуску «Ісакча-Орлівка»;
- **ПП «Гіфт-К»** (Овідіопольський район) – придбання обладнання для офсетного друку поліграфічної продукції;
- **ТОВ «Блумі» (ТМ «Сніжна панда»)** (м.Теплодар) – оновлення потужностей виробництва паперових серветок, рушників;
- **ТОВ «Айсберг ЛТД»** (м.Одеса) – модернізація ділянки з виробництва корпусних виробів для холодильного обладнання, придбання нового сучасного обладнання;
- **ТОВ «Транспортна компанія «Бласко»** (Біляївський р-н) - придбання автотранспортних засобів для збільшення обсягу вантажних перевезень;
- **ВКФ «Кріопром»** (м.Одеса) – придбання електрообладнання, приладів, матеріалів для виготовлення повітророздільної установки;
- **Фірма «Ліман»** (м.Чорноморськ) - придбання нового двигуна для рибацького судна, льодогенератора для попередньої обробки морепродуктів та рибацького спорядження більшої потужності;
- **ТОВ «Еформ» ТМ «Yambo»** (м.Одеса) - придбання обладнання для виробництва нових моделей кухонь;
- **ТОВ «Одеський осетринницький комплекс»** (м.Одеса) - придбання обладнання, будівництво з метою розширення і модернізації осетрового комплексу;

• **ТОВ «Вінтрест»** (Овідіопольський р-н) - придбання обладнання для організації технологічного процесу приготування та фасування локальних натуральних високоякісних виноградних ігристих вин класичним та періодичним резервуарним способом;

• **ТОВ «Навітрек»** (м.Одеса) - розроблення та виготовлення сучасного обладнання для вимірювання пально-мастильних рідин у ємностях великих об'єктів;

• **ТОВ «Фабрика гончарної справи»** (Овідіопольський район) - модернізація виробничої ділянки з виробництва червоної цегли та каменю керамічного;

• **Підприємство «Елкон-Ділайн»** (м.Одеса) - придбання сучасного обладнання для обробки деревини.

На 01.01.2021 на обліку в органах ГУ ДПС області знаходиться 231,4 тис платників (у т.ч. юридичних осіб – 95,5 тис осіб, фізичних осіб-підприємців – 135,9 тис осіб).

За 2020 рік абсолютний приріст зареєстрованих підприємств (юридичних осіб) становить +3 055, абсолютний приріст фізичних осіб-підприємців (ФОП) – 1 462.

В Одеській області здійснюють діяльність (сплачують податки) **135,9 тис** суб'єктів малого та середнього підприємництва:

- фізичних осіб-підприємців – 104,3 тис (76,7%);
- малих підприємств – 30,6 тис (22,6%);
- середніх підприємств – 982 (0,7%).

Найбільше суб'єктів малого та середнього підприємництва здійснюють діяльність у сфері оптової та роздрібної торгівлі (41,8%), інформації та телекомунікацій (7,4%), операцій з нерухомим майном (7,1%), професійної, наукової та технічної діяльності (5,6%), транспорту (5,3%), сільського господарства (5,2%), промисловості (4,8%), готельно-ресторанного господарства (4,5%), адміністративного, допоміжного обслуговування (3,3%), будівництва (3,0%).

За 2020 рік від суб'єктів малого та середнього підприємництва у вигляді податків та обов'язкових платежів до бюджетів усіх рівнів **надійшло 16 592,8 млн грн (+3,7% до відповідного періоду попереднього року)**, що становить **50,0%** загальної суми бюджетних надходжень (без урахування митних платежів):

- **державний** бюджет – **8 222,3 млн грн (+9,2% до відповідного періоду попереднього року)**;

- **місцевий** бюджет – **8 370,5 млн грн (-1,1% до відповідного періоду попереднього року та складає 45,6% загальної суми надходжень до місцевого бюджету)**.

Найбільше надходжень до бюджету генерують **підприємства оптової та роздрібної торгівлі (16,9%), транспортної галузі (16,6%), промисловості (14,6%), сільського господарства (15,0%)**.

За інформацією ГУ статистики в Одеській області у 2019 році на середніх та малих підприємствах (юридичних особах) працювало **88,5%** (2018 – 90,2%, 2017 – 90,5%, 2016 – 89,3%) від загальної кількості **зайнятих** працівників.

Обсяг реалізованої продукції середніми та малими підприємствами області у 2019 році склав **72,1%** (2018 – 74,0%, 2017 – 73,2%, 2016 – 70,9%) від загального обсягу реалізації.

✚ **забезпечення прозорості дій органів влади під час здійснення ними регуляторної політики у сфері господарської діяльності.**

Відповідно до вимог ЗУ «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» план діяльності облдержадміністрації з розробки регуляторних актів на 2020 рік затверджений 13.12.2019 та розміщений на офіційному веб-сайті.

У 2020 році планом передбачено прийняття **2 регуляторних актів**:

- «Про затвердження Порядку планування і фінансування природоохоронних заходів з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища»;

- «Про порядок звітування ліцензіатами обласної державної адміністрації у сферах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, крім централізованого водопостачання та централізованого водовідведення за нерегульованим тарифом та виробництва теплової енергії, транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами та постачання теплової енергії, крім виробництва, транспортування та постачання теплової енергії за нерегульованим тарифом».

Протягом 2020 року регуляторні акти обласною державною адміністрацією не приймалися. Забезпечувалося ведення реєстру регуляторних актів, що містить електронні тексти нормативно-правових актів. На 01.01.2021 реєстр містить **9 регуляторних актів**.

На виконання ЗУ «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» районні державні адміністрації області забезпечують функціонування та наповнення окремих розділів «Регуляторна політика» на власних офіційних веб сторінках, ведення реєстрів власних регуляторних актів. У результаті реалізації райдержадміністраціями державної регуляторної політики у 2020 році:

- прийнято **2 регуляторних акти** з питань умов проведення конкурсу з визначення підприємства (організації), що здійснює функції робочого органу при проведенні конкурсу по перевезенню пасажирів на приміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території району;

- проведено **2 відстеження результативності** регуляторних актів.

5.3. Надання адміністративних послуг

Виконання ключових кроків у 2020 році:

В Одеській області функціонує мережа із 43 центрів надання адміністративних послуг (далі – ЦНАП), у тому числі 9 міських, 1 міськрайонний (ЦНАП Білгород-Дністровської міської ради), 23 районних, 7 в територіальних громадах, 3 в сільських радах, 3 територіальні підрозділи ЦНАП Одеської міської ради, 2 віддалених робочих місця ЦНАП Вилківської міської територіальної громади та 1 віддалене робоче місце ЦНАП Кілійської міської ради.

За 2020 рік спеціалістами ЦНАП Одеської області надано **583 392** адміністративні послуги (в середньому за місяць – *48 616* послуг).

✚ утворення та впровадження програмно-апаратного комплексу «Автоматизована інтегрована система роботи ЦНАП органів влади Одеської області» на базі підсистеми електронного документообігу.

Здійснено тестову інсталяцію та налаштування програмного забезпечення окремих схем серверної компоненти проекту системи автоматизації роботи ЦНАП «Автоматизована інтегрована система роботи ЦНАП органів влади Одеської області» на базі підсистеми електронного документообігу АСУД «ДокПроф 3». Після впровадження зазначеної системи працівники ЦНАП матимуть змогу формувати електронний опис пакету документів, лист проходження етапів отримання адміністративної послуги. Спільно з ТОВ «Транслінк Консалтинг»

розроблено інтерфейс користувача, довідники «Управління контентом», «Звіти», номенклатуру послуг, опис, лист проходження. Довідник «Управління контентом» містить в собі категорії усіх послуг уніфікованого переліку за життєвими ситуаціями. У цьому розділі є можливість формувати електронну картку адміністративної послуги з можливістю друку опису справи та листа проходження. Довідник «Звіти» дасть можливість формувати щомісячний моніторинг діяльності ЦНАП з розбивкою по кількості наданих адміністративних послуг/документів дозвільного характеру. При формуванні електронної картки адміністративної послуги автоматично складається *опис вхідного пакета документів*, у якому зазначаються інформація про заяву та перелік документів, поданих суб'єктом звернення, у 2 примірниках та *лист проходження справи*, який містить відомості про послідовність дій (етапів), необхідних для надання адміністративної послуги та залучення суб'єктів надання адміністративних послуг. Після вжиття низки заходів система може бути впроваджена в експлуатацію у тестовому режимі.

Проте, роботи з впровадження системи автоматизації роботи 15 ЦНАП та році не були завершені виконавцем робіт ТОВ «Транслінк Консалтинг», система автоматизації роботи ЦНАП не була введена у тестову експлуатацію. На 31.12.2020 умови договору, укладеного між комунальним підприємством «Обласний інформаційно-аналітичний центр», Міжнародною благодійною організацією «Фонд Східна Європа» та ТОВ «ТРАНСЛІНК КОНСАЛТИНГ» були виконані частково.

✚ розробка та введення в промислову експлуатацію порталу адміністративних послуг Одеської області.

Розроблено Регіональний портал адміністративних послуг Одеської області, який буде запуснено у тестовому режимі після наповнення усіх необхідних розділів. Зазначений портал відповідає дизайн-коду веб-порталів органів виконавчої влади.

✚ максимальне наближення послуг до громадян шляхом утворення ЦНАП в територіальних громадах.

Протягом 2020 року відкрито ЦНАП в Шабівській та Староказацькій територіальних громадах.

Відповідно до вимог постанови ВРУ від 17.07.2020 №807-ІХ «Про утворення та ліквідацію районів» та на виконання розпорядження голови Одеської обласної державної адміністрації від 11.09.2020 №608/од-2020, рішенням Ананьївської міської ради створено ЦНАП Ананьївської міської ради.

В рамках реалізації швейцарсько-української програми «Електронне урядування задля підзвітності влади та участі громади» За основними результатами роботи було:

- запровадження у ЦНАП Шабівської ТГ «Мобільного кейсу» для надання адміністративної послуги віддалено;

- проведення Школи Громадського Бюджету м.Одеса 2020, з метою навчання жителів м.Одеса щодо використання інструменту е-демократії «Громадський Бюджет»;

- проведено експертне дослідження роботи ЦНАП Шабівської та Кілійської ТГ, з метою виявлення проблемних питань та шляхів вдосконалення роботи;

- проведено соціологічне дослідження щодо запровадження інструментів е-урядування та е-демократії, з метою виявлення проблемних питань та шляхів вдосконалення роботи ОМС;

- надано експертну підтримку щодо питань цифрової трансформації Кілійської та Шабівської ТГ;

- запровадження муніципального чат-боту «Smart Town Bot» в тестовому режимі у Кілійській, Шабівській ТГ та Одеській міській раді.

✚ організація та проведення тренінгів для працівників ЦНАП Одеської області з відповідної тематики.

Завдяки спеціально розробленим Міністерством цифрової трансформації України онлайн платформам, Центри надання адміністративних послуг прослухали онлайн відео-семінари «Адміністративні послуги соціального характеру», «Адміністративні послуги соціального характеру модель заведення послуг у ЦНАП: «ПК «Соціальна громада», «Робота ЦНАП під час карантину», «Як користуватися застосунком Дія у ЦНАП», «Адміністративні послуги соціального характеру модель: практика ОМС», «Співробітництво територіальних громад у сфері адміністративних послуг», «Мережа ЦНАП: сьогодні, завтра, у майбутньому», «Страх змін. Боротися чи адаптуватися?»

✚ зосередження у ЦНАП максимально широкого спектру послуг (соціальних, транспортних, послуг з реєстрації актів цивільного стану).

В 2020 році у зв'язку зі змінами в законодавстві доповнено перелік послуг, комплексною послугою «єМалятко», яка передбачає *повний комплекс послуг за однією заявою*:

- державна реєстрація народженої дитини;
- реєстрація місця проживання дитини;
- призначення допомоги при народженні дитини;
- реєстрація народженої дитини в електронній системі охорони здоров'я;
- видача посвідчень батьків багатодітної сім'ї та дитини з багатодітної сім'ї (за певних умов);
- реєстрація в демографічному реєстрі;
- визначення походження народження дитини (якщо батьки не перебувають у зареєстрованому шлюбі);
- реєстрація в державному реєстрі фізичних осіб-платників податків;
- визначення належності дитини до громадянства України.

В Одеській області з 43 центрів адміністративних послуг 40 уклали узгоджені рішення та протоколи про співробітництва з Південним міжрегіональним управлінням Міністерства юстиції (м. Одеса) з метою запровадження зазначеної послуги в центрах надання адміністративних послуг Одеської області, з яких в ЦНАП Одеської міської ради вже запроваджено комплексну послугу «єМалятко».

Проводиться робота щодо запровадження послуг соціального характеру через центри надання адміністративних послуг Одеської області.

Відділом надання адміністративних послуг Кодимської міської ради разом з Управлінням соціального захисту населення Кодимської районної державної адміністрації укладено угоду про спільну діяльність з надання адміністративних послуг у сфері соціального захисту населення.

6. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

Виконання ключових кроків у 2020 році:

У 2020 році обсяги експорту та імпорту товарів становили **1360,6** млн дол (на 1,7 % менше до 2019 року) та **2190,6** млн дол США (на 15,0% більше до 2019 року) відповідно. Негативне сальдо становило 830,0 млн дол США.

Зовнішньоторговельні операції товарами підприємства області здійснювали з партнерами із **172** країнами світу.

Основу товарної структури експорту області склали:

- продукти рослинного походження – 600,7 млн дол США (менше на 18,5% проти 2019 року);
- жири та олії тваринного або рослинного походження – 281,0 млн дол США (більше на 54,4 %);
- засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби – 100,4 млн дол США (більше на 9,4%);
- машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання – 99,7 млн дол. США (збільшення на 32,8 %);
- готові харчові продукти – 86,8 млн дол США (менше на 21,5%);
- недорогоцінні метали та вироби з них – 57,0 млн дол США (менше на 8,8%);
- продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей економіки – 50,3 млн дол США (більше на 36,1%).

Серед країн-партнерів експорт товарів збільшився до країн Саудівської Аравії – у 2,9 раза, Греції – у 2,0 раза, Бельгії – у 1,9 раза, Болгарії – у 1,7 раза, Угорщини – у 1,6 раза.

У 2020 році обсяг експорту товарів до країн ЄС становив 344,8 млн дол США що на 2,7% менше у порівнянні з 2019 роком (25,3% від загального обсягу експорту товарів області).

Найсуттєвіші експортні поставки серед країн ЄС здійснювались до Нідерландів – 48,6 млн дол Болгарії – 40,5 млн дол, Польщі – 31,4 млн дол, Іспанії – 31,4 млн дол, Бельгії – 27,2 млн дол, Італії – 25,3 млн дол, Франції – 19,8 млн дол, Румунії – 18,8 млн дол США.

Найбільші імпорتنі поставки товарів у 2020 році надійшли з Китаю на суму 587,7 млн дол США (26,8% від загальної кількості імпорту), Туреччини – 292,5 млн дол США (13,4%), США – 220,1 млн дол США (10,0%), Індонезії – 105,3 млн дол США (4,8%), Німеччини – 97,5 млн дол США (4,5%), Білорусі – 77,1 млн дол США (3,5%).

У товарній структурі імпорتنих надходжень товарів значними були:

- машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання, яких отримано на 351,2 млн дол (більше на 1,3% проти 2019 року);
- продукти рослинного походження – 259,8 млн дол (більше на 29,8%);
- мінеральні продукти – 252,3 млн дол (більше на 12,6%);
- засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби – 174,6 млн дол (більше на 20,6%);
- недорогоцінні метали та вироби з них – 116,4 млн дол (на 7,5% менше);
- жири та олії тваринного та рослинного походження – 112,2 млн дол (більше на 40,2%);
- текстильні матеріали та текстильні вироби – 119,0 млн дол (менше на 24,1 %).

У 2020 році імпорт товарів з країн ЄС становив 450,4 млн дол (20,6% до загального імпорту товарів області) та зменшився проти 2019 року на 3,8%.

Найбільший обсяг імпорту товарів за звітний період надійшов з таких країн ЄС як: Німеччина, Італія, Польща, Іспанія, Франція, Греція, Болгарія, Литва.

У 2020 році експорт послуг становив **834,8 млн дол США**, імпорт – **290,3 млн дол США**. Порівняно із 2019 роком експорт збільшився на 2,2% (на 18,0 млн дол США), імпорт збільшився – на 9,2% (24,4 млн дол США). Позитивне сальдо становило 544,5 млн дол США.

Зовнішньоторговельні операції проводилися із партнерами із **158** країнами світу.

У 2020 році найбільші обсяги експорту послуг припадали на:

- транспортні послуги – 645,8 млн дол США (77,4% від загального обсягу експорту послуг);
- ділові послуги – 72,3 млн дол США (8,7 % від загального обсягу);
- роялті та інші послуги пов'язані з використанням інтелектуальної власності – 34,5 млн дол США (4,1%).

Серед країн–партнерів найбільше екпортувалися послуги до Швейцарії – 116,3 млн дол США (13,9%), Віргінських островів – 78,3 млн дол США (9,4%), Кіпру – 63,0 млн дол США (7,6%), ОАЕ - 46,2 млн дол США (5,5%), Туреччини – 41,3 млн дол США (4,9%),

У 2020 році обсяг експорту послуг до країн ЄС становив 280,9 млн дол США, що на 2,6% більше у порівнянні з 2019 роком (33,6% від загального обсягу експорту послуг області).

Головними партнерами в експорті послуг серед країн–членів ЄС були: Швейцарія – 116,3 млн дол (збільшення проти 2019 року на 1,3%), Кіпр – 63,0 млн дол (збільшення на 27,2%), Німеччина – 30,5 млн дол (збільшення на 15,3%), Данія – 21,6 млн дол (зменшення на 37,0%), Естонія – 17,4 млн дол (збільшення на 26,5%).

У 2020 році найбільші обсяги імпорту послуг припадали на:

- транспортні послуги – 223,0 млн дол США (76,8 % від загального обсягу імпорту послуг);
- ділові послуги – 37,8 млн дол (13,0%);
- роялті та інші послуги пов'язані з використанням інтелектуальної власності – 6,6 млн дол (2,3%);
- послуги з будівництва – 6,5 млн дол (2,2%).

Серед країн - партнерів найбільше імпортувалися послуги з Туреччини – 40,2 млн дол США (збільшення проти 2019 року на 36,1%), Кіпру – 27,8 млн дол США (збільшення на 25,2%), Грузії – 22,4 млн дол США (зменшення на 8,7%), Франції – 21,3 млн дол США (зменшення на 31,1%), Китаю – 20,1 млн дол США (збільшення на 0,9%), Болгарії – 15,7 млн дол США (збільшення на 52,5%).

Обсяг імпорту послуг з країн ЄС у 2020 році становив 143,5 млн дол (49,4% у загальному обсязі імпорту послуг), що на 5,3% більше у порівняно з 2019 роком.

Серед країн ЄС найбільші обсяги послуг одержувалися від Кіпру – 27,8 млн дол США (більше проти 2019 року на 25,2%), Франції – 21,3 млн дол. США (менше на 31,1%), Болгарії – 15,6 млн дол США (більше на 52,5%), Данії – 13,1 млн дол США (більше на 21,8%), Німеччини – 12,1 млн дол США (менше на 14,6%), Естонії – 7,8 млн дол США (більше у 2,4 раза).

✚ сприяння орієнтації експорту товарів місцевих підприємств-виробників та постаальників послуг на привабливі точки зору конкурентоспроможності закордонні ринки збуту та на нові перспективні ринки ЄС, Азії, інших країн світу.

Поінформовано:

- зацікавлених щодо виставки з управління інвестиціями (The Investment Management Exhibition (IME) 24-25.03.2020 у м. Франкфурт;
- індустриальні парки «Подільськ» та «iPark» щодо можливості участі у презентації індустриальних парків України в рамках Українських днів на «Експо-2020» в Дубаї (ОАЕ);

- Посольство Естонської Республіки в Україні про зацікавленість до співпраці з естонськими компаніями для впровадження в Україні інноваційних рішень у різних галузях під час кризи з COVID-19 та про готовність провести зустріч у будь-якому зручному форматі, зокрема засобами інтернет-зв'язку;

- зацікавлених щодо можливості участі в серії ділових перемовин в рамках проведення торговельної місії до Турецької Республіки, яка відбудеться у м. Стамбул з 27 по 29 липня 2020 року розміщено інформацію на сторінці Департаменту інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації у Фейсбукі;

- надано інформацію підприємствам області, що працюють у напрямках промисловості, конвенціональної та альтернативної енергетики, енергоефективності та енергозбереження, транспорту, логістики, туризму, сільського господарства та сфері ВПК із зазначенням інформації щодо умов участі у форумі, який відбувся 11 березня 2020 року з метою налагодження коопераційних стосунків з Чеською республікою.

✚ сприяння активізації торговельно-економічного співробітництва регіону з країнами-партнерами.

Проведено зустрічі:

- 09.01.2020 з Генеральним консулом Китайської Народної Республіки в Одесі паном Сун Ліцюнем;

- 21.01.2020 з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Молдова в Україні Русланом Болбочаном;

- 23.01.2020 з тимчасово повіреною у справах США в Україні Крістіною Квін;

- 19.02.2020 з консулом-керівником Генерального консульства Республіки Польща в Одесі Анджеєм Шмідтке;

- 27.02.2020 з Надзвичайним і Повноважним Послом Великої Британії в Україні Меліндою Сіммонс;

- 04.03.2020 з представниками німецької компанії «Notus Energy»;

- 11.03.2020 з Генеральним консулом Республіки Польща в Одесі Катажиною Солек;

- 21.04.2020 з директором ТОВ «Юкрейн Пауер Ресоурсес» Джеффри Берліном;

- 23.07.2020 з представниками компанії НВ Energy Group;

- 05.08.2020 з міністром закордонних справ та європейської інтеграції Республіки Молдова Олегом Цулею;

- 20.08.2020 з Надзвичайним і Повноважним Послом Федеративної Республіки Хорватія в Україні Анкою Фельдгузен;

- 04.09.2020 з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Хорватія Аніцею Джамич;

- 15.09.2020 з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Швеція в Україні паном Тобіасом Тибергом;

- 23.09.2020 з Генеральним консулом Грецької Республіки в м.Одеса Дімітріосом Х. Дохтсісом;

- 16.10.2020 з Генеральним консулом Республіки Польща в Одесі Катажиною Солек;

- 19.10.2020 з Надзвичайним та Повноважним Послом Швейцарської Конфедерації в Україні Клодом Вільдом;

- 23.10.2020 з Надзвичайним і Повноважним Послом Румунії в Україні Крістіаном-Леоном Цуркану та т.в.о. Генерального консула Румунії в Одесі Тіберіу-Леоніда Шарпе;
- 26.10.2020 з Генеральним Консулом Китайської Народної Республіки в Одесі паном Сун Ліцунем;
- 02.11.2020 з Генеральним консулом Турецької Республіки в Одесі Біреєм Їлмазсой та віце-консулом Генерального консульства Турецької Республіки в Одесі Ерджаном Ерішем;
- 06.11.2020 з Надзвичайним і Повноважним послом Королівства Бельгія в Україні паном Алексом Ленартсом;
- 10.12.2020 з Надзвичайним і Повноважним Послом Латвійської Республіки в Україні Юрісом Пойкансом.

✚ залучення коштів міжнародних фінансових організацій в інвестиційні проекти з розвитку області.

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій (ПІ) на 30.09.2020 (інструменти участі в капіталі та боргові інструменти) становив 1709,7 млн дол США (обсяг зменшився на 138,6 млн дол США або на 7,5% у порівнянні з даними на 31.12.2019). За обсягами ПІ область посіла 7 місце серед інших регіонів країни.

До основних країн-інвесторів, на які припадає 89,2% загального обсягу прямих інвестицій (інструментів участі в капіталі) входять: Кіпр (30,0%), Нідерланди (14,5%), Сингапур (11,4%), Люксембург (7,5%), Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії (7,9%), Монако (6,1%), Німеччина (5,1%), Сейшельські Острови (3,6%), Франція (2,8%).

За видами економічної діяльності найбільший обсяг прямих іноземних інвестицій на 31.09.2020 прийшовся на: транспорт, складське господарства, поштова та кур'єрська діяльність – 506,3 млн дол США (45,8% у загальному обсязі акціонерного капіталу); промисловість – 324,6 млн дол США (29,4%); операції з нерухомим майном – 126,1 млн дол США (11,4%); оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотициклів – 37,8 млн дол США (3,5%) тощо. Слід зазначити, що у січні-вересні 2020 року відбулося скорочення ПІ за усіма видами економічної діяльності, окрім «тимчасового розміщування і організації харчування» з обсягом ПІ 18,4 млн дол США, що у 2,6 раза більше у порівнянні з даними на 31.12.2019.

✚ реалізація проектів міжнародної технічної допомоги; покращення інституційної спроможності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо розробки та реалізації проектів міжнародної технічної допомоги.

✚ реалізація спільних проектів з регіонами іноземних держав в рамках транскордонного та прикордонного співробітництва.

На території Одеської області реалізується 30 проектів міжнародної технічної допомоги, в яких обласна державна адміністрація виступає бенефіціаром, в рамках таких програм:

- Спільна операційна програма прикордонного співробітництва «Україна – Румунія 2014-2020» – 9 проектів на загальну суму 5 292 353 євро;
- Спільна операційна програма прикордонного співробітництва «Басейн Чорного моря 2014-2020» – 18 проектів на загальну суму 3 023 609 євро;
- Програма Європейського Союзу, проект EU4Youth: Вплив соціальних інновацій-стратегічне партнерство на суму 169 132 євро;

- Програма Уряду Швейцарської конфедерації, через Швейцарську агенцію з розвитку та співробітництва Федерального департаменту закордонних справ Швейцарії, Швейцарсько-український проєкт DECIDE – «Децентралізація для розвитку демократичної освіти» на суму 4 400 000 шв фр;

- Програма Міністерства закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади, Український проєкт бізнес-розвитку плодоовочівництва – 19 325 100 кан долл.

Проводилася робота щодо опрацювання проєктів міжнародної технічної допомоги, надання сприяння реєстрації проєктів (підготовка листів-клопотань про підтримку та зацікавленість в реалізації проєктів тощо), а також проведено щорічний та річний моніторинги проєктів.

Підготовлено до підписання проєкти Угод про співробітництво між Одеською обласною державною адміністрацією України та:

- Урядом провінції Беджая Алжирської Народної Демократичної Республіки;
- провінцією Цзянсі, Китайська Народна Республіка;
- Урядом провінції Сінд Ісламської Республіки Пакистан;
- Губернаторством провінції Самсун Турецької Республіки;
- Губернаторством провінції Зангулдак Турецької Республіки.

✚ формування інформаційно-презентаційних матеріалів щодо регіонального бізнес-середовища (потенційних партнерів чи конкурентів) відповідно до сфер діяльності.

✚ підвищення ефективності участі представників облдержадміністрації у роботі спільних міжурядових органів (комісій, робочих груп, підкомітетів), учасниками яких є Україна та країни-партнери, з метою поширення напрямків міжрегіонального та міжнародного співробітництва та нарощування обсягів експорту.

В умовах ситуації, що викликана гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, бізнес-форуми, ділові зустрічі, семінари, круглі столи та інші заходи було скасовано та/або перенесено.

Так, до Одеської області виявили бажання приїхати представники ділових кіл Сінгапуру, Відземського регіону планування (Латвійської Республіки), Бангладешу, КНР.

Обласною державною адміністрацією опрацьовується питання можливості організації зазначених візитів після скасування карантинних обмежень на території України.

7. ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ

Виконання ключових кроків у 2020 році:

- ✚ створення умов для залучення вітчизняних та іноземних інвестицій.

Завдяки спільній співпраці обласної державної адміністрації та консультантів проєкту USAID «Муніципальна енергетична реформа в Україні» вперше в Україні розроблено регіональний енергетичний план області, презентація якого відбулась у лютому 2018 року та видано відповідне розпорядження голови облдержадміністрації «Про затвердження плану заходів на 2018-2020 роки, спрямованих на забезпечення сталого енергетичного розвитку Одеської області».

Одеська область активно приймає участь у державній програмі підтримки населення та ОСББ для впровадження енергоефективних заходів. Також, Одеська область першою подала заявку на участь у програмі «Енергодім» Фонду Енергоефективності.

Станом на 01.01.2021 в Програмі приймають участь (подали заявки) 316 ОСББ, з яких 20 заявок надійшло від Одеської області. Оціночна вартість реалізації

заходів з енергоефективності відповідно до Опису 20 Проектів по області більше 97 млн грн.

З початку 2020 року введено в експлуатацію 14 об'єктів енергетичної інфраструктури з відновлюваних джерел енергії потужністю 88,6101МВт (13 СЕС потужністю 85,1011МВт та 1 виробничий об'єкт електрогенераторної /когенераційної/ установки для виробництва електричної енергії потужністю 3,509МВт; запланований відпуск електричної енергії 133,375 млн кВт·год/рік):

За 2020 рік облдержадміністрація підписала 3 Меморандума про співпрацю із Овідіопольською районною державною адміністрацією, відповідними територіальними громадами області та компаніями, що забезпечуватимуть реалізацію інвестиційних проектів у сфері вітроенергетики – ТОВ «Овідіополь Енерджі», ТОВ «Овід II», ТОВ «Овід III» загальною потужністю 302 МВт та вартістю понад 440 млн євро.

Станом на 01.01.2021 704,346 млн кВт·год електричної енергії відпущено об'єктами енергетики з відновлювальних джерел енергії, що розташовані на території Одеської області. Сонячна енергетика займає лідируючу позицію – на 53 об'єктах сонячної енергетики області відпущено 84,59% альтернативної електричної енергії від загального його обсягу.

За 2020 рік виробництво електроенергії АДЕ (в т.ч. СЕС приватних домогосподарств) – 92,13% від загального виробництва електроенергії на території Одеської області.

Збільшення обсягів використання відновлюваних джерел енергії в енергетичному балансі дасть змогу підвищити рівень диверсифікації джерел енергоносіїв, що сприятиме зміцненню енергетичної незалежності держави та вплине на рівень зайнятості населення регіону.

✚ здійснення енергозберігаючих та енергоефективних проектів/заходів.

03.03.2020 обласна рада затвердила обласну цільову програму компенсації частини кредитів, які беруться населенням області (фізичними особами, об'єднаннями співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ, ЖБК) для впровадження заходів з енергозбереження, реконструкції і модернізації житла на 2020 рік.

За 2020 рік в області видано 535 кредитів, залучивши на енергоефективні заходи майже 36,99 млн грн, із них фізичні особи (в т.ч. власники приватних будинків) – 481 кредитів (18,2 млн грн), ОСББ – 54 кредити (18,79млн грн).

Перевагами місцевих програм на потреби термомодернізації житлових будівель, впровадження інших енергоефективних заходів скористалися 99 позичальників на загальну суму 14,453 млн грн.

З метою подальшого впровадження заходів з енергоефективності та енергозбереження в Одеській області рішенням Одеської обласної ради від 03.03.2020 №1233-VII затверджено Регіональну цільову програму енергоефективності Одеської області на 2020-2022 роки.

Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, 419 639,03 тис грн із бюджетів різних рівнів, у тому числі з обласного бюджету – 55 435, 061 тис грн. Фактичний обсяг фінансування за 2020 рік склав 392 769, 403 тис грн, у тому числі з обласного бюджету – 30 784, 209 тис грн.

✚ впровадження технічних та організаційних заходів щодо зниження витрат бюджету на енергоносії.

Для зниження витрат бюджету на енергоносії сьогодні реалізується ЕСКО-механізм у бюджетній сфері. Одеська область стала 1 в Україні регіоном, де стартував процес реалізації ЕСКО-механізму у бюджетній сфері.

З початку 2020 року укладено 5 енергосервісних договорів на суму майже 4,1 млн грн для проведення в дошкільно-навчальних закладах м. Одеса комплексу технічних та організаційних енергозберігаючих та інших заходів, спрямованих на скорочення споживання витрат на оплату паливно-енергетичних ресурсів.

Всього в Одеській області станом на 01.01.2021 укладено з інвесторами 59 енергосервісних договорів на загальну суму майже 53 млн грн, термін дії яких від

5 до 15 років. Заплановані заходи відповідного до укладених енергосервісних договорів це впровадження модульного індивідуального теплового пункту із системою погодного регулювання та онлайн диспетчеризацією, а також надання послуг з енергосервісу (забезпечення рівня скорочення споживання та витрат на теплову енергію).

Реалізація зазначених проектів дозволить зменшити споживання теплової енергії у закладах у середньому на 23% (від 20% до 28%). За розрахунками планова економія бюджетних коштів за період терміну дії договорів складе майже 52,8 млн грн.

✚ впровадження системи стимулювання ощадного використання енергоресурсів на всіх рівнях.

З метою ощадного використання енергоресурсів на всіх рівнях здійснюються заходи щодо встановлення/заміни вузлів обліку газу оснащення по будинковими приладами обліку теплової енергії.

Щодо виконання ЗУ «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» від 22.06.2017 №2119 VIII частка оснащення багатоквартирних житлових будинків по будинковими приладами обліку теплової енергії у відсотках до загальної кількості багатоквартирних будинків, які підлягають оснащенню складає 87%.

Наразі оснащеність вузлами комерційного обліку теплової енергії в житлових будинках становить: м. Одеса 83,8% (3209 будинків, оснащено 2690), м. Ізмаїл 93,1% (276 будинків, оснащено 260), м. Білгород–Дністровський, м. Подільськ, м. Теплодар, м. Чорноморськ та м. Южне - 100%.

Частка оснащення побудинковими приладами обліку водопостачання у житлових будинках в Одеській області у відсотках до загальної кількості багатоквартирних будинків, які підлягають оснащенню складає 79%, у нежитлових – 98,7%.

Процес встановлення приладів обліку теплової енергії має позитивну тенденцію.

✚ зниження енергоємності виробництва теплової енергії, зменшення обсягу втрат енергоресурсів під час її транспортування та постачання за рахунок заміни і модернізації котлів, встановлення блочно-модульних котелень, утилізаторів тепла вихідних газів, індивідуальних теплових пунктів, заміни аварійних і ветхих теплових мереж.

За 2020 рік в області проведено заміну 1 котла потужністю 2,5 МВт, модернізація 6 котелень загальною потужністю 115 МВт, встановлено 15 котлів на біопаливі загальною потужністю 17,31 МВт.

Орієнтовний обсяг передбаченого скорочення споживання природного газу після виконання зазначених робіт 170,8 тис м³ на рік.

✚ зменшення викидів в атмосферу та використання палива з меншим питомим викидом, покращення технології згорання палива, особливо твердого.

Усереднений показник витрат теплоти на опалення в системі централізованого теплопостачання населених пунктів Одеської області становить близько 104 кВт год/м². За умови доведення в результаті термомодернізації наявних будинків цього показника до нормованого (85 кВт год/м²) скорочення витрат теплоти на опалення у будинках с централізованою системою теплопостачання складе 324 900 МВт год, що дасть можливість зменшити витрати природного газу близько на 65,4 млн м³ за рік та скоротити викиди CO₂ в атмосферу в масштабах області близько на 128,2 тис т за рік.

8. СОЦІАЛЬНА СФЕРА

8.1. Демографічна ситуація та розвиток ринку праці

Виконання ключових кроків у 2020 році:

За інформацією Головного управління статистики в Одеській області протягом січня-листопада 2020 року чисельність наявного населення становила 2370134 особи.

Зменшення чисельності наявного населення до початку року становило 7096 осіб або 0,3 %.

Зменшення чисельності населення області відбулося виключно за рахунок природного скорочення – 11909 осіб, що склало 5,4 проміле на 1000 населення, у той час як міграційний приріст населення становив 4813 осіб (2,2 проміле).

Природний рух населення у січні-листопаді 2020 року характеризувався зменшенням народжуваності та збільшенням смертності, а також перевищенням числа померлих над кількістю живонароджених: на 100 померлих припадала 61 дитина, яка народилася живою.

У січні-листопаді 2020 року міграційний приріст населення зменшився відповідно до аналогічного періоду 2019 року на 2867 осіб або 62,7 %.

✚ розширення сфери застосування праці та стимулювання заінтересованості роботодавців у створенні нових робочих місць.

Серед пріоритетних напрямків економічного і соціального розвитку області особливе місце займає реалізація державної політики зайнятості населення, ефективного використання робочої сили, подолання безробіття серед працездатного населення.

Для ринку праці Одеської області за 9 місяців 2020 року стало характерним зменшення зайнятості населення віком 15-70 років за методологією Міжнародної організації праці (далі – МОП) в абсолютному та відносному значенні, а також відповідне збільшення безробіття, що свідчить про погіршення ситуації у сфері зайнятості.

У порівнянні з відповідним періодом минулого року показник робочої сили населення віком 15-70 років, визначений за методологією МОП, зменшився на 16,6 тис осіб або 1,5 %.

Чисельність зайнятого населення у віці 15-70 років за 9 місяців 2020 року становила 993,6 тис осіб, що на 28,7 тис осіб або на 2,8 % менше у порівнянні з відповідним періодом минулого року.

Рівень зайнятості до населення відповідного віку становив 57,0 %, що на 1,4 відсоткового пункту менше у порівнянні з відповідним періодом 2019 року, та що більше за середньоукраїнський показник на 0,9 відсоткових пункту (56,1 %).

Чисельність безробітного населення у віці 15-70 років за 9 місяців 2020 року становила 73,8 тис осіб, що на 12,1 тис осіб або на 19,6 % більше у порівнянні з відповідним періодом 2019 року.

Рівень безробіття до економічно активного населення відповідного віку становив 6,9 %, що на 1,2 відсоткового пункту більше у порівнянні з відповідним періодом 2019 року та що менше за середньоукраїнський показник на 2,6 відсоткових пунктів (9,5 %). За цим показником Одеська область посідає 4 місце по Україні.

✚ **підвищення професійного рівня та конкурентоспроможності економічно активного населення.**

Протягом 2020 року роботодавцями заявлено понад 30,5 тис вакансій, що на третину менше, ніж 2019 рік. Із загальної кількості вакансій 29,6% – вакансії для службовців. Вакансії, заявлені у сільських районах області, становили 51,4%.

В цілому по Одеській області за цей період було укомплектовано майже 20,6 тис вакансій. Рівень укомплектування вакансій становив 67,4%.

Протягом 2020 року отримали роботу понад 23,5 тис осіб, з них 15,4 тис з числа зареєстрованих безробітних. Рівень працевлаштування безробітних складає 30,2%. Кожен 3-й був працевлаштований до набуття статусу безробітного.

З числа колишніх безробітних половина безробітних знайшли роботу у сільському, лісовому та рибному господарстві, 7,7% – в переробній промисловості, 7,6% – в оптовій роздрібній торгівлі, 6,2% – у державному управлінні й обороні, 6,0% – в охороні здоров'я, 4,6% – у транспорті, складському господарстві.

На нові робочі місця з компенсацією роботодавцю витрат у розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування працевлаштовано 229 безробітних (42 особи, які недостатньо конкурентоспроможні на ринку праці та 187 осіб, які працевлаштовані суб'єктами малого підприємства в пріоритетних видах економічної діяльності).

За сприяння державної служби зайнятості забезпечено тимчасову зайнятість майже 5,7 тис громадян (1,4 тис осіб взяли участь у громадських роботах та 4,3 тис осіб в інших роботах тимчасового характеру), що на 32,7% менше, ніж за 2019 рік. Найбільш поширені види громадських робіт: державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування, впорядкування місць поховання, меморіалів захисників Вітчизни, благоустрій територій, зон відпочинку.

✚ **підвищення мобільності робочої сили на ринку праці та удосконалення регулювання трудової міграції.**

Ситуація на зареєстрованому ринку праці у січні-грудні 2020 року характеризувалася наступними даними:

- за сприяння державної служби зайнятості було працевлаштовано 15431 особу, що відповідно до січня-грудня 2019 року більше на 10,7 %, рівень працевлаштування зменшився на 4,4 відсоткового пункту і становив 30,2 %;

- на 1 січня 2021 року чисельність зареєстрованих безробітних становила 19390 осіб, що на 35,9 відсотка більше у порівнянні з відповідною датою 2020 року; рівень зареєстрованого безробіття на 01.01.2020 становив 1,4 %, що на 0,4 відсоткових пункта більше, ніж на аналогічну дату 2019 року;

- середнє навантаження на 1 вільне робоче місце на 01.01.2021 становило 9 осіб, що у 1,8 рази більше даного показника на аналогічну дату 2020 року.

У січні-грудні 2020 року професійним навчанням було охоплено 4119 безробітних, що на 38,3 % менше, ніж у відповідному періоді 2019 року.

Кількість робочих місць, утворених упродовж січня–листопада 2020 року, становила 26760 одиниць, що на 14,0 менше, ніж за відповідний період 2019 року. Із загальної кількості робочих місць 7029 одиниць або 26,3 % створено за рахунок підприємств-юридичних осіб, 19731 одиниця або 73,7 % за рахунок реєстрації фізичних осіб.

Кількість ліквідованих робочих місць упродовж січня-листопада 2020 року становила 16633 одиниці. Співвідношення кількості створених і ліквідованих робочих місць становить 160,9 %.

✚ сприяння зайнятості громадян, які потребують соціального захисту і не здатні на рівних умовах конкурувати на ринку праці.

З метою забезпечення професійно-кваліфікаційного рівня шукачів роботи вимогам роботодавців, за 2020 рік за сприяння державної служби зайнятості майже 4,1 тис безробітних проходили професійне навчання, що на 38,3 менше, ніж за 2019 рік. Рівень працевлаштування після закінчення профнавчання склав 85,5%.

Професійне навчання безробітних орієнтовано на виконання замовлень роботодавців. Під конкретне замовлення роботодавців та на конкретні робочі місця впродовж 2020 року проходили навчання понад 2,9 тис безробітних, що становить 68,4% від загальної кількості осіб, які навчались.

В Одеському центрі професійно-технічної освіти державної служби зайнятості впродовж 2020 року проходили навчання 3,6 тис безробітних, в тому числі понад 0,4 тис осіб з 19 регіонів України. Рівень працевлаштування після закінчення профнавчання в центрі професійно-технічної освіти склав 83,7%.

✚ сприяння зайнятості громадян, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції та демобілізованих військовослужбовців - учасників антитерористичної операції.

У 2020 році послугами Одеської державної служби зайнятості скористалися 624 особи з числа військовослужбовців, які брали участь в антитерористичній операції (операції об'єднаних сил) (далі – АТО (ООС), з них 452 особи, які мали статус безробітного, у т.ч 28 осіб з інвалідністю. Допомогу по безробіттю отримували 434 учасника АТО (ООС).

За 2020 рік отримали роботу 110 учасників АТО (ООС), відкрили власну справу 7 осіб. Проходили профнавчання 29 осіб, з них 2 особи з інвалідністю; брали участь у громадських та інших роботах тимчасового характеру 3 особи.

У 2020 році 467 учасників АТО (ООС) охоплені профорієнтаційними послугами, в т.ч. 418 безробітних.

Протягом 2020 року послугами Одеської державної служби зайнятості скористалася 491 особа, з числа внутрішньо переміщених осіб (далі ВПО), з них статус безробітного мали 333 особи, 74 особи працевлаштовано. Профорієнтаційними послугами охоплені 313 осіб з числа ВПО, у тому числі 296 осіб, які мали статус безробітного, з них 6 осіб з інвалідністю.

8.2. Грошові доходи населення та заробітна плата

Виконання ключових кроків у 2020 році:

Протягом січня-грудня 2020 року середньомісячна заробітна плата по області становила 10336 грн та збільшилась відповідно до аналогічного показника 2019 року на 11,8 % (9246 грн).

На 01.01.2021 загальна сума заборгованості із заробітної плати в області становила 83,5 млн грн, що на 36,2 млн грн або на 76,5% більше до початку 2020 року.

Проблемним залишається питання щодо наявності значної заборгованості із виплати заробітної плати на державних активних підприємствах (27,1 млн грн або 32,5% до загальної суми заборгованості). Найбільшу заборгованість мають державні підприємства:

- ДП «Ренійський морський торговельний порт» - 12,1 млн грн;
- ДП «Білгород-Дністровський морський торговельний порт» - 7,4 млн грн;
- ДП «Дослідне господарство ім. Кутузова Одеської Державної сільськогосподарської дослідної станції Національної академії аграрних наук України» - 3,1 млн грн;
- Іванівське ДП «Хлібна база №77» - 2,3 млн. грн.;
- ДП водних шляхів «Устьдунайводшлях» – 1,5 млн. грн.

Найбільша заборгованість з виплати заробітної плати підприємств-банкрутів на ПАТ «Одеський нафтопереробний завод» - 30,9 млн грн (37,0% загальної суми заборгованості).

Протягом 2020 року погашено заборгованість госпрозрахунковим відокремленим структурним підрозділом «Кілійський суднобудівельно-судноремонтний завод» ПАТ «Українське Дунайське пароплавство» (1141,9 тис грн), ДП «Регіональний дослідно-експериментальний комплекс» (750,2 тис грн), ТОВ «Яндекс. Таксі Україна» (30,6 тис грн) - ДП «Український дитячий центр «Молода гвардія» (4648,1 тис грн); ДП «Науково-дослідний інститут «Шторм» (342,0 тис грн).

Головним управлінням Держпраці в Одеській області з початку 2020 року здійснено 38 перевірок на 35 підприємствах-боржниках із виплати заробітної плати, на яких виявлена загальна сума боргу 93856,8 тис грн.

На виконання вимог приписів 19 роботодавців усунули порушення та 5931 працівнику погашено заборгованість із виплати заробітної плати на загальну суму 28988,8 тис грн.

Стан дотримання законодавства про працю у сфері трудових відносин вивчався у 838 суб'єктів господарювання.

Порушення в частині допущення до роботи без належного оформлення трудового договору виявлено стосовно 738 працівників.

Відповідно до абзацу 2 частини 2 ст. 265 Кодексу законів про працю України винесено 58 постанов про накладання штрафу на загальну суму 16955,9 тис грн.

8.3. Соціальне забезпечення

Виконання ключових кроків у 2020 році:

Рішенням Одеської обласної ради затверджена обласна комплексна програма соціальної підтримки населення на 2018-2020 роки «Соціальний захист населення в Одеській області», на реалізацію заходів якої за рахунок обласного бюджету у 2020 році заплановано 74 890,75 тис грн.

Програмою заплановано надати матеріальну допомогу мешканцям Одеської області, які опинилися у скрутному становищі внаслідок непередбачених обставин, за рахунок коштів обласного бюджету на загальну суму 14 676,25 тис грн, фактично використано 14 669,17 тис грн.

Матеріальна допомога надається мешканцям Одеської області, які опинилися у скрутному становищі внаслідок непередбачених обставин, розмір допомоги становить від 1000 грн до 180000 грн. Фактично за 2020 рік відбулось 14 засідань обласної координаційної ради, всього розглянуто 933 справи осіб, які опинились у скрутному становищі внаслідок непередбачуваних обставин (з них: за наказами

Департаменту соціальної та сімейної політики обласної державної адміністрації 789 справ на суму 4653,1 тис грн, та згідно розпорядження голови обласної державної адміністрації 144 справу на суму 10426,25 тис грн).

Зазначену допомогу отримало 900 осіб на загальну суму 14669,17 тис грн.

Середній розмір матеріальної допомоги на 1 особу становить 16,30 тис грн.

В обласному бюджеті на 2020 рік передбачено 300,00 тис грн на надання щомісячних довічних стипендій громадянам віком старше 100 років. За 2020 рік щомісячну довічну стипендію громадянам старше 100 років, отримали 26 осіб на загальну суму – 296,64 тис грн. Розмір допомоги на одну особу становить 1000 грн в місяць.

В обласному бюджеті на 2020 рік передбачено на надання щомісячної стипендії особам з інвалідністю внаслідок війни та учасників бойових дій Другої Світової війни на загальну суму 2755,00 тис грн.

За 2020 рік щомісячну стипендію особам з інвалідністю внаслідок війни та учасників бойових дій Другої Світової війни отримала 191 особа на загальну суму 2449,23 тис грн. Розмір допомоги становить 1200 грн у місяць.

В обласному бюджеті на 2020 рік передбачено на надання щомісячних стипендій особам з інвалідністю внаслідок війни, учасникам бойових дій у Республіці Афганістан та на території інших країн з інвалідністю від загального захворювання I групи на загальну 12 495,70 тис грн.

За 2020 рік щомісячну стипендію особам з інвалідністю внаслідок війни, учасникам бойових дій у Республіці Афганістан та на території інших країн з інвалідністю від загального захворювання I групи отримали 1472 особи на загальну суму 12 295,82 тис грн. Розмір допомоги становить 700 грн у місяць.

В обласному бюджеті на 2020 рік передбачено на надання щомісячної допомоги сім'ям загиблих (померлих) військових, які брали участь в бойових діях у Республіці Афганістан та інших країнах на суму 7420,00 тис грн.

За 2020 рік щомісячну допомогу отримали 411 сімей на загальну суму 7413,90 тис грн. Розмір допомоги на одну сім'ю становить 1500 грн у місяць.

В обласному бюджеті на 2020 рік передбачено на надання щорічної виплати до Дня Перемоги та Дня визволення України від фашистських загарбників особам з інвалідністю внаслідок війни та учасникам бойових дій Другої світової війни та жертвам нацистських переслідувань 1000,00 тис грн.

За 2020 рік отримали щорічну виплату до Дня Перемоги особам з інвалідністю внаслідок війни та учасникам бойових дій Другої світової війни та жертвам нацистських переслідувань 165 осіб на загальну суму 497,37 тис грн та до Дня визволення України від фашистських загарбників особам з інвалідністю внаслідок війни та учасникам бойових дій у Другій світовій війні та жертвам нацистських переслідувань отримали 158 осіб на загальну суму 476,37 тис грн. Розмір допомоги становить 3000 грн.

В обласному бюджеті на 2020 рік передбачено на надання щоквартальної матеріальної допомоги колишнім політв'язням і репресованим на загальну суму 250,00 тис грн.

За 2020 рік щоквартальну матеріальну допомогу отримало 65 осіб на суму 233,47 тис грн.

В обласному бюджеті на 2020 рік передбачено на надання щоквартальної цільової адресної допомоги сім'ям загиблих (померлих) осіб, смерть яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою на загальну суму 462,00 тис грн.

За 2020 рік отримали щоквартальну цільову адресну допомогу 327 сімей на загальну суму – 427,40 тис грн. Розмір допомоги на одну сім'ю становить 330 грн у квартал.

В обласному бюджеті на 2020 рік передбачено 126,00 тис грн на щорічну виплату сім'ям загиблих працівників органів внутрішніх справ до Дня вшанування пам'яті працівників органів внутрішніх справ, які загинули при виконанні службових обов'язків.

За 2020 рік щорічну виплату отримали 38 осіб на суму 111,00 тис грн. Розмір допомоги на одну особу становить 3000 грн.

В обласному бюджеті на 2020 рік передбачено на проведення святкових та урочистих заходів 575,00 тис. грн., з яких використано 267,65 тис грн.

В обласному бюджеті на 2020 рік на виготовлення посвідчень пільговим категоріям населення передбачено на суму 82,0 тис грн, з яких використано 81,98 тис грн.

В обласному бюджеті на 2020 рік на компенсацію за пільговий проїзд окремим категоріям громадян автомобільним транспортом передбачено 2387,00 тис грн.

За 2020 рік компенсацію за пільговий проїзд окремим категоріям громадян автомобільним транспортом отримало 14 підприємств - отримувачів на загальну суму 2297,07 тис грн.

В обласному бюджеті на 2020 рік на відшкодування вартості розміщення (проживання) осіб, що перебувають на обов'язковій обсервації (ізоляції) у спеціально визначених для цих цілей закладах у зв'язку з підозрою зараження на гостру респіраторну інфекцію COVID-19, спричинену коронавірусом SARS-CoV-2 передбачено 2193,30 тис грн.

За 2020 рік відшкодовано закладам за розміщення 299 осіб, що перебувають на обов'язковій обсервації (ізоляції) у спеціально визначених для цих цілей закладах у зв'язку з підозрою зараження на гостру респіраторну інфекцію COVID-19, спричинену коронавірусом SARS-CoV-2 на загальну суму 2193,28 тис грн.

На відшкодування вартості реабілітаційних заходів для дітей з інвалідністю та дітей з ранньою діагностикою захворювань нервової системи й опорно-рухового апарату, які зареєстровані на території Одеської області (крім м.Одеса), Одеському обласному благодійному фонду реабілітації дітей – інвалідів «Майбутнє» передбачено 10750,00 тис грн.

Одеському обласному благодійному фонду реабілітації дітей – інвалідів «Майбутнє» відшкодовано вартості реабілітаційних заходів для 569 дітей з ранньою діагностикою захворювань нервової системи й опорно-рухового апарату. Всього отримано 876 реабілітаційних заходів на загальну суму 10714,33 тис грн.

На фінансову підтримку Організації ветеранів Одеської області, Одеської обласної організації Української Спілки ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) та Одеської обласної організації Всеукраїнської громадської організації інвалідів «Союз Чорнобиль України», Одеської обласної організації Товариства Червоного Хреста України, Одеської обласної Ради Миру) передбачено 1420,00 тис грн, які профінансовані в повному обсязі.

На співпрацю з громадськими, благодійними організаціями із проведення спортивних заходів, конкурсів, виставок, фестивалів художньої творчості для людей з обмеженими фізичними можливостями (Одеська обласна організація інвалідів Всеукраїнської організації інвалідів «Союз організацій інвалідів України»,

Благодійна організація «Південноукраїнський регіональний центр молодих інвалідів», Благодійний фонд «Молодий інвалід», громадська організація «Асоціація «Ренесанс Одеси») на 2020 рік передбачено 447,86 тис грн, з яких профінансовано 174,50 тис грн.

В обласному бюджеті на 2020 рік передбачено на надання щомісячної допомоги сім'ям загиблих (померлих), учасників АТО, сім'ям захоплених у полон або оголошених зниклими безвісті військових, зокрема співробітників правоохоронних органів, які брали участь у проведенні антитерористичної операції на Сході України та дітям до досягнення 18-річного віку на суму 5066,00 тис грн.

За 2020 рік отримали щомісячну допомогу 163 сім'ї та 38 дітей на загальну суму 5063,50 тис грн. Розмір допомоги у місяць становить 2500 грн на сім'ю. Розмір допомоги на 1 дитину становить 500 грн.

В обласному бюджеті на 2020 рік передбачено на надання щомісячної стипендії особам з інвалідністю з числа військовослужбовців, воїнів-добровольців та співробітників правоохоронних органів, що брали участь у проведенні антитерористичної операції на Сході України, учасникам бойових дій, що брали участь у проведенні антитерористичної операції на Сході України з інвалідністю від загального захворювання І групи, а також їх дітям до досягнення ними 18-річного віку 8490,00 тис грн.

За 2020 рік отримали щомісячну стипендію 399 осіб та 219 дітей на загальну суму 8471,50 тис грн. Розмір допомоги на одну особу становить 1500 грн у місяць. Розмір допомоги на одну дитину становить 500 грн.

В обласному бюджеті на 2020 рік передбачено 346,64 тис грн на надання щомісячної матеріальної допомоги на оплату житлово-комунальних послуг та придбання твердого палива і скрапленого газу воїнам-добровольцям з числа учасників АТО.

За 2020 рік матеріальну допомогу на ЖКП отримали 30 осіб на загальну суму 308,28 тис грн. В середньому розмір допомоги становить 840,00 грн у місяць.

В обласному бюджеті на 2020 рік передбачено 448,00 тис грн, на надання одноразової допомоги на проведення стоматологічного (хірургічного, терапевтичного) лікування, зубопротезування високотехнологічними матеріалами учасників антитерористичної операції, воїнів-добровольців за рахунок одного з бюджетів.

За 2020 рік отримали одноразову допомогу 26 осіб на загальну суму – 448,00 тис грн.

В обласному бюджеті на надання одноразової матеріальної допомоги на оздоровлення або відшкодування вартості санаторно-курортного лікування у санаторіях Одещини особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи 1-3 категорії, ветеранам війни, воїнам-добровольцям антитерористичної операції, членам сімей загиблих (померлих) учасників АТО, постраждалим учасникам Революції гідності, особам з інвалідністю загального захворювання, дітям з інвалідністю та особам з інвалідністю з дитинства у супроводі однієї супроводжувальної особи (за необхідності) один раз на рік за рахунок одного з бюджетів (не більше граничної вартості путівки, визначеної наказом Мінсоцполітики на відповідний рік) передбачено 3000,0 тис грн.

За 2020 рік одноразову матеріальну допомогу на оздоровлення або відшкодування вартості санаторно-курортного лікування отримала 361 особа, на загальну суму 2999,64 тис грн.

На виконання бюджетної програми 1501040 «Заходи із психологічної реабілітації, соціальної та професійної адаптації, забезпечення санаторно-курортним лікуванням постраждалих учасників Революції Гідності, учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії РФ у Донецькій та Луганській областях з метою повернення їх до мирного життя» за даними структурних підрозділів з питань соціального захисту населення укладено 440 договорів на загальну суму зобов'язань 4792,29 тис грн.

Для забезпечення санаторно-курортним лікуванням постраждалих учасників Революції Гідності та учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії РФ у Донецькій та Луганській областях, на 2020 рік затверджена сума
2 225,62 тис грн.

8.4. Пенсійне забезпечення

Виконання ключових кроків у 2020 році:

✦ поліпшення якості обслуговування громадян.

Протягом 2020 року в області забезпечено своєчасну та в повному обсязі виплату пенсій 587,3 тис пенсіонерам на суму 23,6 млрд грн, що на 12,9 % більше ніж у попередньому році.

За звітний період призначено 22,7 тис нових пенсійних справ, проведено 46,7 тис перерахунків пенсій.

Середній розмір пенсії на 01.01.2021 склав 3343,29 грн, що на 13,7 % більше порівняно з аналогічним періодом минулого року та на 89,0 % більше прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб.

Приєм та обслуговування громадян ведеться у 20 відділах обслуговування громадян (сервісних центрах) за принципом «єдиного вікна», що розміщені, як правило, на 1 поверсі та з дотриманням встановлених стандартів обслуговування громадян. З початку року підрозділами з обслуговування громадян надано понад 354 тис послуг, з яких 216,5 тис послуг надано у залах обслуговування.

З метою наближення надання послуг до населення створено 32 віддалених робочих місця, де здійснюється обслуговування громадян, в тому числі 14 робочих місць створено в 14 територіальних громадах.

✦ зміцнення фінансової стабільності пенсійної системи.

Фінансова стабільність пенсійної системи області обумовлена збільшенням доходів. До бюджету Фонду з усіх джерел отримано понад 23,9 млрд грн або 99,1 % до плану. Порівняно з аналогічним періодом 2019 року доходи збільшились на 2,5 млрд грн або 11,8 %.

Від суб'єктів господарювання області отримано 10,6 млрд грн частки від єдиного соціального внеску. Крім того, за звітний період надійшло 102,8 млн грн обов'язкових платежів, які адмініструє Пенсійний фонд (118,1 % до плану), та 441,4 млн грн від сплати збору з окремих видів господарських операцій (121,1 % до плану).

✦ автоматизація управління та контролю у солідарній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

Впровадження сучасних технологій адміністрування пенсійної системи відбувається завдяки застосуванню електронних технологій та автоматизації управління і контролю.

Протягом 2020 року Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування оновлено даними по 601,9 тис застрахованим особам, за яких звітували близько 42,0 тис страхувальників, та по 95,7 тис фізичним особам - підприємцям, які звітували за себе.

✦ кадровий розвиток пенсійної системи.

Продовжувалась експлуатація інформаційних систем, технічних і телекомунікаційних засобів, які забезпечують автоматизацію роботи спеціалістів всіх підрозділів, у тому числі веборієнтованих підсистем «Фінансова звітність», «Облік кадрових працівників», «Альфа бухгалтерія», «Реєстр судових рішень».

Розширена функціональність дистанційного доступу до послуг, що надаються Пенсійним фондом. Запроваджено нові сервіси «Електронна трудова книжка» та «Автоматичне призначення пенсії».

Послугою призначення пенсії «в один дотик» скористалось 979 осіб. Надано доступ для отримання послуг в електронному вигляді на вебпорталі Пенсійного

фонду України 170,4 тис фізичним та юридичним особам. За звітний період зареєстровано нових 15,2 тис користувачів вебпорталу.

✚ забезпечення прозорості та відкритості діяльності Пенсійного фонду, більш активне залучення громадськості до вирішення питань формування та реалізації державної політики з питань пенсійного забезпечення та ведення обліку осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню.

Інформація, необхідна для громадян з усіх питань пенсійного забезпечення, розміщена на стендах відділів обслуговування громадян/сервісних центрів Фонду області, на інформаційних сторінках Головного управління вебпорталу Пенсійного Фонду України та у Фейсбук. Ведеться розсилка електронних інформаційних листів на підприємства та в організації. За звітний період керівники і спеціалісти Головного управління взяли участь у 6247 інформаційно-роз'яснювальних заходах. У медіапросторі за цей період розміщено 1772 інформаційних матеріали щодо діяльності Головного управління, у друкованих виданнях - 526. Проведено 10 прес-конференцій, 4 брифінги, 114 засідань "Круглого столу", надано 92 роз'яснення на радіо, 132 на телебаченні. Також громадяни одержали індивідуальні роз'яснення з питань пенсійного забезпечення під час проведення керівництвом 19 «прямих телефонних гарячих ліній».

Забезпечено в повному обсязі виконання завдань щодо навчання державних службовців. Зокрема, організовано проходження підвищення кваліфікації 1204 державних службовців (119,1 % від визначеної потреби) за загальними короткостроковими та професійними (сертифікатними) програмами, пройшли онлайн навчання 1011 осіб (100,0 %).

Для більш активного залучення громадськості до вирішення питань формування та реалізації державної політики з питань пенсійного забезпечення та ведення обліку осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному страхуванню, проводиться моніторинг громадської думки. Протягом звітного періоду проведено анкетування 24,8 тис громадян. За результатами анкетування 23,2 тис осіб або 93,4 % позитивно оцінили якість наданих послуг.

8.5. Житлово-комунальне господарство

Виконання ключових кроків у 2020 році:

✚ завершення проектування об'єкту: «Будівництво магістрального водоводу питної води Матроска – Ізмаїл – Болград з інженерними спорудами для водозабезпечення міста Болград та населених пунктів Болградського та Ізмаїльського районів Одеської області з реконструкцією споруд подачі води з підземних джерел в районі с. Матроски Ізмаїльського району Одеської області». (для забезпечення питним водопостачанням м.Болград та сіл Ізмаїльського та Болградського району розроблено проектно-кошторисну документацію по зазначеному об'єкту. Відповідно до технічного завдання проектом передбачається забезпечити питною водою (13 населених пункти) із розрахунку 44,543 тис жителів Болградського та Ізмаїльського районів).

У 2018 році розпочато проектування по об'єкту: «Будівництво магістрального водоводу питної води Матроска-Ізмаїл-Болград з інженерними спорудами для водозабезпечення м. Болград та населених пунктів Болградського та Ізмаїльського районів Одеської області з реконструкцією споруд подачі води з підземних джерел в районі с. Матроски Ізмаїльського району Одеської області (ТЕО, проект, робоча документація)», вартість розробки проектно-кошторисної документації склала 5,8 млн грн.

Разом з тим, з обласного бюджету на 2018 рік було передбачено кошти лише в сумі 3,0 млн грн на виготовлення проектно-кошторисної документації, з яких використано 2,3 млн грн на виконання стадії ТЕО. Для повного завершення розробки проекту необхідно 3,5 млн грн.

✚ ремонт та реконструкція систем водопостачання та водовідведення;

Всього, за рахунок обласного бюджету побудовано 5 артезіанських свердловин, реконструйовано 3 артезіанські свердловини, затампоновано 1 свердловину, проведено капітальний ремонт 3,8 км водопровідних мереж, проведено ремонт однієї водопровідної насосної станції, та здійснено реконструкцію одного резервуару чистої води. Заходи із забезпечення населення якісною питною водою продовжуються.

✚ впровадження сучасних технологій та обладнання на об'єктах водопостачання та водовідведення;

✚ забезпечення населення питною водою.

На розв'язання існуючих проблем щодо забезпечення населених пунктів області якісним водопостачанням спрямована регіональна програма «Питна вода Одеської області на 2010-2013 роки і період до 2020 року», яка затверджена рішенням Одеської обласної ради від 10.09.2010 №1170-V.

Рішенням Одеської обласної ради від 20 грудня 2019 року №1199-VII «Про обласний бюджет Одеської області на 2020 рік» виділено кошти на виконання заходів регіональної програми «Питна вода Одеської області на 2010-2013 роки і період до 2020 року» у сумі 12 699,81 тис грн.

За звітний період здійснювались роботи з розвитку систем водопостачання та водовідведення (капітальний ремонт, реконструкція та будівництво водопровідно-каналізаційних мереж, водопровідних і каналізаційних насосних станцій, артсвердловин, каналізаційних очисних споруд та резервуарів для накопичення чистої води).

Станом на 01.01.2021 виконано роботи на 8 653,445 тис грн (68 % від загальної суми), а саме: здійснено санітарно-технічний тампонаж свердловини та проведено капітальний ремонт бювету у м.Чорноморськ, побудовано артезіанську свердловину у с.Надеждівка Арцизького району та у м.Татарбунари, проведено реконструкцію системи водопостачання у с.Великий Дальник Біляївського району. Розпочато капітальний ремонт каналізації та водопроводу в Приморському районі м.Одеса та реконструкцію водоводу до с.Дачне Біляївського району Одеської області з улаштуванням водомірного вузла обліку. Виготовлено проектно-кошторисну документацію на будівництво розвідних мереж водопроводу в с.Десантне Кілійського району.

Всього, за рахунок обласного бюджету побудовано 5 артезіанських свердловин, реконструйовано 3 артезіанські свердловини, затампоновано одну свердловину, проведено капітальний ремонт 3,8 км водопровідних мереж, проведено ремонт однієї водопровідної насосної станції, та здійснено реконструкцію одного резервуару чистої води.

Заходи із забезпечення населення якісною питною водою продовжуються.

9. ГУМАНІТАРНА СФЕРА

9.1. Охорона здоров'я

Виконання ключових кроків у 2020 році:

✚ перехід медичних закладів вторинної та третинної ланки на нову систему фінансування.

II етап реформи передбачав зміну принципів фінансування закладів охорони здоров'я, що надають спеціалізовану та високоспеціалізовану медичну допомогу, а саме перехід з фінансування діяльності установи на відшкодування медичним закладам коштів, витрачених на надання медичної послуги за договорами Національної служби здоров'я України. Станом на 01.01.2021 133 установи комунальної форми власності підписали 340 договорів з НСЗУ.

✚ подальше впровадження в області доступної вертикально-інтегрованої трьохрівневої системи надання медичної допомоги – відкриття сучасних приймально-діагностичних відділень на базі всіх центральних районних лікарень.

В області продовжується подальше впровадження доступної вертикально-інтегрованої трьохрівневої системи надання медичної допомоги – відкриття сучасних приймально-діагностичних відділень на базі всіх центральних районних лікарень) за програмою Президента «Велике будівництво» відкрито приймально-діагностичне відділення в КНП «Роздільнянська центральна районна лікарня».

Продовжується розвиток мережі медичних установ, що надають медичну допомогу хворим з гострим ішемічним інсультом та інфарктами міокарду - 9 закладів охорони здоров'я та 4 заклади надають допомогу при лікуванні гострого інфаркту міокарда.

Розвивається мережа лікувальних закладів для допомоги пацієнтам із онкозахворюваннями. У 2020 році 4 заклади уклали договори на лікування онкологічних захворювань із впровадженням методик сучасної хіміотерапії.

Протягом року в області відбувалось розбудова системи паліативної допомоги. 20 закладів підписали договори із НСЗУ на надання цього виду медичної допомоги.

✚ зниження смертності від неінфекційних захворювань.

Однією з гострих проблем серед неінфекційних захворювань в Одеській області залишається рак молочної залози, що складає 19,6% від усіх випадків раку у жінок. Найбільш ефективним шляхом покращення результатів лікування та зниження смертності хвороби є покращення скринінгу методом діагностичної маммографії. Він дозволяє виявляти захворювання на ранніх етапах, при яких лікування не потребує видалення усієї молочної залози та подальшої променевої чи хіміотерапії. КНП «Одеський обласний центр громадського здоров'я» ООР в рамках виконання регіональної цільової програми з розбудови громадського здоров'я на 2021-2023 роки планує проведення комплексних заходів, які дозволять покращити виявлення жінок з груп ризику, проводити вчасну діагностику та діагностувати рак молочної залози на ранніх етапах, коли ще ефективно лікування за наступним планом: оцінка потреб та навчання медичних працівників щодо скринінгу жінок на рак молочної залози, відпрацювання навичок короткого консультування, промоції та комунікації; розробка стандартизованих інструментів первинного скринінгу раку молочної залози серед жінок; моніторинг та оцінка впровадження інструментів скринінгу за показниками ефективності. дослідження обізнаності жінок Одеської області про рак молочної залози, методи скринінгу та фактори контролю й методи; проведення комунікаційної компанії щодо необхідності профілактики та вчасної діагностики раку молочної залози.

✚ зниження захворюваності на інфекційні захворювання.

Основним методом профілактики інфекційних захворювань є системна імунізація населення. Робота по організації імунопрофілактики в області проводиться планово та здійснюється у відповідності ЗУ «Про захист населення від інфекційних хвороб» та «Про забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя

населення», наказів МОЗ України від 16.09.2011 №595 «Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів», від 11.08.2014 №551 «Про удосконалення проведення профілактичних щеплень в Україні». Розподіл до ЛПЗ централізовано отриманих ІБП здійснюється на підставі обсягів профілактичних щеплень та відсотку отримання вакцини. Транспортування ІБП від закладу-одержувача КНП «ООДКЛ» ООР до кінцевих ЛПЗ здійснюється за допомогою термосумок, термоконтейнерів, транспортом лікувально-профілактичних закладів. В області при лікувально-профілактичних закладах міст та районів, в тому числі і на ФАПх, працює 864 кабінетів щеплень.

Всі кабінети щеплень забезпечені холодильним обладнанням для транспортування та зберігання ІБП з дотриманням умов «холодового ланцюга». Всього в ЛПЗ області наявності 1122 холодильників, 1129 термосумок, 137 термоконтейнерів.

Проведеним аналізом щеплювальної роботи по області у 2020 році встановлено, що робота з імунопрофілактики проводилась планово. Середній показник охоплення щепленнями по області складає 57,98%.

Постановою Кабінету Міністрів України від 9.10.2020 №923 «Про виділення коштів для забезпечення подачею кисню ліжкового фонду закладів охорони здоров'я, які надають стаціонарну медичну допомогу пацієнтам з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2» (зі змінами) передбачено:

- Забезпечення подачею кисню ліжкового фонду – 82361,6 тис.грн., законтраковано – 81474,832 тис.грн. та використано, у тому числі кисневі концентратори – 32352,00 тис.грн.

- Лабораторне обладнання – 15700,00 тис.грн., законтраковано та використано коштів – 15700,00 тис. грн.

- Розхідні матеріалами для тестування на виявлення антитіл до коронавірусу SARS-CoV-2 – 3087,8 тис.грн. використано - 1050,00 тис.грн.

Постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2020 №1119 «Про виділення коштів для забезпечення здійснення деяких заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», Одеській області виділено субвенцію на облаштування (спеціалізованих шпиталів) для надання медичної допомоги пацієнтам з гострою респіраторною хворобою COVID-19 у сумі 36298,8 тис.грн., використано 32745,88 тис. грн.

За рахунок коштів обласної цільової програми «Доступна медицина 2018-2020» здійснено виплат, доплат до заробітної плати медичним працівникам та водіям швидкої медичної допомоги, які безпосередньо зайняті на роботах з ліквідації захворювання серед людей на коронавірусну хворобу (COVID-19), по медичних закладах області на суму 40328,8 тис.грн.

Також у рамках програми, резервного фонду та за рахунок залишків медичної субвенції закуплено засоби індивідуального захисту, медикаменти та медичне обладнання, необхідне для надання медичної допомоги пацієнтам з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2 на суму 58142,9 тис.грн, у тому числі:

- медикаментів та засобів індивідуального захисту на суму 30 723,3 грн;

- медичного обладнання на суму 27419,6 грн, а саме:
  - модульних моніторів пацієнта Q5 – 53 шт.
  - шприцевих інфузійних насосів – 53 шт.
  - апаратів ШВЛ високого класу – 10 комплектів
  - бронхоскопів терапевтичних з аксесуарами – 4 комплектів
  - моніторів пацієнта портативних – 43 шт.
  - концентраторів кисневих – 68 комплектів.

Закуплено 288 комплектів концентраторів за рахунок залишків медичної субвенції на загальну суму 10972,00 тис.грн, які розподілено між закладами охорони здоров'я першої та другої хвилі.

Також, як тільки до регіону надходить будь-яка гуманітарна допомога, вона одразу ж передається лікувальним закладам Одеської області. Про всі надходження можна ознайомитися на офіційній сторінці Департаменту охорони здоров'я обласної державної адміністрації за посиланням: <https://www.facebook.com/oblzdravOD/>.

Також за рахунок залишків медичної субвенції закуплено медичне обладнання для надання медичної допомоги у стаціонарах пацієнтам з гострою респіраторною хворобою COVID-19 на суму 5856,00 тис. грн, а саме:

- Рентген-апарат цифровий на 2 робочі місця.
- УЗД апарат та 2 одиниці лабораторного обладнання.

За рахунок резервного фонду обласного бюджету на загальну суму 8848,3 тис.грн. здійснено поточний ремонт відділень під спеціалізований шпиталь на базі КНП «Одеський обласний центр соціально значущих хвороб» Одеської обласної ради».

Для лікування хворих на гостру коронавірусну хворобу COVID-19, спричинену коронавірусом SARS-CoV-2, в області визначено 22 лікарні «першої хвилі». Загальна кількість виділених ліжок становить 2813. З них забезпечено киснем 2803 ліжка: 1261 – централізованою подачею кисню та 1542 – кисневими концентраторами.

З метою неухильного дотримання закладами охорони здоров'я вимог протоколів лікування хворих на гостру респіраторну хворобу COVID-19, спричинену коронавірусом SARS-CoV-2 постійно проводиться навчання медичного персоналу щодо стандартів та алгоритмів надання медичної допомоги пацієнтам з підозрою та підтвердженою гострою коронавірусною хворобою COVID-19.

Переглянуті та відкореговані маршрути пацієнтів з підозрою на гостру респіраторну хворобу COVID-19, викликану коронавірусом SARS-CoV-2, з урахуванням перепрофільованих закладів.

- ✚ підвищення рівня охоплення наркозалежних замісною підтримуючою терапією.

За 2020 рік охоплено наркозалежних 790 осіб. У Болградському районі, Біляївському районі, м.Балта, м.Теплодар) працюють кабінети довіри.

- ✚ підвищення рівня раннього виявлення інфікування ВІЛ та вірусними гепатитами.

В 2020 році в області пройшли тестування на ВІЛ 160600 осіб, з них швидкими тестами 16169 осіб з груп підвищеного ризику щодо інфікування на ВІЛ. У звітному році Одеська область за рахунок державного бюджету була забезпечена в повному обсязі тест-системами для планової серологічної діагностики ВІЛ-інфекції серед вагітних жінок методом ІФА - обстежено 22111 вагітних жінок.

За рахунок державного бюджету в області проводиться обов'язкове тестування донорської крові на ВІЛ-інфекцію (за 2020 рік обстежено 26336 зразків крові) та тестування крові дітей, народжених ВІЛ-інфікованими матерями (обстежені 320 дітей). Діти, народжені ВІЛ-інфікованими матерями, спостерігаються та обстежуються педіатром обласного центру СНІД сумісно з районними педіатрами відповідно до розроблених індивідуальних планів. Вирішальний вплив на смертність від хвороб, зумовлених ВІЛ, має рівень охоплення АРТ. Станом на 01.01.2021 в області АРТ отримують 16742 осіб (що складає 74,8% від загальної кількості ВІЛ-інфікованих осіб, що перебувають під медичним наглядом в ЗОЗ служби СНІДу), з них 16331 особа – це дорослі люди та 411 дітей (від 0 до 18 років). Всі особи, які знаходяться на терапії забезпечені лабораторним супроводом і моніторингом перебігу ВІЛ-інфекції/СНІДу. Усі пацієнти мають доступ до безкоштовного лікування та профілактики опортуністичних інфекцій у ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД.

За 2020 рік проведено 498556 лабораторних досліджень біологічного матеріалу від ВІЛ-інфікованих осіб (клініко-імунологічних, гематологічних та вірусологічних), в тому числі 18152 досліджень зразків крові пацієнтів на вірусну напруженість РНК ВІЛ.

Станом на 01.01.2021 під медичним наглядом в закладах охорони здоров'я служби профілактики та боротьби зі СНІДом Одеської області перебувають 23491 ВІЛ-інфікована особа, з них 9040 хворих з діагнозом СНІД.

Показник поширеності ВІЛ-інфекції на 01.01.2021 становив 991,5 на 100 тис нас та на 15% перевищує показник на 01.01.2020 (861,2 на 100 тис нас), що свідчить про збереження тенденції до незначного приросту захворюваності.

В 2020 році було зареєстровано 3894 нових випадків ВІЛ, що становило 164,6 на 100 тис нас. Традиційно більшість випадків ВІЛ-інфекції реєструвалась серед міського населення області (82,6%) та домінуючим шляхом передачі ВІЛ-інфекції залишився статевий, який становить 48,8%. На диспансерний облік з встановленим діагнозом СНІД всього узято 977 осіб (41,3 на 100 тис нас) та знято з обліку в зв'язку із смертю від СНІДу – 364 особи (15,4 на 100 тис нас).

✚ підвищення охоплення пацієнтів з комбінованою патологією ВІЛ/туберкульоз сучасним лікуванням.

За офіційними статистичними даними за 2020 рік зареєстровано 39,1% нових випадків ТБ в поєднанні з ВІЛ-інфекцією. За 2020 рік захворіло туберкульозом 33 дитини (за 2019 рік – 65) та 25 підлітків (за 2019 рік – 37). Захворюваність на туберкульоз дитячого населення зменшилась на 49,2% у порівнянні з минулим роком і становить 8,2 на 100 тис дитячого населення. Захворюваність на туберкульоз підліткового населення зменшилась на 32,4% та становить 37,4 на 100 тис підліткового населення. Захворюваність на туберкульоз з деструкціями знизилась на 19,9% до 25,4 на 100 тис населення проти 31,6 за 2019 рік.

Захворюваність на туберкульоз із бактеріовиділенням знизилась на 30,0% до 37,2 на 100 тис населення проти 53,1 за 2019 рік. При аналізі даних щодо виявлення туберкульозу методом мікроскопії мазка мокроти на первинному рівні за 2020 рік показник несуттєво знизився до 1,46% проти 1,5% за 2019 рік, проте залишається більшим ніж середньо український (Україна за 2019 рік - 1,1 %). Контингент хворих на усі форми активного туберкульозу за 2020 рік складає 117,3 на 100 тис населення проти 150,3 у минулому році, що в першу чергу, пов'язано з довготривалістю лікування хворих на мультирезистентний туберкульоз, яких у складі контингенту

44,3%. Смертність від туберкульозу за 2020 рік зменшилась на 46,7% та складає 5,8 випадки на 100 тис населення (за 2019 рік – 10,8 на 100 тис населення).

За 2020 рік року померло від усіх форм туберкульозу 137 осіб. Одним із важливих проблемних питань у контролі за туберкульозом в області є високі показники захворюваності та повільне зменшення смертності від ко-інфекції ТБ/ВІЛ. Показник захворюваності на ко-інфекцію ТБ/ВІЛ протягом останніх років по області перевищує середньоукраїнський показник вп'ятеро та складає 2020 рік 28,8 на 100 тис населення (Україна за 2020 рік – 8,4 на 100 тис нас). Станом на 01.01.2021 було зареєстровано 681 новий випадок захворювання на ко-інфекцію ТБ/ВІЛ. З метою раннього виявлення туберкульозу серед ВІЛ-інфікованих проводиться скринінгове анкетування та щорічні профілактичні флюорографічні огляди серед ВІЛ-інфікованих. Охоплення профілактичними флюорографічними оглядами ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД по області складає 51,3% від плану. Профілактичним лікуванням латентної туберкульозної інфекції ізоназидом охоплено 68,1% ВІЛ-інфікованих.

В області ефективно впроваджуються заходи щодо зменшення тягаря ВІЛ-інфекції серед випадків туберкульозу, а саме, відсоток нових випадків туберкульозу, що пройшли тестування на ВІЛ серед хворих на туберкульоз за 2020 рік становить 99,5%. Проведена значна робота по призначенню АРТ пацієнтам з ко-інфекцію ТБ/ВІЛ. Станом на 01.01.2021 охоплення АРТ пацієнтів з ко-інфекцію ТБ/ВІЛ складає 92,9% від підлеглих.

✚ підвищення рівня прихильності пацієнтів з комбінованою патологією (ВІЛ/ТБ, ВІЛ/наркозалежність, ТБ/наркозалежність, ВІЛ/ТБ/наркозалежність) лікуванню сучасними методами:

Затверджений ДООЗ та впроваджений на території наказ від 02.01.2018 №1 про впровадження моделей лікування, де прописаний механізм формування прихильності до лікування у пацієнтів, співпраця з соціальними працівниками НУО, які займаються психо-соціальним супроводом пацієнта з моменту виявлення ТБ до завершення лікування, або з моменту виявлення ВІЛ до моменту досягнення високої прихильності до лікування.

Кожному пацієнту з урахуванням його потреб індивідуально обирається та модель лікування, яка для нього зручна. Лікування ВІЛ - інфекції, туберкульозу доступно у всій області за місцем мешкання пацієнта, сайти замісної підтримуючої терапії потребують розширення.

✚ розвиток сільської медицини.

З метою підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості, відповідно до наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 27.12.2019 №338 «Перелік заходів, що фінансуються за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів, спрямованих на розвиток системи охорони здоров'я у сільській місцевості, щодо забезпечення службовим автотранспортом медичних працівників закладів охорони здоров'я, що працюють у сільській місцевості (існуючі амбулаторії)» закуплено 44 автомобілі.

Закуплено з урахуванням співфінансування з місцевих бюджетів 164 програмно-апаратних комплексів (телемедичне обладнання). В рамках державної програми «Доступна, якісна медицина у сільській місцевості» в Одеській області на умовах співфінансування активно реалізуються проекти з будівництва сучасних

амбулаторій. Програмою також передбачено поступове оснащення їх новим медичним обладнанням, засобами зв'язку та автотранспортом для сімейного лікаря.

Протягом 2020 року побудовано амбулаторії:

- Амбулаторія загальної практики сімейної медицини у с. Красносілка Лиманського району;
- Амбулаторія Кілійського центру загальної практики сімейної медицини у с. Дмитрівка Кілійського району;
- Амбулаторія загальної практики сімейної медицини Великомихайлівської ТГ у с. Гребеники;
- Амбулаторія загальної практики сімейної медицини у с. Кам'янка Роздільнського району;
- Амбулаторія загальної практики сімейної медицини у с. Нерубайське Біляївського району;
- Амбулаторія загальної практики сімейної медицини у с. Хлібодарське Біляївського району;
- Амбулаторія загальної практики сімейної медицини у с. Кирнички Ізмаїльського району;
- Амбулаторія загальної практики сімейної медицини у с. Вишневе Татарбунарського району.

✚ реалізація інвестиційного проекту «Транскордонна інфраструктура охорони здоров'я», у межах Спільної операційної програми Європейської спілки «Румунія –Україна 2014-2020».

Загальна сума витрачених під час реалізації проекту (програми) коштів міжнародної технічної допомоги на кінець звітної періоду – 316 181,44 євро (296 278, 73 євро з гранту, 19 902,71 євро спів фінансування).

Витрачено:

- купівля орг техніки (ноутбук, принтер);
- купівля обладнання (аквадистилятор, стерелізатор сухожаровий);
- купівля обладнання (комп'ютерний томограф);
- відрядження до Румунії;
- оплата проекту на роботи.

✚ створення регіонального Центру громадянського здоров'я.

02.04.2020 КПН «Центр здоров'я та комунікацій» був перетворений в КНП «Центр громадського здоров'я» ООР шляхом рішення тридцять другої сесії обласної ради 7-го скликання «Про зміну назви КНП «Центр Здоров'я та комунікацій» ООР».

Впродовж останніх 2 років на базі КНП «Центр здоров'я та комунікацій» ООР відбувався підготовчий етап формування системи громадського здоров'я в регіоні (налагоджені комунікації між основними стейкхолдерами, відпрацьовані різні підходи в реалізації стратегії громадського здоров'я, професійно підготовлений персонал закладу), а також отримана підтримка експертної ради ДЗ «Центр громадського здоров'я» МОЗ України у реалізації гранту «Розвиток регіональних центрів громадського здоров'я», що фінансується Глобальним Фондом для боротьби зі СНДом, туберкульозом та малярією.

Перетворення відбулось згідно з концепцією розвитку системи громадського здоров'я, схваленою розпорядженням КМУ, де визначено, що інфраструктуру системи громадського здоров'я мають складати національний і регіональні центри громадського здоров'я.

На регіональному рівні передбачено забезпечення централізації та

децентралізації через передачу визначених функцій у сфері громадського здоров'я та ресурсів органам місцевого самоврядування, виконання функцій у сфері громадського здоров'я на регіональному рівні шляхом об'єднання та оптимізації наявних ресурсів і створення регіональних центрів громадського здоров'я.

9.2. Освіта

Виконання ключових кроків у 2020 році:

- ✚ удосконалення мережі закладів дошкільної освіти різних типів для задоволення освітніх потреб громадян, у т.ч. для дітей з особливими освітніми потребами.
- ✚ підвищення показника охоплення дітей відком від 3 до 6 років закладами дошкільної освіти.

Мережа закладів дошкільної освіти різних типів та форм власності становить 879 одиниць, із них 94 заклади дошкільної освіти приватної форми власності, 6 закладів державної власності та 779 закладів комунальної власності територіальних громад.

У закладах отримують дошкільну освіту понад 68,7 тис дітей, що становить 85% дітей віком від 3 до 6 років. Різними формами дошкільної освіти охоплено 96% дітей, із них 1,6 тис дітей здобувають освіту у закладах загальної середньої та позашкільної освіти, 3,5 тис перебувають під соціально-педагогічним патронатом.

Щорічно здійснюються всебічні заходи щодо розвитку мережі, утворення додаткових місць та забезпечення рівного доступу до здобуття дошкільної освіти у закладах освіти області. З цією метою у 2020 році утворено 1185 додаткових місць для дошкільнят області (плановий показник 1100 додаткових місць), із них 760 – у закладах дошкільної освіти комунальної власності.

Таких результатів вдалося досягти шляхом:

- реалізації проекту Президента України «Велике будівництво», введенням в експлуатацію 3 новозбудованих ЗДО: у селищі Овідіополь (180 місць), Авангардівській ТГ (190 місць), с. Крижанівка (120 місць), відновлено діяльність ЗДО у м.Ізмаїл (120 місць) та с.Єгорівка Дачненської сільської ради (50 місць).
- відкриттям 5 додаткових груп (100 місць) у функціонуючих закладах Ананьївського, Роздільнянського районів, Затишанської ТГ та м.Одеси (2 групи);
- утворенням 425 місць у закладах дошкільної освіти приватної форми власності, які отримали ліцензії на провадження освітньої діяльності за рівнем дошкільної освіти.

Активна робота проводиться щодо створення умов для отримання дошкільної освіти дітям з особливими освітніми потребами. Функціонує 14 закладів компенсуючого типу, 47 закладів комбінованого типу (147 спеціальних груп, 48 санаторних груп). У цих закладах майже 3,7 тис вихованців одночасно із здобуттям дошкільної освіти проходять комплекс лікувально-корекційних заходів.

Створено умови для здобуття дошкільної освіти дітям з особливими освітніми потребами у групах загального розвитку. На сьогодні працює 136 інклюзивних груп, в них здобувають дошкільну освіту 263 дитини з різними нозологіями.

- ✚ приведення мережі закладів загальної середньої освіти у відповідність до Закону України «Про освіту», потреб місцевих громад, у т.ч. створення освітніх округів з опорними школами, закладами загальної середньої освіти III ступеня (старшої профільної школи).

Система закладів загальної середньої освіти області складається з 788 закладів освіти різних типів і форм власності, в яких навчається 278406 учнів.

Триває трансформація закладів загальної середньої освіти області.

Результатом цієї роботи є утворення 49 опорних закладів загальної середньої освіти з 78 філіями, в яких навчається 22 604 учні.

У 17 територіальних громадах створено та функціонують 19 шкіл з 33 філіями.

✚ реалізація заходів Концепції Нова українська школа у закладах загальної середньої освіти.

У рамках впровадження концепції «Нової української школи» забезпечено проходження курсової підготовки для 1058 вчителів початкової школи щодо оволодіння ними ключовими компетентностями, наскрізними вміннями та педагогікою партнерства.

За кошти державної субвенції та на умовах співфінансування з місцевими бюджетами придбано сучасні меблі, засоби навчання та обладнання, комп'ютерне обладнання для навчання учнів за новим Державним стандартом початкової школи. Так, для 4 закладів загальної середньої освіти, які є учасниками експерименту з 2017 року, придбано обладнання на суму 699,30 тис грн.

Відповідно до постанови КМУ від 12.02.2020 №105 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» у 2020 році» (зі змінами) у 2020 році Одеській області на забезпечення якісної сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» з державного бюджету використано 62053,35 тис грн.

Упродовж 2020 року придбано 136 навчальних кабінетів для 91 закладу загальної середньої освіти області. Із загальної кількості кабінетів 54 для опорних закладів загальної середньої освіти.

З метою ефективної організації освітнього процесу, зокрема з використанням дистанційних технологій навчання, триває робота щодо підвищення у закладах загальної середньої освіти швидкості у мережі Інтернет не менше 100 Мбіт/с.

Невід'ємною складовою ефективною організації освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти області є організація належних умов для безпечного, регулярного і безоплатного перевезення учнів, дітей та педагогічних працівників до навчального закладу та додому.

За межею пішохідної доступності проживає 16 863 дитини з більшості районів Одещини. 400 шкільних автобусів забезпечують підвезення зазначеної категорії учасників освітнього процесу, що становить 100% потреби.

У 2020 році, з метою дотримання вимог перевезення учасників освітнього процесу в сільській місцевості, за кошти державної субвенції та на умовах співфінансування з місцевих бюджетів придбано 26 шкільних автобусів, з них 14 – для опорних закладів.

✚ забезпечення рівного доступу усіх категорій учасників освітнього процесу до якісних та сучасних освітніх послуг.

У закладах загальної середньої освіти області створено умови рівного доступу до надання освітніх послуг, забезпечено право осіб на здобуття освіти в різних формах або поєднуючи їх, зокрема в інституційній (очній (денній, вечірній), заочній, дистанційній), та індивідуальній (екстернатній, педагогічного патронажу).

Система фахової передвищої та вищої освіти області спрямована на задоволення потреб особистості, ринку праці регіону та держави в цілому. Підготовка фахівців у закладах області здійснюється майже за всіма спеціальностями освітніх рівнів та ступенів – фаховий молодший бакалавр, молодший бакалавр, бакалавр, магістр.

В Одеській області функціонують 60 закладів вищої освіти, із них: 22 заклади вищої освіти (ЗВО), 38 закладів фахової передвищої вищої освіти (ЗФПО).

У закладах фахової передвищої та вищої освіти навчається 101131 осіб, з них: 75404 осіб (ЗВО), 25727 (ЗФПО). Освітній процес забезпечують 10539 працівники.

У 2020 році ЗФПО прийняли 6799 випускників закладів загальної середньої освіти, ЗВО – 23890 осіб.

У закладах фахової передвищої освіти Одеського регіону навчається: дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування – 434 особи; дітей з особливими освітніми потребами – 122 особи; дітей учасників учасників антитерористичної операції – 264 особи; учасників учасників антитерористичної операції – 41 особа; дітей, які прибули з тимчасово окупованих територій – 498 осіб.

У закладах вищої освіти навчається: дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування – 599 особи; дітей з особливими освітніми потребами – 294 особи; дітей учасників учасників антитерористичної операції – 887 особи; учасників учасників антитерористичної операції – 382 особа; дітей, які прибули з тимчасово окупованих територій – 78 осіб. У закладах вищої освіти Одещини навчаються 5826 іноземних громадян з 90 країн світу, в тому числі з 21 країни Європейського Союзу.

Найбільше всього іноземних громадян з Індії – 1270 особи (що складає 22%), Туреччини – 870 осіб (що складає – 15%), Марокко – 560 осіб (що складає – 9,5 %), Азербайджану – 259 осіб (що складає – 4%), Туркменістану – 296 осіб (що складає – 5%), Китаю – 288 осіб (що складає – 5%) від загальної кількості іноземних громадян, які навчаються в ВНЗ нашого регіону.

Науково-технічна система області складається з 37 наукових установ та організацій, із яких 6 наукових установ Національної академії наук України, 17 наукових центрів закладів вищої освіти, 14 галузевих науково-дослідних інститутів та організацій. Зазначені установи займаються науковою діяльністю, виконують дослідження, розробки та спроможні задовольнити потреби науково-технічного та інноваційного розвитку економіки області.

✚ продовження діджиталізації освітнього процесу закладів освіти області, використання новітніх інформаційних технологій, покращення матеріально-технічної бази закладів загальної середньої освіти.

У період карантинних обмежень у закладах загальної середньої освіти освітній процес впроваджується з активним використанням інформаційних технологій та дистанційного навчання. Навчальні матеріали з предметів було розміщено у вільному доступі на сайтах шкіл, відеоуроки, онлайн-курси, матеріали для педагогів - на сайті КЗВО «Одеська академія неперервної Одеської обласної ради» та ютуб-каналі дистанційного центру Рішельєвського ліцею, інших освітніх платформах.

✚ створення сучасних точок доступу щодо максимальної швидкості мережі Інтернет за допомогою бездротової мережі WI-FI.

З метою ефективної організації освітнього процесу, зокрема з використанням дистанційних технологій навчання, триває робота щодо підвищення у закладах загальної середньої освіти швидкості у мережі Інтернет не менше 100 Мбіт/с.

✚ сприяння організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти.

Розвиток інклюзивної, інтегрованої та спеціальної освіти є одним із пріоритетних напрямків розвитку освіти Одещини.

У 2020 році основними пріоритетами діяльності з даного напрямку були:

- забезпечення рівного доступу особливих дітей до якісної освіти;

- створення інклюзивного освітнього та доступного середовища у закладах освіти всіх типів та форм власності;
- розвиток єдиного інклюзивного освітнього простору в Одещині;
- підтримка спеціальної освіти;
- удосконалення діяльності інклюзивно-ресурсних центрів.

У закладах освіти Одещини отримували освітні послуги 6856 дітей з особливими освітніми потребами, з них 2 783 дошкільного віку та 4073 шкільного віку.

Показник кількості класів з інклюзивним навчанням у закладах загальної середньої освіти області значно підвищився.

У 2020 році інклюзивне навчання організоване у 478 закладах освіти Одещини у 1194 класах (групах) для 1815 осіб з особливими освітніми потребами за різними нозологіями.

В області відзначається динаміка росту кількості дітей в класах (групах) закладів дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та передвищої фахової освіти.

Для супроводу освітнього процесу та підтримки дітей з особливими освітніми потребами у кожному закладі освіти з інклюзивним навчанням утворені команди психолого-педагогічного супроводу, облаштовано 186 ресурсних кімнат (161 – у закладах загальної середньої освіти, та 25 – у закладах дошкільної освіти).

✚ формування мережі інклюзивно-ресурсних центрів області.

В області утворено потужну мережу інклюзивно-ресурсних центрів, наразі їх функціонує 38, що є однією з найпотужніших в Україні.

Для подолання проблемних питань та ризиків, що виникли під час упровадження інклюзивного навчання у 2020 році:

- на базі обласного ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» відкрито тренінговий центр інклюзивних технологій для дітей, батьків, педагогічних працівників, фахівців інклюзивно-ресурсних центрів, що опікуються питаннями дітей з особливими освітніми потребами;

- 38 ІРЦ забезпечено комплектами всесвітньо визнаних та адаптованих методик діагностики дітей з особливими освітніми потребами (методики WISC-IV (шкала інтелекту Векслера для дітей), Leiter-3 (міжнародна шкала продуктивності Лейтера), Conners-3 (шкали оцінювання розладу дефіциту уваги та гіперактивності), РЕР-3 (індивідуалізоване психоосвітнє оцінювання дітей з розладами аутистичного спектру) та CASD» (опитувальник розладів аутистичного розладу);

- оснащено 25 кабінетів сенсорного розвитку інклюзивно-ресурсних центрів області сучасним обладнанням для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами;

- для дітей зі складними порушеннями розвитку утворено 5 навчально-реабілітаційних центрів на базі закладів спеціальної освіти;

- вперше закуплено сучасне корекційно-реабілітаційне обладнання для 5 закладів освіти спеціального спрямування (2 навчально-реабілітаційні центри та 3 спеціальні школи), в яких навчаються діти із сенсорними порушеннями.

✚ оновлення матеріально-технічної бази спеціальних закладів освіти обласної комунальної власності.

Удосконалюється існуюча система спеціального навчання шляхом зміцнення матеріально-технічної та корекційно - реабілітаційної бази закладів.

Оновлено корекційно - реабілітаційне обладнання для дітей з порушеннями зору та слуху комунальних закладів: «Одеська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат № 87 I-II ступенів», «Одеська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат № 97 I-II ступенів», «Одеська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат №93 I-III ступенів з дошкільними групами корекційного та реабілітаційного спрямування», «Болградська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів з дошкільними групами корекційного та реабілітаційного спрямування», «Одеська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат № 91 I-III ступенів», на що спрямовано понад 6,6 млн грн.

✚ вжиття заходів щодо збереження мережі закладів позашкільної освіти, урізноманітнення їх напрямків роботи.

Мережа закладів позашкільної освіти сфери освіти в Одеській області складається з:

- 69 закладів комунальної форми власності, в тому числі, 2 позашкільних заклади обласного підпорядкування: Одеський обласний гуманітарний центр позашкільної освіти та виховання, Чорноморська флотилія юних моряків;

- 4 приватних у м. Одеса;

- 37 дитячо-юнацьких шкіл, в тому числі Одеська обласна спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа олімпійського резерву.

З метою забезпечення умов для здобуття позашкільної освіти, зокрема в сучасних напрямках, в Одеському обласному центрі позашкільної освіти функціонує з відповідним технічним оснащенням гурток «Робототехніки та ІТ – технологій».

У 69 позашкільних закладах сфери освіти функціонує 1883 гуртки художньо-естетичного напрямку, які відвідують 29441 вихованці.

В 1246 гуртках художньо-естетичного спрямування, які функціонують в закладах загальної середньої освіти, виховуються 24 386 вихованці.

Всього в гуртках закладів позашкільної освіти сфери освіти та гуртках при закладах загальної середньої освіти охоплено 169844 вихованців, що становить 64,2% від загальної кількості дітей.

✚ створення умов для здобуття якісної, сучасної та доступної освіти з дотриманням державних санітарних правил та норм влаштування освітніх установ шляхом будівництва нових та реконструкції існуючих закладів освіти з урахуванням сучасних стандартів нового освітнього простору.

✚ реалізація обласних програм «Програма розвитку освіти Одещини на 2019-2021 роки», «Молодь Одещини».

Цільова соціальна програма «Молодь Одещини» на 2018-2020 роки, затверджена рішенням Одеської обласної ради від 17 березня 2018 року № 660-VII. У 2020 році на реалізацію заходів у межах програми було передбачено 626,5 тис грн.

З метою забезпечення змістовного дозвілля дітей та молоді проведено фестиваль Ліга Сміху.

Сьогодні в області є актуальним питання щодо розвитку молодіжної інфраструктури. Так, створено молодіжні центри в смт. Саврань, с.Кам'яне, м. Доброслав Одеської області, які функціонують на громадських засадах. Також на базі бібліотек, закладів освіти Одеської області створено СОУПи, де проводиться робота з молоддю.

Відповідно до розпорядження голови облдержадміністрації від 20.07.2020 №471/од-2020 «Про затвердження положення про Регіональну дитячу раду при Одеській обласній державній адміністрації», сформовано склад Регіональної дитячої

ради при Одеській обласній державній адміністрації (35 осіб). Створення Регіональної дитячої ради при Одеській обласній державній адміністрації стало важливим кроком у напрямі активізації молодіжного руху, реалізації завдань державної молодіжної політики.

✚ модернізація професійної (професійно-технічної) освіти області.

У навчально-виробничий процес закладів професійно-технічної освіти активно впроваджуються елементи дуальної форм навчання. Основне завдання упровадження елементів дуальної форми навчання подолати розрив між теорією і практикою, освітою й виробництвом, та підвищити якість підготовки кваліфікованих кадрів із урахуванням вимог роботодавців у рамках нових організаційно-відмінних форм навчання.

✚ створення умов для розвитку дуальної форми здобуття освіти.

З 01 вересня 2020 року елементи дуальної форми навчання впроваджено у 9 закладах професійної (професійно-технічної) освіти з 12 професій.

Модернізація професійної (професійно-технічної) освіти області один із ключових пріоритетів. Упродовж звітнього періоду продовжено роботу щодо створення у закладах професійної (професійно-технічної) освіти нового освітнього простору.

На базі ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти» створено креативний простір (коворкінг) для працівників та учнівської молоді професійної освіти регіону. Створення сучасно обладнаного простору забезпечить проведення різних інформаційних, практичних заходів з викладачами, майстрами виробничого навчання та учнями закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

У поточному році запрацювала сучасна Stem-лабораторія на базі ДНЗ «Одеський професійний ліцей будівництва та архітектури».

На базі ДНЗ «Ананьївський професійний аграрний ліцей»; Березівське вище професійне училище ОНПУ; ДПТНЗ «Ізмаїльське вище професійне училище» за кошти обласного бюджету облаштовано SMART-аудиторії, які за своїм дизайном та змістовим наповненням нададуть змогу учасникам освітнього процесу швидше усвідомлювати значимість дотримання технологічного процесу в умовах виробництва.

Відповідно до спільного наказу Міністерства освіти і науки України та Міністерства юстиції України від 19.12.2019 №1612/4087/5 «Про ліквідацію Державного навчального закладу «Південний навчальний центр № 51» припинено діяльність закладу освіти, що надавав освітні послуги з професійної (професійно-технічної) освіти при установах виконання покарань.

Згідно із наказом Міністерства освіти і науки України від 22.09.2020 №1161 «Про реорганізацію закладів професійної (професійно-технічної) освіти Одеської області» припинено діяльність ДНЗ «Теплодарський професійний ліцей» шляхом приєднання до ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти».

Відповідно до спільного наказу Міністерства освіти і науки України та Міністерства юстиції України від 29.10.2020 №1331/3777/5 «Про ліквідацію Державного навчального закладу «Чорноморський навчальний центр №74» припинено діяльність ще одного закладу професійної (професійно-технічної) освіти, що надавав освітні послуги при установах виконання покарань.

У закладах професійної (професійно-технічної) освіти навчаються діти з особливими освітніми потребами. Отримати обрану професію зазначена категорія осіб може в спеціальних та інклюзивних групах. У 2020-2021 навчальному році 138

осіб з особливими освітніми потребами навчаються у закладах П(ПТ)О області за професіями: швачка, кравець, закрійник, кухар, штукатур, маляр, лицювальник-плиточник, монтажник санітарно-технічних систем та устаткування тощо. Від загальної кількості зазначеної категорії учнів понад 30% мають вади слуху і навчаються у спеціальних та інклюзивних групах Одеського центру професійно-технічної освіти та Одеського професійного ліцею технології та дизайну.

✚ оптимізація мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти шляхом створення професійних кластерів.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 03.12.2019 №1512 «Про реорганізацію закладів професійної (професійно-технічної) освіти м. Ізмаїл Одеської області, зміни типу і назви Державного професійно-технічного навчального закладу «Ізмаїльське вище професійне училище» здійснено заходи щодо утворення багатопрофільного Дунайського центру професійної освіти шляхом об'єднання 3 функціонуючих закладів професійної (професійно-технічної) освіти області, а саме: ДПТНЗ «Ізмаїльське вище професійне училище», ДНЗ «Суворовський професійний аграрний ліцей», ДНЗ «Ізмаїльський центр професійно-технічної освіти».

✚ створення умов для здобуття особою професійних кваліфікацій впродовж усього життя з урахуванням інклюзивного навчання.

У закладах професійної (професійно-технічної) освіти навчаються діти з особливими освітніми потребами. Отримати обрану професію зазначена категорія осіб може в спеціальних та інклюзивних групах. У 2020-2021 навчальному році 138 осіб з особливими освітніми потребами навчаються у закладах П(ПТ)О області за професіями: швачка, кравець, закрійник, кухар, штукатур, маляр, лицювальник-плиточник, монтажник санітарно-технічних систем та устаткування. Від загальної кількості зазначеної категорії учнів понад 30% мають вади слуху і навчаються у спеціальних та інклюзивних групах Одеського центру професійно-технічної освіти та Одеського професійного ліцею технології та дизайну.

✚ створення навчально-практичних центрів галузевого спрямування на базі функціонуючих закладів професійної (професійно-технічної освіти).

На сьогодні у закладах професійної (професійно-технічної) освіти функціонує 27 навчально-практичних центрів, які створено за кошти державного, обласного бюджетів та кошти соціальних партнерів.

У 2020 році проведено заходи щодо створення 6 навчально-практичних центрів галузевого спрямування. Зокрема, проводяться роботи щодо створення НПЦ будівельного напрямку (за кошти державного бюджету) на базі ДНЗ «Білгород-Дністровський професійний будівельний ліцей».

На базі ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти», ДНЗ «Лиманський професійний аграрний ліцей», Північний центр професійної освіти виділено кошти з обласного бюджету на створення 4 навчально-практичних центрів галузевого спрямування (будівельного напрямку, слюсарного напрямку, за професією «Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування», за професією «Машиніст холодильних установок»).

За кошти соціальних партнерів на базі ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти» створено НПЦ будівельного спрямування «Снежка».

Національно-патріотичне виховання. З метою ефективної реалізації покладених на ОДА завдань з національно-патріотичного виховання у 2016 році було розроблено та затверджено рішенням сесії обласної ради від 17.06.2016 №219-

VII обласну цільову комплексну програму національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки.

Розмір передбаченого фінансування Програми в обласному бюджеті у 2020 році склав 574 тис грн.

Розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 21.07.2017 №626/А-2017 утворено координаційну раду з національно-патріотичного виховання при облдержадміністрації.

У 2020 році утворено та успішно ініційовано діяльність Одеської обласної школи виховників джур, роботу якої координує координаційна рада з національно-патріотичного виховання при облдержадміністрації. В межах діяльності Одеської обласної школи виховників джур проведено 2 заходи, учасниками яких стали майже 70 учасників.

З метою формування громадянської позиції і національно-патріотичного виховання дітей і молоді у 2020 році здійснювалась системна робота щодо проведення заходів, направлених на відродження національно-патріотичних цінностей, утвердження громадянської свідомості і активної життєвої позиції молоді Одещини.

Враховуючи обмеження, пов'язані з недопущенням поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої корона вірусом SARS-CoV-2 зазначені заходи проводились в онлайн та офлайн форматах.

9.3. Підтримка сім'ї, дітей та молоді

Виконання ключових кроків у 2020 році:

✚ розвиток національного усиновлення: створення позитивного іміджу та престижу усиновителів, батьків-вихователів прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, опікунів та піклувальників.

Інформації про дітей, які потребують влаштування до сімейних форм виховання, які можуть бути усиновлені, висвітлюється на Всеукраїнському порталі національного усиновлення «Сирітству – ні!».

Налагоджено співпрацю з Благодійним фондом «Зміни одне життя».

Інформація про дітей, які підлягають усиновленню, влаштуванню в прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу, під опіку, піклування громадян висвітлюється на сайті Міністерства соціальної політики України.

Національне усиновлення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, розвиток сімейних форм виховання шляхом розширення мережі дитячих будинків сімейного типу та прийомних сімей є одним із пріоритетних напрямків діяльності в області.

На офіційних веб-сайтах райдержадміністрацій та міськвиконкомів розміщено інформацію про дітей, які очікують на усиновлення.

✚ влаштування дітей, які залишились без піклування батьків, до сімейних форм виховання.

За інформацією служб у справах дітей Одеської області всього на обліку дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування в регіоні перебуває 5207 дітей, з них сімейними формами виховання охоплено 4460 дітей, що становить 86%.

На кінець поточного року в області функціонує 52 дитячі будинки сімейного типу, в яких утримуються і виховуються 365 дітей, з числа дітей - сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування та 189 прийомних сімей, в яких виховуються 365 дітей зазначеної категорії.

Відповідно до розпорядження голови обласної державної адміністрації від 02.03.2015 №105/А-2015 «Про розвиток сімейних форм виховання в Одеській області у 2015 році» протягом IV кварталу 2020 року створено 4 дитячі будинки сімейного типу: 1 дитячий будинок сімейного типу в Березівському районі, куди влаштовано 6 дітей; 3 дитячі будинки сімейного типу створено на базі прийомних сімей, куди загалом влаштовано 12 дітей.

Створено 5 прийомних сімей, до яких влаштовано 8 дітей у Кілійському, Кодимському, Біляївському, Ширяївському та Миколаївському районах.

Поповнено 6 прийомних родин 11 дітьми у Білгород-Дністровському, Біляївському, Захарівському, Арцизькому, Любашівському районах.

Поповнено 8 дитячих будинків сімейного типу 18 дітьми у Білгород-Дністровському, Овідіопольському, Ширяївському районах, містах Подільськ та Одеса.

Таким чином, протягом IV кварталу поточного року до прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу влаштовано 55 дітей зазначеної категорії.

Однією з важливих форм влаштування дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, є опіка, піклування. Так, в регіоні під опікою, піклуванням перебуває 3826 дітей, з числа дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Протягом 2020 року опіку, піклування встановлено над 160 дітьми, припинено над 153 дітьми.

Пріоритетною формою влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування до сьогодні залишається усиновлення.

Банк даних кандидатів в усиновлювачі на кінець року в регіоні нараховує 110 осіб. Станом на 31.12.2020 усиновлено 138 дітей, з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з них громадянами України - 92, іноземними громадянами - 46.

За інформацією Одеського обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді протягом 9 місяців 2020 року районними та міськими центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді проводилася інформаційно-рекламна кампанія щодо пошуку кандидатів у прийомні батьки/батьки-вихователі, в ході якої виготовлялася та розповсюджувалася соціальна реклама: 59 видів буклетів (7223 екз), 60 видів листівок (6180 екз), 4 плакати (560 екз), участь в 6 теле/радіо ефірах, розміщення 110 статей у ЗМІ, участь у 26 PR заходах.

На персональних сторінках районних та міських центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та в новинах веб-сайтів районних державних адміністрацій та міських рад розміщувалася інформація з питань розвитку і підтримки сімейних форм виховання для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

 ефективного функціонування обласного, районних та міських притулків та центрів соціально-психологічної реабілітації дітей.

Відповідно до статті 1 ЗУ «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей» здійснення соціального захисту дітей і профілактики серед них правопорушень покладається в межах визначеної компетенції на служби у справах дітей та підпорядковані їм структурні підрозділи - притулки для дітей та центри соціально-психологічної реабілітації дітей.

Діяльність вищевказаних закладів соціального захисту дітей регламентована постановами КМУ від 09.06.1997 №565 «Про затвердження Типового положення про притулок для дітей служби у справах дітей» та від 28.01.2004 №87 «Про

затвердження Типового положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей».

Станом на 31.12.2020 на території Одеської області функціонує 12 закладів соціального захисту дітей, серед яких 1 притулок для дітей та 11 центрів соціально-психологічної реабілітації дітей.

Загальна планова ємність цих закладів соціального захисту дітей становить 373 місця.

Зазначені заклади згідно зі своїми Типовими положеннями забезпечують цілодобовий прийом та соціальний захист виявлених дітей. Станом на 31.12.2020 у закладах соціального захисту дітей області всього перебуває 295 дітей, з них: у притулках для дітей – 15 дітей, центрах – 280 дітей.

✚ підвищення професійного рівня працівників притулків та центрів соціально- психологічної реабілітації служб у справах дітей районних державних адміністрацій та виконавчих комітетів міських рад.

З метою підвищення професійного рівня працівників притулків та центрів соціально - психологічної реабілітації служб у справах дітей районних державних адміністрацій та виконавчих комітетів міських рад службою у справах дітей обласної державної адміністрації систематично надаються рекомендації та роз'яснення з проблемних питань.

✚ дотримання прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, переміщених з тимчасово окупованих територій.

З метою забезпечення дотримання прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, переміщених з тимчасово окупованих територій, здійснюється щомісячний моніторинг їх обліку на місцевих рівнях. Станом на 31.12.2020 на території області проживає 42 дитини, з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перемістилися з тимчасово окупованих територій. З них 28 дітей з Луганської області, 14 дітей – з Донецької. 14 дітей перебувають в інтернатних закладах, 5 дітей навчаються в професійно-технічних та вищих навчальних закладах, 17 дітей під опікою, 6 – в прийомних сім'ях та дитячих будинках сімейного типу.

✚ підвищення ефективності діяльності органів опіки та піклування щодо раннього виявлення дітей, які потребують соціального захисту, надання їм своєчасної допомоги.

Станом на 31.12.2020 на обліку служб у справах дітей районних державних адміністрацій та виконавчих комітетів міських рад перебуває 1892 дитини, які знаходяться у складних життєвих обставинах. Регулярно проводяться рейди до населених пунктів з метою проведення профілактичної роботи із зазначеною категорією дітей та їх батьками. Батьки попереджаються про відповідальність за неналежне виконання своїх обов'язків.

З метою раннього виявлення дітей, які потребують соціального захисту, надання їм своєчасної допомоги, запобігання дитячій безпритульності, бездоглядності службами у справах дітей районних державних адміністрацій та виконавчих комітетів міських рад спільно з представниками місцевих відділків Національної поліції ГУНП в Одеській області та іншими структурними підрозділами місцевих органів влади систематично проводяться поточні профілактичні рейди «Діти вулиці», «Вокзал».

За 11 місяців 2020 року в Одеській області проведено 1304 профілактичних заходів, якими було охоплено 2338 осіб.

З них, 348 дитини, 1934 законних представників, 56 посадових осіб.

Ініційовано притягнення до відповідальності 1623 посадові особи та батьків.

✚ забезпечення захисту житлових та майнових прав дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа.

З метою збереження житла дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, одночасно з наданням статусу дитині проводяться перевірки наявності у неї житла на праві власності та вирішується питання щодо призначення опіки над житлом.

Під час вибуття дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з помешкання у будь-яку форму влаштування здійснюється збір відповідних документів, підтверджуючих право дитини на користування житлом. Відповідно до ст.70 ЖК України рішенням органу опіки та піклування за дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування закріплюється право користування цим житлом. На 31.12.2020 забезпечення житлом дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування наступне: мають житло на праві власності – 455 дітей, на праві користування – 2301 дітей, не мають житла – 2451 дитини.

9.4. Культура

Виконання ключових кроків у 2020 році:

✚ забезпечення населення якісними та доступними культурними послугами.

На 01.01.2021 в області функціонує 6 театрів (1 - Національний), обласна філармонія, 717 бібліотек (1 – Національна), 729 клубних закладів, 71 мистецька школа, 21 музей (юридичні особи) та 205 музеїв (не юридичні особи), 3 заклади фахової передвищої освіти, 11 кінотеатрів (приватні), 10 парків культури та відпочинку, державний цирк.

У 2020 році ліквідовано 38 бібліотек, з них 37 в сільській місцевості, 4 клубні заклади, закрито 1 кінотеатр.

Протягом звітного періоду вжито відповідних заходів щодо реалізації обласної комплексної програми «Культура Одещини - 2020-2022 роки». На організацію та проведення заходів Програми у 2020 році передбачено 9516,6 тис грн, з них фактично профінансовано 4717,1 тис грн, що становить 49,6% виконання програми від запланованих обсягів. Відповідно до постанови КМУ від 11.03.2020 №211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», в області було скасовано всі культурно-масові заходи, обмежено відвідування закладів культури та мистецтва, учбових мистецьких закладів, частину заходів проведено у режимі онлайн.

У 2020 році було продовжено реалізацію проекту зі створення в Одесі Музею книги у партнерстві з КУ «Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М.Грушевського» в рамках проекту секторальної підтримки ЄС, завершено роботу над сайтом Музею української книги, який став науковою та туристичною візитівкою Одеси та України, проведено виставку факсимільних видань «BackhometoUkraine», фотовиставку «Об'єктив+Об'єктивність. Українці – читаюча нація».

У Кодимському районі за підтримки Українського культурного фонду та ОДА реалізовано проект «Культурний маршрут «Шпаків шлях» метою якого є створення умов ефективного використання потенціалу місцевої громади для культурного відродження та економічного розвитку регіону. Заклади культури Болградського та

Савранського районів взяли участь у проекті «Формування культурної політики у сфері розвитку культурних та креативних індустрій». Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М.Грушевського долучилась до реалізації проекту з підтримки внутрішнього туризму «Мандруй Україною», започаткованого Міністерством культури та інформаційної політики України. 34 бібліотеки області взяли участь у реалізації проекту Міністерства цифрових трансформацій України «Дія. Цифрова освіта».

Протягом року проводилась робота щодо виявлення, дослідження та популяризації нематеріальної культурної спадщини Одеської області та формування місцевого переліку елементів нематеріальної культурної спадщини. Відбулося 2 засідання Академії народної творчості та вручення обласної премії кращим майстрам декоративно-ужиткового мистецтва ім. Р.Палецького, обласний багатожанровий фестиваль дитячої творчості «Весняне різнобарв'я» в форматі віртуальних фотоконкурсів, проведено польові дослідження на Кодимщині та селах Зоря (Саратська селищна територіальна громада), Орлівка (Ренійська територіальна громада). Фахівці Центру та представники територіальних громад області взяли участь у семінарі – тренінгу «Інвентаризація на основі громад на місцевому та національному рівнях» організованого Регіональним центром з питань охорони НКС в країнах Південно-Східної Європи під егідою ЮНЕСКО. За реалізацію проекту «Живий музей» Одеський обласний центр української культури отримав Премію Міністерства культури та інформаційно політики України за збереження та охорону нематеріальної спадщини у 2020 році.

✚ **забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя регіону.**

З метою забезпечення повноцінного розвитку і функціонування української мови як державної, активізації роботи закладів культури і мистецтва з національно-патріотичного виховання молоді проведено: обласний фестиваль літературно-музичних композицій, моновистав та читців «Співець українського слова»; обласний фестиваль української книги пам'яті М.Грушевського, присвяченого українській поезії, «Відчуйте серцем Україну» (м. Рені), фестиваль духовної музики та колядок «Різдвяні дзвони – 2020» (м.Чорноморськ), культурно-мистецький захід «Резиденція Святого Миколая» (Савранський район), святкові заходи на Івана Купала, еко-етно-фестиваль «Корона Посейдона» в Національному природному парку «Тузлівські лимани», в режимі онлайн обласний фестиваль обрядової автентичної пісні малої батьківщини «Намисто роду», міжнародний фестиваль дитячої творчості «Дунай – ріка дружби» (м. Ізмаїл).

Надано фінансову підтримку для проведення Всеукраїнської виставки – форуму «Українська книга на Одещині та Всеукраїнського конкурсу «Українська мова – мова єднання». Здійснено передплату періодичних видань та придбано книжкову продукцію для обласних бібліотек. Підготовлено до видання 13 найменувань кращих творів місцевих авторів краєзнавчої та художньої літератури, книг для дітей і юнацтва, які присвячені видатним діячам регіону та знаменним датам.

З метою розвитку мистецької освіти в області проведено обласний конкурс читців «Жайвори землі моєї» для учнів мистецьких шкіл Одеської області, сьомий обласний академічний конкурс фортепіанної музики «Classik OUEST-2020» та перший Національний конкурс камерних ансамблів ім.В.П.Повзуна, IV

Всеукраїнський конкурс юних музикантів «Серебряная нота» на призи газети «Вечерняя Одесса».

✚ розвиток міжнародного співробітництва у сфері культури.

У 2020 році реалізовано низку міжнародних мистецьких проєктів: Міжнародний Одеський Корнійчуковський фестиваль дитячої літератури та Міжнародний книжковий фестиваль «Зелена хвиля»; Міжнародний фестиваль сучасного мистецтва «Два дні і дві ночі нової музики», XX-й Міжнародний джазовий фестиваль «OdessaJazzFest» та вручення обласної музичної премії Юрія Кузнецова, Міжнародний музичний фестиваль «OdessaClassics», Одеський міжнародний кінофестиваль.

Одеський музей західного і східного мистецтва взяв участь у виставці «Georges de La Tour. L'Europe de l'Est» в галереї Palazzo Reale (м. Мілан, Італійська Республіка), відкриття якої відбулось 07.02.2020.

На передодні Всеукраїнського Дня художника найкращим одеським художникам була вручена обласна премія образотворчого мистецтва імені Михайла Божія. Крім того, здійснено виплату стипендій творчим працівникам похилого віку - членам творчих спілок України, ветеранам культосвітньої праці, стипендії молодим вокалістам ім. М.Огренича.

Закладами культури області проведено низку заходів в режимі онлайн до державних свят та пам'ятних дат: Дня пам'яті та примирення, Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, Дня пам'яті жертв політичних репресій, Дня Європи в Україні, Дня Конституції України, Дня захисника України, Дня української мови та писемності, Дня гідності та свободи, Дня пам'яті жертв голодоморів.

27.01.2020 в Одеському академічному російському драматичному театрі відбулися заходи до Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту та 75-ти річчя з дня звільнення ув'язнених з нацистського концтабору Аушвіц.

У рамках святкування Дня Незалежності України відбувся Вишиванковий фестиваль та кінопокази з вільним входом для глядачів в рамках спеціально адаптованої версії проєкту «КІНО ПІД ЗОРЯМИ» у центральному парку культури ті відпочинку ім. Т.Г.Шевченка.

Проведено низку заходів до Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства» до Міжнародного дня боротьби за ліквідацію насильства щодо жінок.

У 2020 році Департамент культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини обласної державної адміністрації став переможцем у пілотній ініціативі проєкту «Захист національних меншин, включаючи ромів та мови меншин в Україні», що реалізується Радою Європи протягом 2018-2021 років. Мета проєкту: розробка комунікаційної онлайн-платформи та проведення низки заходів для представників органів публічної влади й громадських об'єднань національних меншин, що сприятиме представленню стратегічних комунікаційних інтересів для всіх гравців, задіяних в регіональній співпраці щодо питань національних меншин, а також активізації діяльності інститутів громадянського суспільства.

✚ захист і збереження культурної спадщини Одеської області.

На території Одеської області на обліку перебувають 4471 пам'ятка культурної спадщини. З метою їх захисту та збереження шляхом здійснення ремонтно-реставраційних робіт на об'єктах культурної спадщини у 2020 році:

- розроблено науково-проектну документацію по об'єкту: «Ремонт реставраційний будівлі – пам'ятки Михайлівської церкви, розташованої за

адресою: Одеська область, Ізмаїльський район с. Утконосівка . Виділено кошти у сумі 349,85 тис. грн.;

- виготовлено науково-проектну документацію на ремонтно-реставраційні роботи комплексу споруд Одеського слідчого ізолятора управління Державної пенітенціарної служби України в Одеській області – пам'ятника архітектури та містобудування місцевого значення. Виділено кошти у сумі 541,86 тис. грн.;

- виділено кошти у сумі 2340,0 тис. грн на розробку науково-проектної документації на проведення ремонтно-реставраційних робіт пам'ятки національного значення Палац Потоцьких (Одеський художній музей) за адресою м. Одеса вул. Софіївська 5-а);

- здійснено роботу з утворення електронної бази об'єктів культурної спадщини шляхом зйомки та виготовлення віртуального туру приміщень пам'яток архітектури та містобудування національного значення (Одеський національний академічний театр опери та балету, Одеський художній музей, Одеська обласна філармонія, Одеський музей західного та східного мистецтва, Одеська національна наукова бібліотека, Одеський літературний музей);

- виділено кошти у сумі 97,00 тис. грн для паспортизації об'єктів культурної спадщини Одеської області.

Також з обласного бюджету на здійснення протипожежних заходів виділено: обласні театри та філармонія - 3555,6 тис. грн., обласні музеї -510,3 тис. грн.

✚ модернізація наявної інфраструктури закладів культури і мистецтва для надання якісних культурних послуг.

З метою створення умов для надання якісних та доступних культурних послуг у 2020 році здійснено капітальний ремонт об'єктів культури: с.Гвардійське Одеського (Лиманського) району, сіл Борщі, Бочманівка, Гонората, Глибочок, Мала Олександрівка Куяльницької сільської територіальної громади, смт.Лиманське Березівського (Роздільнянського) району, с.Лиманське та Котловина Ізмаїльського (Ренійського) району, с.Кислиця Ізмаїльського району, с.Семенівка Білгород-Дністровського, району, 4-х клубних закладів на території Іванівської селищної територіальної громади; відкрито: медіа-центр у бібліотеці с. Павлівка Березівського (Роздільнянського) району, виставкову залу «Авангард», бібліотеку та медіа-освітній простір в смт.Авангард, нову публічну бібліотеку в м.Балта, після реконструкції «Арт-галерею» в м.Арциз, облаштовано новими меблями публічну бібліотеку в м.Кілія.

✚ розвиток усіх етнічних та релігійних спільнот Одеської області.

З метою підтримки та розвитку самобутніх національних традицій в місцях компактного проживання представників національних меншин проводились різнопланові заходи, зокрема: традиційний обласний фестиваль молдавської культури «Мерцішор» (с. Кам'янське Арцизького району), обрядові свята «Трифон-Зарізан» (Кілійський, Ізмаїльський, Болградський, Татарбунарський райони). Творчі колективи національних меншин взяли участь у мистецькому проєкті «Собор болгар України».

9.5. Фізична культура і спорт

Виконання ключових кроків у 2020 році:

✚ збереження існуючої мережі ДЮСШ в районах області.

Функціонування дитячо-юнацьких спортивних шкіл (ДЮСШ) є стратегічно важливим питанням для України. Основними задачами ДЮСШ є: сприяння

гармонічному розвитку особистості, фізичній підготовці, оздоровленню, укріпленню здоров'я засобами фізичної культури та спорту, розвиток здібностей учнів/молоді в обраному ними виді спорту.

Управління постійно вживаються заходи щодо створення умов для подальшого залучення дітей та підлітків до систематичних занять спортом, розвитку і укріплення мережі дитячо-юнацьких спортивних шкіл, організації координаційної та методичної роботи тощо.

Впродовж 2020 року існуюча мережа дитячо-юнацьких спортивних шкіл не скорочувалась. Водночас, внаслідок реорганізації районних державних адміністрації, районних рад та органів місцевого самоврядування виникла потреба в реорганізації мережі ДЮСШ. Так, Балтська міська ДЮСШ була реорганізована в КНП «Спортивний клуб «Балта», а Біляївська районна ДЮСШ була ліквідовано у зв'язку з тим, що більшість території обслуговування Біляївського району перейшло до Біляївської міської громади. Окрім того, була створена нова ДЮСШ в с. Маяки Одеського (Біляївського) району.

Таким чином, на 01.01.2021 в Одеській області налічується 70 дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

✚ збільшення кількості інструкторів з фізичної культури сільських і селищних рад.

Станом на 01.01.2021 загальна кількість інструкторів з фізичної культури сільських і селищних рад в Одеській області складає 108 осіб.

Водночас, процес забезпечення населення інструкторами та іншими фахівцями фізичної культури і спорту ще не завершено. Управління зверталось до сільських, селищних, міських рад Одеської області з проханням передбачити не менше однієї посади інструктора з фізичної культури в кожному населеному пункті новостворених громад.

✚ збереження та розвиток спортивної інфраструктури, особливо у сільській місцевості.

Будівництво, капітальний ремонт та реконструкція об'єктів спортивної інфраструктури на території Одеської області здійснювалось відповідно до Програми Президента України «Велике будівництво», розпорядження голови Одеської обласної державної адміністрації від 11.12.2019 №1477/А-2019 «Про розподіл у 2019 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво мультифункціональних майданчиків для занять ігровими видами спорту», а також за рахунок співфінансування з державного, обласного та місцевого бюджетів. Так, протягом 2020 року були завершені роботи на таких об'єктах:

- Реконструкція спортивного майданчику комунального закладу "Южненська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №1 Южненської міської ради Одеської області";

- Будівництво стадіону у с. Усатове Біляївського району;

- Реконструкція спортивного майданчика Кодимської ЗОШ І-ІІІ ступенів по вул. Соборній, 113 у м. Кодима Одеської області;

- Капітальний ремонт багатофункціонального спортивного майданчику із штучним покриттям в Граденицька ЗОШ І-ІІІ ступенів розташована за адресою: Одеська область, Біляївський район, с. Градениці, вул. Центральна, 79;

- Капітальний ремонт багатофункціонального спортивного майданчика із штучним покриттям в Шевченківському закладі загальної середньої освіти І-ІІІ

ступенів №2 Кілійської міської ради Одеської області, за адресою: 68332, Одеська область, Кілійський район, село Шевченкове, вулиця 8 березня, будинок 3;

- Будівництво спортивного залу ДЮСШ, за адресою: 66100, Одеська область, м. Балта, вул. Уварова, 4;

- Універсальний спортивний майданчик, м. Подільськ, вул. Бірзульського, 1;

- Універсальний спортивний майданчик, м. Подільськ, вул. Кобзарська кут вул. Нової;

- Реконструкція існуючої будівлі Маяківської ЗОШ I-III ступенів із будівництвом двоповерхового корпусу, що знаходиться за адресою: вул. Преображенська, 69-А, с. Маяки, Біляївського району, Одеської області (в рамках реалізації проєкту побудовано сучасний спортивний комплекс, що включає спортивний зал для занять ігровими видами спорту, зали гімнастики та боротьби, допоміжні приміщення).

Фактично завершені роботи по об'єкту «Реконструкція незавершеного будівництва загальноосвітньої школи по вул. Івана Франка в місті Ізмаїлі під спортивну школу», введення в експлуатацію планується в I кварталі 2021 року.

Тривають роботи на об'єктах:

- «Капітальний ремонт КЗ «Одеська обласна школа вищої спортивної майстерності «Олімпієць», м. Одеса, проспект Шевченка, 31а»;

- Реконструкція міського спортивного комплексу з будівництвом універсальної критої зали по вул. Одеській, буд1/а в м. Ананьєві Одеської області.

✚ збільшення кількості проведення спортивних заходів, зокрема в ОТГ.

Особливості організації та проведення спортивних змагань обласного рівня в 2020 році були обумовлені, в першу чергу, встановленим на всій території України режимом карантину та запровадженими протиепідемічними заходами.

Так, з 12 березня по 01 червня 2020 року проведення спортивних заходів та діяльність закладів фізичної культури і спорту на території Одеської області було заборонено.

З метою підтримки фізкультурної та спортивної діяльності в регіоні, відділенням Національного Олімпійського Комітету в Одеській області у період з 31 березня по 11 травня 2020 року проводився флешмоб-конкурс #тренуйся вдома одеса. Юні спортсмени розміщували в соціальних мережах 1587 відеороликів своїх тренувань на карантині. У флешмобі взяли участь понад 200 чоловік з Одеської області та м. Київ віком від 4-ох до 71-го року та показали тренування з 18 видів спорту: фігурне катання, спортивна гімнастика, плавання, футбол, шахмати, тхеквондо, класичні танці, ММА, кікбоксинг, карате, триатлон, стрільба із лука, легка атлетика, баскетбол, стрибки на батуті, бокс, вільна боротьба та артистичне плавання.

З 01 червня 2020 року почалось поступове відновлення проведення масових спортивних заходів. Всього з 01 червня по 31 грудня 2020 року Управління забезпечило проведення 63% заходів, передбачених Єдиним календарним планом спортивних змагань та фізкультурно-спортивних заходів Одеської області на 2020 рік, затвердженого наказом управління фізичної культури і спорту обласної державної адміністрації від 03.02.2020 №15 о/д.

9.6. Туристично-рекреаційна галузь

Виконання ключових кроків у 2020 році:

✚ підвищити якість та конкурентоспроможність туристичного продукту.

Відповідно до розпорядження облдержадміністрації від 24.02.2020 №123/од «Про підготовку та організацію в області туристично-курортного сезону у 2020 році», затверджено план заходів з підготовки та організації в області туристично-курортного сезону у 2020 році та доручено головам районних державних адміністрацій, рекомендовано керівникам територіальних органів центральних органів виконавчої влади, міським головам міст обласного значення та сільським, селищним, міським головам рад територіальних громад забезпечити виконання плану заходів.

З метою утворення сучасного та безпечного туристичного ринку надання послуг з тимчасового розміщення та відповідно до розпорядження виконуючого обов'язки голови облдержадміністрації від 19.08.2019 №999/А-2019 «Про утворення робочої групи з вивчення стану туристичної діяльності, пов'язаної з наданням послуг з тимчасового розміщення (проживання) в Одеській області» розроблено практичні рекомендації обласних служб щодо організації туристичного сезону згідно вимог законодавства.

В межах реалізації заходів Програми розвитку туризму та курортів в Одеській області на 2017-2020 роки проводяться заходи із розробки програми розвитку туризму субрегіону «Тарутинський степ» Одеської області та програми Ширяївського, Великомихайлівського та Любашівського районів Одеської області.

Здійснюватись заходи, а також виїзні робочі зустрічі з метою реалізації проєкту регіонального розвитку «Створення та просування на вітчизняний і світовий туристичний ринок комплексного туристичного продукту м.Білгород-Дністровський Одеської області». Вказаний проєкт був поданий на конкурс проєктів регіонального розвитку, який може реалізуватися за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від Європейського Союзу. Проєкт пройшов всі етапи конкурсного відбору та у березні 2018 року визнаний переможцем.

Проводились заходи з оголошення Сергіївки курортом місцевого значення. Конкурентними перевагами території смт Сергіївка – є унікальна сукупність природних лікувальних факторів, багатолітній досвід санаторно-курортної діяльності, раціональна та оптимальна структура курорту, розвинута інфраструктура дитячого оздоровлення та відпочинку. Розроблено стратегію розвитку Сергіївки як курорту місцевого значення. Протягом 2020 року проведено декілька виїзних зустрічей. Основні питання які потребують вирішення - це надання відповідній території статусу «курорту», збереження пляжної зони на Будакській косі, можливість включення цих земель у межі смт Сергіївка для обслуговування їх як функціональної зони курорту. Відсутність детального плану території Будакської коси не дозволяє зробити відповідну проєктну документацію.

Розпорядженням голови облдержадміністрації від 28.02.2020 №130/од-2020 створено Туристичну раду при обласній державній адміністрації у форматі фокус-груп для опрацювання та пошуку шляхів вирішення проблемних питань, які стримують розвиток туризму та туристичної інфраструктури на території Одеської області за наступними напрямками туризму, а саме: подієвий туризм; рекреація, курорти та парки; наукова практика; інклюзивний туризм; спортивні заходи; еко-ено туризм. Протягом 2020 року проведено 3 засідання Туристичної ради.

Для раціонального використання природно-лікувальних ресурсів, а також інвестиційного забезпечення розвитку рекреаційних зон Одеської області під час селекторної наради з представникам районних державних адміністрацій, міст обласного значення та територіальних громад було презентовано реєстр природно-

лікувальних ресурсів (ПЛР) Одещини, дорожню карту розвитку потенціалу рекреаційних зон Одеської області та розроблені інвестиційні проекти трьох субрегіонів Одещини (Білгород-Дністровського, Дунайського, Нижньодністровського).

Членами Туристичної ради обговорено та погоджено проєкт Концепції державної цільової програми курорту державного значення «Куяльник». Для повноцінного функціонування і розвитку курорту державного значення, необхідним є розв'язання низки складних організаційно-економічних та інфраструктурних питань, що неможливо здійснити засобами територіального управління та потребує державної підтримки, координації діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

З метою розвитку курорту державного значення проєкт Концепції державної цільової програми курорту державного значення «Куяльник» направлено до центральних органів виконавчої влади та зацікавлених органів державної влади.

З метою розвитку туристичної інфраструктури 21.09.2020 проведено робочу зустріч щодо обговорення проблемних питань та підготовки плану змін, необхідних для покращення туристичної привабливості Білгород-Дністровської фортеці, як «туристичного магніта», яку включено до переліку потенційних «туристичних магнітів» Одеської області.

✚ покращити стан зон відпочинку на морському узбережжі, розвинути інфраструктуру рекреаційних територій, провести благоустрій парків та пляжів.

На шляху до покращення зон відпочинку на морському узбережжі, розвитку інфраструктури рекреаційних територій в Одеській області 5 пляжам присвоєно відзнаку «Блакитний прапор». Окрім пляжів в м.Одесі (1), м.Чорноморську (1) та с.Фонтанці (2), вдруге за історію існування програми в Україні, «Блакитний прапор» отримав пляж Затоки біля готелю Ruta Family Club Hotel (1). «Блакитний прапор» - це нагорода, яку щорічно отримують пляжі країн Європи, Африки, Карибських островів, а також Нової Зеландії та Канади за відповідність 33 критеріям. Зокрема, таким, як якість води, інформування населення, безпека та сервіс.

Тепер ці пляжі внесено до списку міжнародної туристичної організації, як рекомендовані для відвідування. Інформація про безпеку та дотримання екологічних стандартів суттєво вплине на привабливість для відпочинку та розвитку як внутрішнього так і зовнішнього туризму регіону в цілому.

✚ покращити загальну інформованість потенційних інвесторів про можливості інвестиційних вкладень в об'єкти рекреаційно-туристичного комплексу регіону.

Щоб покращити загальну інформованість потенційних інвесторів про можливості інвестиційні вкладення в об'єкти рекреаційно-туристичного комплексу регіону 03.06.2020 взято участь у робочій нараді щодо розробки інвестиційної платформи «Інвестуй в Одеську область», а також розглянуто проєкт лендінгу та за результатами опрацювання заповнено форму з пропозиціями та рекомендаціями, як зробити платформу більш функціональною.

З метою представлення перспективи розвитку Одеської області у сфері туризму секретарю Національної інвестиційної ради України Левану Варшаломідзе 08.06.2020 взято участь у виїзному огляді локацій під час його робочого візиту до Одещини. Серед обговорених тем був розвиток оздоровчого та етно-туризму на узбережжі Куяльницького лиману та розбудова сучасного європейського курорту у с. Сергіївка.

В межах реалізації заходів Програми розвитку туризму та курортів в Одеській області на 2017-2020 роки проводились заходи із розробки інвестиційних проєктів Лиманського та Березівського районів; Арцизького, Саратського та Татарбунарського районів; північних територій Одещини (Савранщина, Кодимщина, Балтщина). Мета - популяризація інвестиційної привабливості, розробки проєктів нових туристичних об'єктів та збільшення туристичних можливостей субрегіону.

✚ сприяти появі нових туристично-екскурсійних маршрутів.

З метою сприяння появі нових туристично-екскурсійних маршрутів проводиться активна робота з райдержадміністраціями та виїзні робочі зустрічі для огляду наявних та можливих туристичних локацій.

Також в Одеській області реалізується проєкт «Дороги вина і смаку України», який є частиною проєкту Європейського союзу «Підтримка розвитку системи географічних позначень в Україні». 13.03.2020 облдержадміністрацією надано сприяння у проведенні засідання представників проєкту «Дороги вина і смаку України», який є частиною проєкту Європейського союзу «Підтримка розвитку системи географічних позначень в Україні». Це можливість створити єдину мережу «Доріг вина і смаку» в Одеській області відповідно до європейських стандартів та її інтеграції в мережу європейських еногастрономічних маршрутів, які у майбутньому можна буде пропонувати іноземним гостям. Окрім того цей проєкт запропоновано для включення до одного з «туристичних магнітів» області.

✚ популяризувати туристичний продукт через ярмаркову, виставкову та фестивальну діяльність.

З метою популяризації туристичного продукту через ярмаркову, виставкову та фестивальну діяльність затверджено розпорядження голови облдержадміністрації Календар подієвих заходів Одещини на 2020 рік.

Проведена велика кількість фестивалів, конкурсів, шоу-програм та тематичних туристичних заходів. З метою інформування жителів та гостей області, розширення рамок туристичного сезону та збільшення туристичного потоку сформовано Календар туристичних подій Одещини на 2020 рік. У зв'язку із поширенням пандемії коронавірусу призупинено роботу щодо представлення Одеської області на міжнародних туристичних виставкових заходах та проведення фестивальних заходів.

✚ поліпшити доступ до інформації та підвищити рівень інформування про Одеську область з туристичного напрямку на телебаченні та у мережі Інтернет.

На телебаченні та у мережі Інтернет 28.01.2020 презентовано мобільний додаток для туристів засобом масової інформації під час засідання Туристичної ради Одеської області.

Одним із найбільш ефективних та дієвих способів просування туристичного продукту та поштовх для розвитку внутрішнього туризму залишається використання новітніх та сучасних технологій. Тому облдержадміністрацією проведено заходи із створення туристичного веб-сайту (<https://regionguide.od.ua>) на базі мобільного додатку «ODESA GUIDE», який продовжує наповнюватись.

Здійснено заходи із створення аудіогідів інших субрегіонів області та промоційного відео, які також пізніше з'являться у мобільному додатку.

Проводились заходи із створення презентаційної продукції, а саме: (каталог туристичних об'єктів, розкладна Z-карта Одеської області (укр.), розкладна Z-карта Одеської області (англ.), блокнот А5).

9.7. Розвиток громадянського суспільства

Виконання ключових кроків у 2020 році:

✚ проведення навчально-методичних семінарів та тренінгів для представників інститутів громадянського суспільства щодо механізмів та кращих практик участі громадськості у формуванні та реалізації державної, регіональної політики, вирішенні питань місцевого значення – 40 чол/семінар.

Проведено навчання 20 представників громадських об'єднань: «ВО «Добробут», «Альтернатива», «Центр захисту дітей», «Співдружність», «Одеське міське козацьке товариство Чорноморського козацького з'єднання», «Одеська обласна організація роботодавців», «Альянс по захисту прав дітей», «Інноваційна палата України», «Асамблея миру і творчості», «Жінки Одещини за майбутнє», «Бізнес інкубатор груп. Україна», «Убезпечення та фінансова підтримка», «Асоціація ЛГБТ «Ліга», «Одеське міське громадське об'єднання «Асоціація самоорганізації населення міста Одеси», «Одеська родина», «Об'єднання учасників бойових дій Овідіопольщини», «Роза вітрів», Одеська обласна організація української спілки ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів), «100 відсотків життя. Одеса».

На веб-сайті Одеської обласної державної адміністрації у розділі «Конкурс проектів інститутів громадянського суспільства» здійснюється інформування ІГС щодо проведення конкурсів.

✚ проведення обласного конкурсу «Краща громадська рада – надійний партнер» 1 конкурс.

Протоколом засідання конкурсної комісії з проведення обласного конкурсу «Краща громадська рада – надійний партнер» від 30.12.2020 №4 конкурс визнано таким, що не відбувся у зв'язку з некомплектністю та невідповідністю документів учасників, що подані на конкурс.

✚ забезпечення проведення публічного громадського обговорення (конференцій, форумів, громадських слухань, засідань за круглим столом, зборів, зустрічей (нарад) з громадськістю), засідань громадської ради при обласній державній адміністрації з актуальних питань соціально-економічного та гуманітарного розвитку відповідно до плану – 12 заходів.

За звітний період забезпечено проведення консультацій з громадськістю:

- 24 електронні консультації з громадськістю (з 27.01.2020 до 10.02.2020, з 15.01.2020 до 30.01.2020, з 31.01.2020 до 14.02.2020, з 14.02.2020 до 28.02.2020, з 02.02.2020 до 28.02.2020, з 25.02.2020 до 10.03.2020, з 13.03.2020 до 27.03.2020, з 01.04.2020 до 15.04.2020, з 15.05.2020 до 29.05.2020, з 01.06.2020 до 15.06.2020, з 30.06.2020 до 14.07.2020, з 01.07.2020 до 15.07.2020, з 15.07.2020 до 29.07.2020, з 03.08.2020 до 17.08.2020, з 07.09.2020 до 21.09.2020, 17.09.2020 до 01.10.2020, з 29.09.2020 до 13.10.2020, з 02.10.2020 до 16.10.2020, з 12.10.2020 до 27.10.2020, з 13.10.2020 до 27.10.2020, з 19.10.2020 до 02.11.2020, з 30.10.2020 до 13.11.2020, з 02.11.2020 до 16.11.2020, з 03.12.2020 до 17.12.2020, з 07.12.2020 до 21.12.2020);

- 10 засідань за «круглим столом» (25.02.2020, 27.02.2020, 28.03.2020, 18.06.2020, 21.08.2020, 28.08.2020, 31.08.2020, 07.09.2020, 07.09.2020-08.09.2020, 19.11.2020);

- 1 зустріч з громадськістю (15.12.2020);

-1 засідання громадської ради при обласній державній адміністрації (27.02.2020).

✚ проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка за рахунок коштів обласного бюджету, та проведення моніторингу стану виконання (реалізації)

програм (проектів, заходів), визнаних переможцями конкурсу, відповідно до Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2011 №1049 – 1 конкурс.

Відповідно до розпорядження голови обласної державної адміністрації від 28.03.2019 №418/А-2019 проведено конкурс з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких у 2020 році надаватиметься підтримка за рахунок коштів обласного бюджету. До обласної державної адміністрації надійшло 22 конкурсні пропозиції, 18 з яких було допущено до конкурсу, розглянуто та оцінено конкурсною комісією, а також складено їх рейтинг. Рішенням Одеської обласної ради від 20.12.2019 №1176-VII внесено зміни до Регіональної цільової програми сприяння розвитку громадянського суспільства в Одеській області на 2018-2020 роки, якими передбачено у 2020 році фінансування з обласного бюджету програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, у сумі 100 000,0 грн. Протягом року реалізовано 1 проект інституту громадянського суспільства, який визнано переможцем конкурсу та отримав у 2020 році фінансову підтримку за рахунок коштів обласного бюджету на суму 99 905,10 грн.

10. ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

Виконання ключових кроків у 2020 році:

✚ забезпечення реалізації регіональної Програми збереження та відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2019-2023 роки.

Рішенням Одеської обласної ради від 25.10.2019 №1095-VII затверджена «Регіональна програма збереження та відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2019-2023 роки» (далі - Регіональна програма).

Пунктом 2.1 Регіональної програми у 2020 році передбачено виконання природоохоронного заходу: «Розробка проектно-кошторисної документації щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного та санітарного стану річки Великий Куяльник, інших водотоків і Куяльницького лиману». За рахунок проекту Державного фонду регіонального розвитку (з співфінансуванням з обласного бюджету) здійснені геодезичні, гідрологічні і геологічні вишукування по руслу р. Великий Куяльник. У 2020 році здійснена розробка ТЕО щодо ренатуралізації гідрологічного стану річки.

✚ посилення надзору (контролю) спеціально уповноваженими на це органами виконавчої влади з метою забезпечення дотримання вимог законодавства про охорону атмосферного повітря місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями та громадянами.

Фактичні надходження від викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення за 2020 рік склала – 8 116,1 тис.грн.

Проведено 135 перевірок, складено 100 протоколів про адміністративні правопорушення, до адміністративної відповідальності притягнуто 86 посадових осіб та громадян. Стягнуто штрафів на суму 69 105 грн., до суду подано 10 матеріалів для винесення рішень, з яких 2 задоволено.

✚ вирішення проблемних питань, пов'язаних із забрудненням поверхневих та підземних водоносних горизонтів.

У 2020 році БУВР річок Причорномор'я та нижнього Дунаю здійснював державний моніторинг поверхневих вод відповідно до «Порядку здійснення державного моніторингу вод», який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 №758, та наказів Держводагентства від 10.01.2020 №21 «Про впровадження Порядку здійснення державного моніторингу вод», від 24.06.2020 «Про впровадження Порядку здійснення державного моніторингу вод», в яких був затверджений «Перелік пунктів моніторингу масивів поверхневих вод у частині проведення Держводагентством вимірювань вмісту забруднюючих речовин для визначення хімічного стану масивів поверхневих вод». Інформація щодо даних моніторингу поверхневих вод на території Одеської області щомісячно надається до Департаменту екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації для розміщення на вебпорталі Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

За результатами звітів про використання води за формою 2ТП-водгосп (річна) за 2020 рік складено перелік водокористувачів, які здійснювали скиди зворотних (стічних) вод в поверхневі водні об'єкти області. Зазначений перелік надано до Державної екологічної інспекції Південно-Західного округу для використання у роботі.

✚ виконання робіт з розчистки русел річок, захист від підтоплення та затоплення населених пунктів Одеської області.

Рішенням Одеської обласної ради від 20 грудня 2019 року №1199-VII «Про обласний бюджет Одеської області на 2020 рік» (зі змінами) на розчистку русел річок, захист від підтоплення передбачено 1360,0 тис грн, у т.ч.:

- розчистка та реконструкція комплексу водопропускних та перегороджувальних споруд по р. Малий Тайменчук (затон КСБ СРЗ) на території Кілійської ТГ – 860,0 тис грн;

- заходи щодо відновлення та підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану р. Сарата поблизу с. Петропавловка у Саратському районі – 500,0 тис грн.

Станом на 01.01.2021 з обласного бюджету профінансовано на розчистку та реконструкцію комплексу водопропускних та перегороджувальних споруд по р. Малий Тайменчук (затон КСБ СРЗ) на території Кілійської ТГ – 185,941 тис грн.

Під егідою проекту ГЕФ/ПРООН/ОБСЄ/ЄЕК ООН «Сприяння транскордонному співробітництву і комплексному управлінню водними ресурсами в басейні річки Дністер», в рамках реалізації проекту «Екологічне відновлення ділянки річки Ягорлик від с. Должанка до с. Розівка» у 2021 році передбачається відновлення раніше існуючих природних гідроморфологічних характеристик річища, таких як: звивистість відповідно до природного русла річки шляхом ліквідації несанкціонованих перешкод (загат, насипів), розчищення русла від матеріалів замулення, видалення залишків кореневищ, очерету з річища, що відновить вільний плин та покращить гідроекологічні умови на цій ділянці річки.

✚ проведення заходів щодо будівництва та реконструкції каналізаційно-очисних споруд (КНС).

Рішенням Одеської обласної ради від 20.12.2019 №1199-VII «Про обласний бюджет Одеської області на 2020 рік» (зі змінами) на будівництво та реконструкцію каналізаційних очисних споруд, КНС тощо передбачено 2 741,171 тис грн, у т.ч.:

- коригування ПКД по об'єкту: «Реконструкція каналізаційних мереж та КНС в с. Надлиманське Овідіопольського району» – 62,640 тис грн;

- реконструкція каналізаційних мереж та КНС в с. Надлиманське Овідіопольського району – 2 678,531 тис грн.

Станом на 01.01.2021 на будівництво та реконструкцію каналізаційних очисних споруд, КНС тощо з обласного бюджету профінансовано на 2 391,144 тис грн, а саме:

- коригування ПКД по об'єкту: «Реконструкція каналізаційних мереж та КНС в с. Надлиманське Овідіопольського району» – 32,494 тис грн;

- реконструкція каналізаційних мереж та КНС в с. Надлиманське Овідіопольського району – 2 358,650 тис грн.

✚ збереження цінних природних екосистем, розвиток організованих форм рекреації і туризму, екологічної освіти, збереження традиційних форм раціонального природокористування і сталого розвитку природнотериторіального комплексу.

Для розширення мережі територій та об'єктів природно-заповідного фонду Одеської області подано до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України Проект створення національного природного парку «Куяльницький» та Проект розширення ландшафтного заказника загальнодержавного значення

«Староманзирський» для можливості підготовки відповідних Указів Президента України.

Проводились заходи щодо створення 6 заказників на територіях Овідіопольського, Березівського, Тарутинського, Лиманського Ренійського і Ізмаїльського районів Одеської області та регіонального ландшафтного парку «Ялпуг-Кугурлуй» на території Болградського, Ізмаїльського і Ренійського районів Одеської області.

Крім того, постійно проводиться робота щодо розвитку, збереження та охорони існуючих територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

У квітні поточного року забезпечено внесення до Державного земельного кадастру відомостей щодо меж, площі та обмежень у використанні земель ландшафтної заказника місцевого значення «Тарутинський степ» (витяг з Державного земельного кадастру про обмеження у використанні земель від 05.05.2020 №НВ 5114288512020).

З метою посилення охорони та збереження заповідних об'єктів забезпечено встановлення єдиних державних інформаційних знаків та аншлаків для 6-ти об'єктів природно-заповідного фонду області.

Для збереження природних комплексів водно-болотних угідь міжнародного значення спільно з Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України та Головним управлінням Держгеокадастру в Одеській області проводилась робота щодо уточнення меж та площі водно-болотних міжнародного значення, розташованих на території Одеської області. За результатами проведеної роботи Одеською обласною державною адміністрацією погоджено уточнені межі водно-болотних угідь міжнародного значення «Межиріччя Дністра-Турунчука» загальною площею 10903,47 га та «Північна частина Дністровського лиману» загальною площею 25929,24 га.

Розпорядженням голови Одеської обласної державної адміністрації від 15.01.2020 №32/од-2020 утворено Координаційну раду з питань формування екологічної мережі Одеської області з метою формування, збереження, раціонального використання екологічної мережі області.

Для забезпечення інформованості та природоохоронного виховання населення спільно з КО «Центр сталого розвитку та екологічних досліджень Дунайського регіону» підготовлено Атлас довкілля Одеської області.

 створення реєстрів об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, обсягів і місць їх видалення.

З метою зменшення техногенного навантаження на довкілля ведеться робота з формування реєстрів об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, місць видалення відходів, паспортизації та інвентаризації відходів.

Протягом 2020 року розглянуто та опрацьовано:

- 786 декларацій, які здійснюють операції у сфері поводження з відходами;
- 220 пакетів документів інвентаризації та паспортизації відходів;
- 37 паспортів місць видалення відходів;
- 40 реєстрових карток об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів.

Кількість виявлених несанкціонованих сміттєзвалищ у 2020 році складала 419 одиниць (загальною площею 22,922 га), які ліквідовано у звітному періоді.

Проведено 212 перевірок, складено 293 протоколи про адміністративні правопорушення, 2 з них передано в правоохоронні органи. До адміністративної

відповідальності притягнуто 291 посадову особу та громадян, накладено штрафів на суму 158 882 грн., з яких стягнуто 133 790 грн.

✚ фінансування робіт з будівництва і введення в експлуатацію об'єктів поводження з відходами, а також реконструкція та/або облаштування полігонів і звалищ відповідно до екологічних вимог, рекультивація земельних ділянок, на яких розміщуються полігони і звалища.

В рамках реалізації завдань Національного плану управління відходами в Україні до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117-р, проводиться робота з розроблення Регіонального плану управління відходами на території Одеської області до 2030 року.

Зазначений Регіональний план управління відходами передбачатиме зокрема питання рекультивації полігонів твердих побутових відходів, будівництво об'єктів приймання, переробки та утилізації відходів, будівництво сміттесортувальних станцій та сміттєпереробних/сміттєспалювальних заводів тощо.

Можливість фінансування будівництва об'єктів поводження з відходами буде розглянута в зазначеному регіональному плані. На даний час Регіональний план управління відходами знаходиться в стадії розробки.

✚ паспортизація полігонів ТПВ.

За даними інвентаризації місць видалення відходів (далі - МВВ) районними державними адміністраціями кількість МВВ (сміттєзвалищ) на території Одеської області складає 614 од. В обласному реєстрі МВВ значиться 489 од.

Протягом 2020 року розглянуто та опрацьовано – 37 пакетів документів щодо затвердження/погодження змін даних до паспортів МВВ, наданих відповідно до вимог Постанови Кабінету Міністрів України від 03.08.1998 №1216 «Про затвердження Порядку ведення реєстру місць видалення відходів».

✚ заходи з впровадження нових технологій поводження з ТПВ.

В рамках проекту USAID «Муніципальна енергетична реформа в Україні» агентством США з міжнародного розвитку «International Resources Group» проведена робота із розробки Регіональної програми поводження з твердими побутовими відходами в Одеській області на період 2018-2022 роки.

Метою програми є створення умов, що сприятимуть забезпеченню повного збирання, перевезення, утилізації та захоронення побутових відходів і обмеження їх шкідливого впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людини, а також розширення і модернізація діючих потужностей із збирання, перероблення та утилізації твердих побутових відходів, створення ефективної системи управління у сфері поводження з відходами.

На виконання завдання Національного плану управління відходами в Україні до 2030 року, розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 22.08.2019 №1023/А-2019 утворено робочу групу з питань розроблення плану управління відходами до 2030 року. Регіональний план управління відходами передбачатиме запровадження нових технологій та форм організації поводження з відходами, зокрема з ТПВ, будівництво об'єктів приймання, переробки та утилізації ТПВ, будівництво сміттесортувальних станцій та сміттєпереробних заводів. Метою регіонального плану управління відходами повинно бути планомірне зменшення загального потоку відходів за рахунок переведення їх компонентів в стан вторинних ресурсів з досягненням рівня «нульових» відходів.

**Основні показники економічного та соціального розвитку Одеської області
у 2020 році**

Показник	Факт 2019 рік	2020 прогноз за Програмою	2020 факт	Виконання у % до прогнозного показника
Індекс промислової продукції, відсотків	107,4	101,5	100,7	-0,8 в.п.
Обсяг реалізованої промислової продукції, млн. грн.	61408,0	63 000,0	70437,6	111,8
Індекс сільськогосподарського виробництва, відсотків	89,4	101,3	61,6	-39,7 в.п.
Валова продукція сільського господарства у всіх категоріях господарств у цінах 2010 року, всього млн. грн.	28278,5	11610,8	17241,6	148,5
у т.ч. рослинництва	25229,7	9980,0	14593,2	146,2
тваринництва	3048,8	1630,8	2828,4	173,4
Сальдо торговельного балансу, млн. дол. США	29,9	215,0	-285,5	X
Обсяг експорту товарів – всього, млн. дол. США	1384,1	1520,0	1360,6	89,5
Обсяг експорту послуг – всього, млн. дол. США	816,8	800,0	834,8	104,4
Обсяг імпорту товарів – всього, млн. дол. США	1905,1	1800,0	2190,6	121,7
Обсяг імпорту послуг – всього, млн. дол. США	265,9	230,0	290,3	126,2
Обсяг прямих іноземних інвестицій – всього, млн. дол. США	1329,6 НБУ	1275,0	1104,7 ⁹	86,6
Обсяг капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування у фактичних цінах, млн. грн.	21080,1	16 800,0	16 977,0	101,1
Обсяг виконаних будівельних робіт, млн. грн.	17893,6	15 400,0	28524,6	185,2
Введення в експлуатацію загальної площі житла за рахунок усіх джерел фінансування, тис. м ²	1087,2	580,0	480,1	82,8
Оборот роздрібної торгівлі (з урахуванням товарообороту як юридичних, так і фізичних осіб) – у фактичних цінах, млн. грн.	82764,8	78 000,0	88439,5	113,4
Індекс споживчих цін, відсотків	103,9	106,0	104,4	-1,6 в.п.
Середньомісячна заробітна плата працівників:				
номінальна, гривень	9246,0	12 000	10336	86,1
номінальна, скоригована на індекс споживчих цін, відсотків до попереднього року	107,4	113,0	109,5	-3,5 в.п.
Чисельність населення у віці 15-70 років, зайнятого економічною діяльністю, тис. осіб	1020,1	1017,0	991,2	97,5
Рівень зайнятості населення у віці 15-70 років у відсотках до населення відповідної вікової групи, відсотків	58,3	57,1	56,8	-0,3 в.п.
Рівень безробіття, визначений за методологією МОП, відсотків до економічно активного населення у віці від 15 до 70 років, відсотків	5,9	6,3	7,1	+0,8 в.п.

⁹ – за січень-вересень 2020р.

**Стан фінансування діючих регіональних цільових та комплексних програм
з обласного бюджету у 2020 році станом на 01.01.2021 року**

№ з/п	Назва програми	Передбачено Програмою на 2020 рік (усього)	Виконано станом на 01.01.2021
1	Обласна програма розвитку освіти Одещини на 2019-2021 роки	63 539 900,00	42 770 108,00
2	Обласна комплексна програма " Молодь Одещини " на 2018-2020 роки	4 553 400,00	2 205 650,00
3	Обласна цільова комплексна програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки	514 000,00	71 800,00
4	Обласна цільова програма « Доступна медицина на 2018-2020 роки»	166 426 300,00	153 360 457,00
5	Обласна комплексна програма соціальної підтримки населення на 2018-2020 роки " Соціальний захист населення в Одеській області "	103 783 340,00	89 480 090,00
6	Комплексна програма запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, забезпечення гендерної рівності, протидії торгівлі людьми на період до 2023 року.	675 000,00	70 000,00
7	Обласна комплексна програма « Культура Одещини – 2020-2022 роки »	13 500 000,00	6 888 641,00
8	Комплексна програма реставрації та збереження Аккерманської фортеці й розвитку інфраструктури у м. Білгороді-Дністровському на 2018-2022 роки	2 850 000,00	-
9	Обласна комплексна програма розвитку фізичної культури і спорту в Одеській області на 2018-2020 роки	54 731 800,00	13 858 300,00
10	Комплексна регіональна програма забезпечення громадян житлом в Одеській області на 2019-2022 роки	22 910 000,00	3 835 987,00
11	Обласна цільова програма компенсації частини кредитів , які беруться населенням області (фізичними особами, об'єднаннями співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ, ЖБК) для впровадження заходів з енергозбереження, реконструкції і модернізації житла на 2020 рік	7 445 000,00	-
12	Програма забезпечення житлом в Одеській області внутрішньо переміщених осіб (ВПО), учасників проведення антитерористичної операції (АТО) та/або учасників проведення операції об'єднаних сил (ООС) на 2020-2024 роки	19 780 000,00	3 000 000,00
13	Регіональна програма з підтримки індивідуального житлового будівництва на селі « Власний дім » на 2017-2020 роки	13 400 000,00	2 940 000,00

№ з/п	Назва програми	Передбачено Програмою на 2020 рік (усього)	Виконано станом на 01.01.2021
14	Регіональна комплексна програма з утворення (оновлення) містобудівної документації територій та містобудівного кадастру Одеської області на 2019-2021 роки	8 892 200,00	1 545 410,00
15	Регіональна програма розвитку агропромислового комплексу Одеської області на 2019-2023 роки "Аграрна Одещина"	29 200 000,00	12 518 504,00
16	Регіональна програма «Ліси Одещини на 2016-2020 роки»	3 555 000,00	-
17	Програма розвитку конкурентноспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2017-2020 роки	65 500 000,00	3 343 179,00
18	Регіональна програма інформатизації Одеської області на 2018-2020 роки «Електронна Одещина»	3 500 000,00	1 948 495,00
19	Програма реалізації в Одеській області Стратегії ЄС для Дунайського регіону на 2020-2022 роки*	16 790 086 000,00	-
20	Програми залучення зовнішніх ресурсів та розвитку міжнародної діяльності Одеської області на 2018-2020 роки	5 460 000,00	1 093 485,00
21	Регіональна програма будівництва, облаштування, реконструкції та утримання місцевих пунктів пропуску через українсько-молдовський державний кордон у межах Одеської області на період до 2020 року	7 400 000,00	-
22	Програма розвитку туризму та курортів в Одеській області на 2017-2020 роки	11 990 000,00	882 685,00
23	Регіональна комплексна програма з охорони довкілля на 2020-2021 роки	118 770 645,00	18 872 009,00
24	Регіональна програма збереження та відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2019-2023 роки	202 300 000,00	-
25	Регіональної програми розвитку земельних відносин та охорони земель на 2016-2020 роки»	2 497 700,00	-
26	Регіональна програма розвитку водного господарства Одеської області на період до 2021 року	456 760 000,00	2 000 000,00
27	Регіональна програма « Питна вода Одеської області на 2010-2013 роки і період до 2020 року» **	1 897 023 350,00	-
28	Регіональна програма цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки Одеської області на 2018 - 2021 роки	21 841 900,00	3 499 946,00
29	Обласна комплексна цільова програма " Безпечна Одещина " на 2019-2021 роки	41 580 000,00	11 999 992,00
30	Регіональна цільову програму енергоефективності Одеської області на 2020-2022 роки	203 678 750,00	-

№ з/п	Назва програми	Передбачено Програмою на 2020 рік (усього)	Виконано станом на 01.01.2021
31	Регіональна програму з благоустрою населених пунктів Одеської області на 2019-2023 роки	300 017 579,00	-
32	Програма газифікації Одеської області на 2010-2035 роки***	5 552 358 000,00	-
33	Регіональна цільова програма сприяння розвитку громадянського суспільства в Одеській області на 2018-2020 роки	2 568 000,00	1 746 421,00
34	Регіональна програма розвитку автомобільних доріг Одеської області на 2019-2022 роки	819 571 415,00	-
35	Програма правової освіти населення Одеської області на 2019-2022 роки	258 000,00	-
36	Програма зайнятості населення Одеської області на 2019-2020 роки	9 877 000,00	-
37	Обласна програма надання фінансової підтримки комунальним підприємствам (установам, організаціям) спільної власності територіальних громад Одеської області, які забезпечують діяльність обласної ради та обласної державної адміністрації та діяльність яких спрямована на забезпечення соціально-економічного розвитку регіону, на 2020-2022 роки	116 629 747,00	101 065 122,00
Загальний обсяг фінансування:		27 145 424 026,00	478 996 281,00

* - сума фінансування за період 2020-2022 роки, 301 905,0 тис.грн - місцевий бюджет (бюджети територіальних громад сіл, їх об'єднань, селищ, міст (у т.ч. районів у містах), бюджети ОТГ)

** - сума фінансування за період 2017-2020 роки

*** - сума фінансування за період 2010-2035 роки

Крім того, в обласному бюджеті на 2020р. передбачено погашення кредиторської заборгованості за 2019 рік по регіональних програмах, строк дії яких закінчився у 2019 році.

Станом на 01.01.2021 кредиторська заборгованість погашена в повному обсязі, а саме :

Обласна комплексна програма "Культура Одещини - 2017-2019 роки" - в обласному бюджеті передбачено 570,7 тис.грн.

Пояснювальна записка
до проєкту рішення обласної ради «Про затвердження звіту Одеської
обласної державної адміністрації щодо виконання Програми соціально-
економічного та культурного розвитку Одеської області
за 2020 рік»

1. Обґрунтування необхідності прийняття проєкту рішення

Відповідно п.3.7. Регламенту Одеської обласної ради VIII скликання від 18 грудня 2020 року № 10-VIII, обласна державна адміністрація надає для розгляду та затвердження на сесії обласної ради звіт про виконання програми соціально-економічного та культурного розвитку області за підсумками року.

2. Мета та шляхи її досягнення

Головною метою звіту щодо виконання Програми соціального-економічного та культурного розвитку Одеської області за 2020 рік є ефективне використання економічного потенціалу області, наявних та залучених в регіон ресурсів, у тому числі фінансових, поліпшення рівня життя населення за тісної взаємодії місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, територіальних громад, бізнесу і громадськості.

3. Правові аспекти

Постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року №621 «Про розроблення прогностичних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проєкту державного бюджету», постанова Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 року №411 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2018-2020 роки».

4. Фінансово – економічне обґрунтування

Не потребує фінансування з обласного бюджету.

5. Позиція заінтересованих органів

Звіт щодо виконання Програми соціального-економічного та культурного розвитку Одеської області за 2020 рік розроблений Департаментом економічної політики та стратегічного планування Одеської обласної державної адміністрації на підставі матеріалів, наданих структурними підрозділами обласної державної адміністрації, територіальними підрозділами центральних органів виконавчої влади та погоджений з керівництвом обласної державної адміністрації.

6. Регіональний аспект

Проєкт рішення стосується питання соціально-економічного розвитку Одеської області.

7. Запобігання корупції

У проєкті рішення відсутні правила і процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень.

Відповідальним виконавцем є Одеська обласна державна адміністрація в особі Департаменту економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації.

Директор Департаменту економічної
політики та стратегічного планування

Д.Д. Радулов